

Marianne Schøler Kollin, Anne Line Tenney Jordan, Camilla Dalsgaard
og Amanda Madsen

Så meget koster en skoleelev

Kommunernes enhedsudgifter på skoleområdet
2009/2010-2012/2013

Så meget koster en skoleelev – Kommunernes enhedsudgifter på skoleområdet 2009/2010-2012/2013 kan hentes fra hjemmesiden www.kora.dk

© KORA og forfatterne

Mindre uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er tilladt med tydelig kildeangivelse. Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til nærværende, bedes sendt til KORA.

© Omslag: Mega Design og Monokrom

Udgiver: KORA
ISBN: 978-87-7509-799-9
Projekt: 10678
Februar 2015

KORA
Det Nationale Institut for
Kommuners og Regioners Analyse og Forskning

KORA er en uafhængig statslig institution, hvis formål er at fremme kvalitetsudvikling samt bedre ressourceanvendelse og styring i den offentlige sektor.

Det Nationale Institut
for Kommuners og Regioners
Analyse og Forskning

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00

Forord

Hvor mange penge bruger kommunerne pr. elev i folkeskolen, specialskolen eller fri- og privatskolen? Hvad koster det at undervise én elev i én undervisningstime? Og hvor mange penge bruger kommunerne pr. barn i SFO? Det giver denne undersøgelse et svar på med et overblik over kommunernes enhedsudgifter på skoleområdet i årene op til folkeskolereformen, dvs. for skoleårene 2009/2010-2012/2013. Enhedsudgifterne udtrykker sammenhængen mellem kommunernes udgifter og mængden af producerede serviceydelser (en undervist elev, et barn passet i SFO osv.). Vi kortlægger både den generelle udvikling over tid og – hvor data muliggør det – variationen mellem kommuner i skoleåret 2012/2013.

Hvor mange penge kommunen bruger pr. elev, pr. barn i SFO eller pr. elevundervisningstime afhænger af såvel politisk prioritering, produktivitet og strukturelle vilkår. Undersøgelsen ser ikke på kvaliteten i ydelserne eller effekten af den leverede service og belyser dermed ikke kommunernes effektivitet.

Undersøgelsen giver forbedret styringsinformation til kommunerne om, hvor mange penge de bruger i forhold til andre kommuner. Dermed kan analyseresultaterne forbedre grundlaget for at diskutere, hvorvidt man som kommune har de enhedsudgifter, som man forventer at have ud fra fx kommunens elevgrundlag og ønsker om serviceniveau. Viden om enhedsudgifterne kan således øge kommunernes indsigt i, hvad pengene bruges på og sikre, at politikere og ledere har et bedre grundlag for at foretage prioriteringer og træffe beslutninger om den fremadrettede opgavevaretagelse. Samtidig kan det styrke kommunernes budgetteringsforudsætninger og fx kvalificere deres demografimodeller.

Foruden denne rapport udkommer KORA i løbet af foråret med en tilsvarende undersøgelse, der kortlægger kommunernes enhedsudgifter *på dagtilbudsområdet*. I to efterfølgende analyser vil KORA undersøge mulige forklaringer på de kommunale forskelle i enhedsudgifter på henholdsvis dagtilbuds- og skoleområdet. De kommende undersøgelser vil give et bud på, hvad der har størst betydning for enhedsudgifternes størrelse (fx elevernes sociale baggrund, skolestrukturen mv.), herunder i hvor høj grad enhedsudgifterne er påvirket af forhold, som kommunerne selv kan ændre på.

KORA vil gerne takke de kommuner, der har stillet sig til rådighed i undersøgelsesprocessen. Dialogen med kommunerne har bidraget væsentligt til undersøgelsens kvalitet.

Undersøgelsen er finansieret af Økonomi- og Indenrigsministeriet og KORA.

Marianne Schøler Kollin
Februar 2015

Indhold

Sammenfatning	6
1 Baggrund, formål og analysedesign.....	11
1.1 Baggrund og formål.....	11
1.2 Læsevejledning	12
2 Data og metode	13
2.1 Opgørelse af udgifter	14
2.2 Opgørelse af elevtal.....	16
2.3 Opgørelse af undervisningstimer	18
2.4 Opgørelse af indskrevne i SFO.....	18
2.5 Beregning af enhedsudgifter.....	19
3 Kroner pr. elev.....	20
3.1 Kroner pr. elev i folkeskolen inkl. kommunale specialskoler	20
3.1.1 Udviklingen i enhedsudgifterne 2009/2010-2012/2013 pr. elev i folkeskolen inkl. kommunale specialskoler.....	20
3.1.2 Kommunale forskelle i enhedsudgifterne pr. elev i folkeskolen inkl. kommunale specialskoler	21
3.1.3 Følsomhedsberegninger	26
3.2 Kroner pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler	26
3.2.1 Udviklingen i enhedsudgifterne pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler 2009/2010-2012/2013	26
3.2.2 Kommunale forskelle i enhedsudgifterne pr. elev i folkeskolen (ekskl. specialskoler)	28
3.2.3 Følsomhedsberegninger	30
3.3 Kroner pr. elev i specialskoler.....	30
3.3.1 Udviklingen i enhedsudgifterne 2009/2010-2012/2013 – kommunen som driftsherre	30
3.3.2 Udviklingen i enhedsudgifterne 2009/2010-2012/2013 – kommunen som myndighedsudøver	32
3.3.3 Følsomhedsberegninger	33
3.4 Kroner pr. elev i fri- og privatskoler	35
3.4.1 Udviklingen i enhedsudgifterne 2009/2010-2012/2013 til elever i fri- og privatskoler	36
3.5 Kroner pr. elev i efterskole og kommunal ungdomskostskole.....	37
3.6 Kroner pr. grundskoleelev.....	38
3.6.1 Udviklingen i enhedsudgifterne pr. grundskoleelev 2009/2010-2012/2013.....	38
3.6.2 Kommunale forskelle i enhedsudgifterne pr. elev i grundskolen	39
3.6.3 Følsomhedsberegninger	41
3.7 Samlet opgørelse af enhedsudgifter pr. elev	42
3.7.1 Enhedsudgifter pr. elev 2012/2013 for de forskellige skoletyper	42
3.7.2 Udviklingen i enhedsudgiften pr. elev 2009/2010-2012/2013 for de forskellige skoletyper	43

4	Kroner pr. planlagt elevundervisningstime	45
4.1	Kroner pr. planlagt elevundervisningstime i folkeskolen ekskl. specialskoler ..	46
4.1.1	Udviklingen i enhedsudgifterne 2009/2010-2012/2013	46
4.1.2	Følsomhedsberegninger	47
5	Kroner pr. indskrevet barn i SFO	48
5.1.1	Udviklingen i enhedsudgifterne 2009/2010-2012/2013	48
5.1.2	Kommunale forskelle i enhedsudgifterne	49
5.1.3	Følsomhedsberegninger	51
6	Metodebilag	52
6.1	Indledning og læsevejledning	52
6.2	Oversigt over opgjorte enhedsudgifter	52
6.3	Opgørelse af udgifter	52
6.3.1	Arter der indgår i udgiftsopgørelsen	54
6.3.2	Korrektion for valg af ejerforhold	55
6.3.3	Korrektion i forbindelse med pension	56
6.3.4	Dataproblemer grundet forskellig kontering og ændring i konteringsreglerne over tid	56
6.3.5	Udgifter på institutionsniveau	57
6.3.6	Pris- og lønfremskrivning	58
6.3.7	Ingen korrektion for lockout og opgaveændringer	58
6.4	Opgørelse af antal elever	58
6.4.1	Data	58
6.4.2	Vægtet elevtal	59
6.5	Opgørelse af undervisningstimer	61
6.6	Opgørelse af indskrevne i SFO	62
6.7	Frasortering af outliers	64
6.8	Følsomhedsberegninger	64
6.8.1	Vægtning af elever efter klassetrin	64
6.8.2	Ændret udgiftsafgrænsning	66
6.8.3	Ændret definition af outliers	68
7	Kommunetabeller	70
	Litteratur	85

Sammenfatning

I denne rapport har KORA undersøgt, hvor mange penge kommunerne bruger pr. elev i forskellige skoletyper, pr. undervisningstime og pr. barn i SFO. Vi analyserer og sammenligner altså kommunernes *enhedsudgifter* forstået som *prisen pr. produceret serviceenhed*.

De enhedsudgifter, vi opgør, vil afhænge af mange forskellige forhold i kommunen, som fx kommunens elevgrundlag, skolestruktur og inklusionspraksis. Derfor kan en høj enhedsudgift for fx en elev i folkeskolen ikke nødvendigvis tolkes som et udtryk for en lav produktivitet eller højt serviceniveau. Det kan lige så vel være udtryk for fx et mindre godt elevgrundlag eller en praksis, hvor relativt få elever henvises til specialskoler sammenlignet med andre kommuner. Det bør man holde sig for øje, når man fortolker undersøgelsens resultater. Det skal desuden bemærkes, at vi alene analyserer på perioden op til folkeskolereformen, hvorfor de opgjorte enhedsudgifter ikke siger noget om betydningen af folkeskolereformen for kommunernes økonomi på skoleområdet.

Der er visse udfordringer ved at opgøre sammenlignelige tal for kommunernes enhedsudgifter på skoleområdet. Der kan således være problemer med korrekt registrering af elever og udgifter i de data, der ligger til grund for beregningen af enhedsudgifterne. Problemerne vurderes overvejende at vedrøre registrering af udgifter, elever og undervisningstimer på specialområdet.

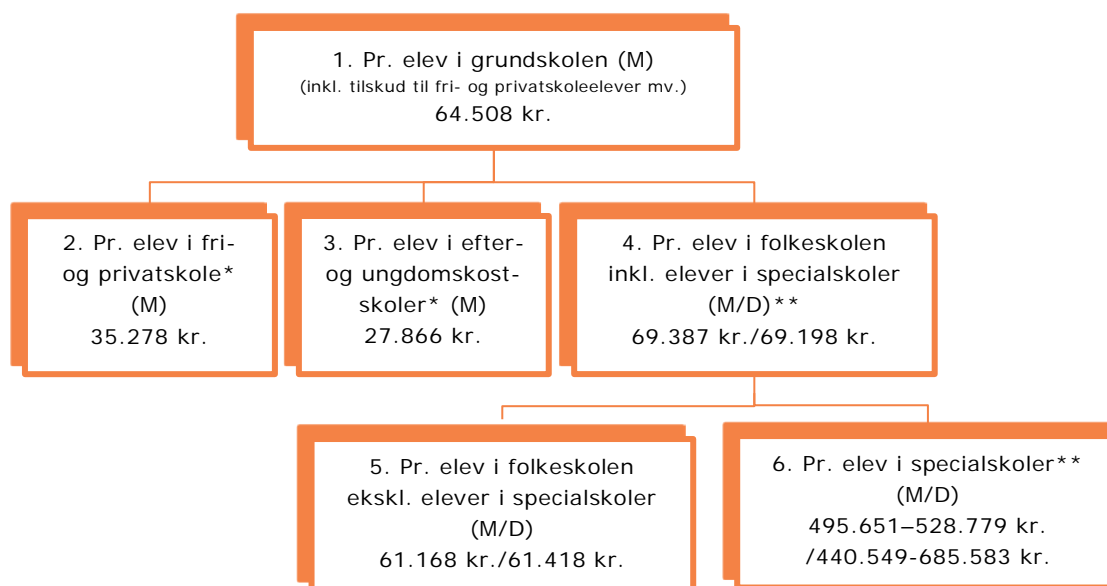
For at imødegå udfordringen med fejlregistreringer i data har KORA udeladt kommuner med stærkt afvigende værdier i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift. Med undtagelse af enhedsudgiften pr. elev i specialskoler er det KORAs vurdering, at fejlregistreringerne i data kun har mindre betydning for det generelle billede af niveauet for og udviklingen i gennemsnitskommunens enhedsudgifter. I de enkelte kommuner vil fejl i grunddata dog stadig medføre en potentiel risiko for, at de beregnede enhedsudgifter er misvisende. Til trods herfor har KORA valgt at offentliggøre tallene, da de udgør det bedst mulige sammenligningsgrundlag lige nu, og da en offentliggørelse kan give anledning til en forbedret registreringspraksis, som vil betyde bedre og mere valide opgørelser fremover – og dermed bedre grundlag for styring.

Så mange penge brugte en typisk kommune pr. elev i skoleåret 2012/2013

Figuren nedenfor viser, hvor mange penge en gennemsnitlig kommune brugte pr. elev i forskellige skoletyper i skoleåret 2012/2013. Som figuren illustrerer, så afhænger den overordnede udgift pr. elev meget af, hvordan kommunens elever fordeler sig mellem de forskellige skoletyper.

Enhedsudgifterne i figuren er opgjort for kommunen som myndighedsudøver (M) og/eller driftsherre (D). Med kommunen som myndighedsudøver opgøres udgiften til de elever, som kommunen har myndigheds- og betalingsansvaret for, mens en opgørelse for kommunen som driftsherre opgør udgiften til de elever, der går på de skoler, kommunen driver. For den enkelte kommune kan der være væsentlig forskel på enhedsudgiften pr. elev afhængigt af, om den opgøres for kommunen som myndighedsudøver eller driftsherre – fx hvis kommunen driver specialskoler med mange elever fra andre kommuner. For gennemsnitskommunen gør det imidlertid næsten ingen forskel, hvilket også fremgår af figuren.

Enhedsudgifter pr. elev for gennemsnitskommunen som myndighedsudøver (M) og/eller driftsherre (D)

Note: *Bemærk, at der her er tale om *kommunens* udgift til disse elever og ikke den samlede udgift til eleverne, idet der ikke indgår forældrebetaling og tilskud fra staten. I beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift er der frasorteret kommuner med stærkt afvigende værdier, se mere herom i afsnit 6.7.

**Opgjort som myndighedskommune indgår elever i både kommunale og regionale specialskoler, opgjort som driftskommune indgår kun elever i kommunale specialskoler. Enhedsudgiften pr. elev i specialskole er angivet i interval, fordi beregningen – særligt for driftskommunen – afhænger af, hvor mange kommuner der indgår i beregningen.

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning).

Fordi der er væsentlig usikkerhed i beregningen af gennemsnitskommunens udgift pr. elev i specialskoler, er disse angivet ved et interval.

Figuren viser, hvad en gennemsnitlig kommune bruger pr. elev og dækker over en væsentlig variation kommunerne imellem. De 10 procent af kommuner, der bruger færrest penge pr. elev i folkeskolen (inkl. elever i kommunale specialskoler), bruger således cirka 61.000 kroner eller derunder i 2012/2013, mens de 10 procent af kommunerne, der bruger flest penge på disse elever, bruger cirka 80.400 kroner eller derover pr. elev (når kommuner med stærkt afvigende værdier er sorteret fra).¹

Forskellen mellem kommunerne er lidt mindre, når vi ser på, hvor mange penge kommunerne bruger pr. elev i folkeskolen² ekskl. elever i specialskoler. Her bruger de 10 procent af kommunerne med laveste enhedsudgifter cirka 55.000 kroner eller derunder pr. elev, mens de 10 procent af kommunerne med de højeste enhedsudgifter bruger cirka 70.000 kroner eller derover pr. elev (når kommuner med stærkt afvigende værdier er sorteret fra).

Sådan har udgiften pr. elev udviklet sig i perioden 2009/2010-2012/2013

Når vi ser på udviklingen for elever i alle grundskoler – dvs. offentlige såvel som private skoler og normal- såvel som specialskoler – så fremgår det, at elevtallet i perioden 2009/2010-2012/2013 samlet set har været ganske svagt faldende, men at udgifterne er

¹ Opgjort med driftsherreperspektivet.

² Heri indgår også elever i specialklasser.

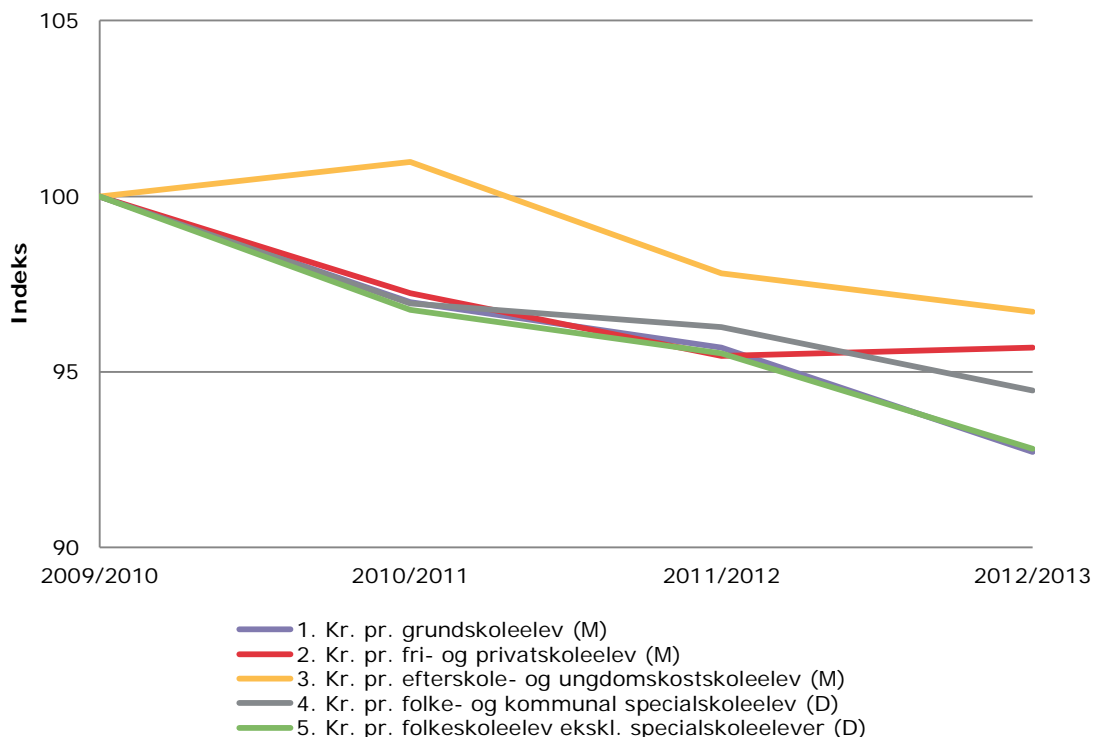
faldet endnu mere. Lockouten af lærerne i april 2013 er en del af forklaringen på, at kommunerne brugte færre penge i 2013, men det har ikke været muligt at opgøre omfanget af lockoutens betydning for udgiftsniveauet i 2013. Der er tale om et jævnt fald i udgifterne hen over hele perioden 2009/2010-2012/2013, og samlet set resulterer udviklingen i udgifter og elever i, at den gennemsnitlige kommune bruger 7 procent mindre pr. elev i skoleåret 2012/2013, end den gjorde i 2009/2010. Udgiften pr. elev er således faldet fra godt 69.500 kroner til godt 64.500 kroner

Denne udvikling dækker over en forskellig udvikling inden for de forskellige skoletyper. Der er således kommet cirka 11 procent flere elever i fri- og privatskolerne i perioden 2009/2010-2012/2013, mens antallet af elever i den almene folkeskole er faldet med knap 3 procent, og antallet af elever i de kommunale specialskoler er faldet med godt 13 procent.

De samlede udgifter til de forskellige skoletyper har også udviklet sig forskelligt i perioden. Kommunernes samlede bidrag til fri- og privatskoler er således steget, det samme gælder udgiften til kommunale specialskoler, mens den samlede udgift til den almene folkeskole er faldet.

Samlet set betyder det, at gennemsnitskommunens bidrag pr. elev i fri- og privatskole er faldet med godt 4 procent i perioden 2009/2010-2012/2013, mens udgiften pr. elev i den almene folkeskole er faldet med 7,2 procent. Hvis vi inkluderer eleverne i specialskolerne, er udgiften pr. elev i folkeskolen faldet med 5,5 procent. Vores beregninger af, hvor mange penge kommunerne har brugt pr. elev i specialskole, peger i retning af en stigning i perioden 2009/2010-2012/2013, men datakvaliteten er ikke god på dette område, hvorfor omfanget af den beregnede stigning varierer meget afhængigt af opgørelsesmetode. Grundet for stor usikkerhed i beregningerne er udviklingen i udgiften pr. specialskoleelev derfor udeladt af figuren nedenfor, der viser udviklingen i kroner pr. elev for de øvrige skoletyper. Enhedsudgifterne er indekseret, sådan at enhedsudgiften for hver skoletype i skoleåret 2009/2010 er sat til 100.

Udvikling i gennemsnitskommunens enhedsudgifter

Note: Udviklingen i kroner pr. grundskoleelev er stort set identisk med udviklingen i kroner pr. folkeskoleelev ekskl. specialskoler, hvorfor den er svær at aflæse i figuren. I beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift er de fire ø-kommuner samt kommuner med stærkt afvigende værdier frasorteret, jf. afsnit 6.7. (M)=opgjort for kommunen som myndighedsudøver, (D)=opgjort for kommunen som driftsherre. Bemærk, at kroner pr. fri- og privatskoleelev samt kroner pr. efterskole- og ungdomskostskoleelev alene er udtryk for *kommunens* udgift og ikke den fulde udgift pr. elev. Udviklingen er korrigeret for pris- og lønudvikling. Bemærk, at lærerlockouten i april 2013 er en del af forklaringen på, at kommunerne har lavere udgifter i skoleåret 2012/2013. Der er ikke taget højde for opgaveændringer henover perioden.

Generelt har kommunerne altså brugt færre penge pr. elev de senere år. Det kan være udtryk for ændrede politiske prioriteringer vedrørende serviceniveauet eller højere produktivitet som følge af fx ændret skolestruktur. I en opfølgende analyse af enhedsudgifterne vil KORA se nærmere på, hvilken betydning kommunale forskelle i service, produktivitet og rammebetingelser har for enhedsudgifternes størrelse.

Så meget koster det at undervise én elev i én time

På baggrund af skolernes indberetning af antal planlagte undervisningstimer pr. klassetrin og klassetype har vi beregnet, hvor mange penge den gennemsnitlige kommune bruger pr. planlagt elevundervisningstime, dvs. hvad det koster at undervise én elev i én undervisningstime. Eftersom beregningen er baseret på *planlagte* undervisningstimer, tager den ikke højde for, at lockouten af lærerne i april 2013 betød aflysning af mange timer, hvorimod de sparede lærerlønninger slår igennem i udgiftsopgørelsen for 2013. Lockouten reducerer derfor alt andet lige den udgift pr. elevundervisningstime, vi beregner for skoleåret 2012/2013.

Vi har opgjort udgiften pr. elevundervisningstime for elever i den almindelige folkeskole (dvs. ekskl. specialskoler, men inkl. elever i specialklasser). Grundet mangler i data for særligt specialklasser opgør vi kun en enhedsudgift for gennemsnitskommunen og ikke for hver enkelt kommune.

Samlet set viser vores opgørelse, at det i skoleåret 2009/2010 kostede gennemsnitskommunen knap 79 kroner at undervise én elev i folkeskolen i én lektion, mens det i 2012/2013 kostede 74 kroner, svarende til et fald på 5,7 procent. Faldet er altså en anelse mindre end det procentvise fald i enhedsudgiften pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler, som var på 7,2 procent.

De 10 procent af kommunerne, som bruger færrest penge pr. planlagt elevundervisningstime, brugte i 2012/2013 65 kroner eller derunder, mens de 10 procent af kommunerne med de højeste enhedsudgifter brugte 84 kroner eller derover (når kommuner med stærkt afvigende værdier er sorteret fra).

Den beregnede enhedsudgift pr. planlagt elevundervisningstime kan ikke anvendes i en konkret beregning af, hvad det vil koste at øge eller reducere undervisningstimetallet på landsplan. Det kan den ikke, fordi sammenhængen ikke kan forventes at være lineær, forstået på den måde at den sidste elevundervisningstime ikke er lige så dyr som den første. Der er således få udgifter forbundet med at tilføje en ekstra elev i klassen i forhold til at oprette en ny klasse. Derudover er der en masse faste udgifter, som dækker andet end undervisningsopgaven, men som er en del af forudsætningen for overhovedet at kunne tilbyde undervisning. Disse omkostninger er inkluderet i beregningen, og jo flere timer disse omkostninger skal deles ud på, jo billigere bliver den enkelte time.

Så meget koster et barn i SFO

Kommunernes samlede bruttodriftsudgifter til SFO-området er faldet med over 10 procent i perioden 2009-2013, mens antallet af indskrevne børn i SFO er steget med godt 7 procent.

Ikke overraskende betyder det, at kommunerne bruger færre penge pr. indskrevet barn i SFO i 2013, end de gjorde i 2009. Faktisk falder enhedsudgiften med over 13 procent fra 2009-2013 fra knap 31.500 kroner til knap 27.300 kroner.

Der er væsentlig forskel på udgiften pr. barn fra kommune til kommune. Den kommune, der akkurat ligger blandt de 10 procent af kommunerne med de laveste enhedsudgifter, bruger således kun ca. halvt så mange penge pr. indskrevet barn i SFO (godt 19.700 kroner) som den kommune, der akkurat ligger blandt de 10 procent af kommunerne med de højeste enhedsudgifter (knap 38.600 kroner).

1 Baggrund, formål og analysedesign

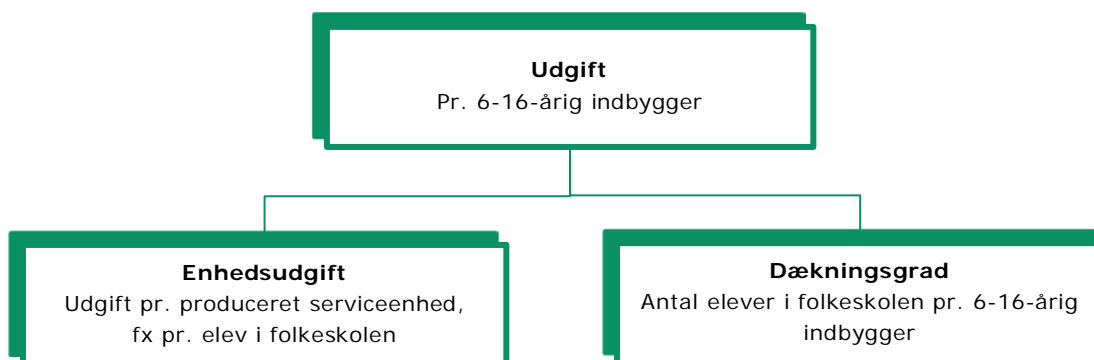
1.1 Baggrund og formål

Den kommunale økonomi er under pres i disse år. Hvis kommunerne ønsker at skabe økonomisk råderum til forbedret service, må de derfor forøge deres produktivitet, dvs. producere mere for de ressourcer, de har til rådighed. Det gælder også på skoleområdet, som er et af de centrale kommunale velfærdsområder og står for en betragtelig del af den kommunale økonomi.

I denne rapport har KORA analyseret og sammenlignet kommunernes *enhedsudgifter*, forstået som *prisen pr. produceret serviceenhed*, det vil sige, fx kommunernes udgifter pr. elev i folkeskolen. Enhedsudgifterne er udtryk for en kombination af kommunernes service-niveau og produktivitet givet de strukturelle vilkår for kommunens serviceproduktion. Undersøgelsen afdækker kommunernes enhedsudgifter til skoleområdet i skoleåret 2012/2013 og ser på udviklingen i enhedsudgifterne i perioden 2009/2010-2012/2013.

Ofte sammenlignes kommunernes serviceudgifter til skoleområdet ved at opgøre udgiften pr. 6-16-årig indbygger. Størrelsen på det tal afhænger både af, hvor mange børn der faktisk bruger kommunens skoletilbud, og hvad hver enkelt elev i kommunens skoler koster, jf. Figur 1.1 nedenfor.

Figur 1.1 Udgifter, enhedsudgifter og dækningsgrad

Hvis eksempelvis en stor andel af de 6-16-årige går i privatskole, får vi en skæv opgørelse, hvis udgifterne til folkeskolen blot deles med antal 6-16-årige indbyggere. En enhedsudgift er derimod et udtryk for den gennemsnitlige pris pr. produceret serviceenhed, fx udgifterne til folkeskolen pr. elev i folkeskolen. Dermed giver enhedsudgifterne bedre mulighed for at sammenligne kommunernes udgifter pr. ydelse eller aktivitet – uanset fx andelen af privatskoleelever.

I denne undersøgelse opgøres udgiften pr. elev for forskellige skoletyper, og vi opgør både kommunens udgift pr. elev for kommunen som driftsherre og for kommunen som myndighedsudøver. Kommunerne får dermed en mere nuanceret forståelse af deres udgift pr. elev, end en typisk opgørelse heraf giver.

Hvad er enhedsudgiften udtryk for?

De enhedsudgifter, vi opgør, vil afhænge af mange forskellige forhold i kommunen som fx kommunens elevgrundlag, den valgte skolestruktur og inklusionspraksis. Derfor kan en høj enhedsudgift for fx en elev i folkeskolen ikke nødvendigvis tolkes entydigt som et udtryk for en lav produktivitet eller højt serviceniveau. Det kan fx lige så vel være udtryk for et mindre godt elevgrundlag eller en praksis, hvor relativt få elever henvises til specialskoler sammenlignet med andre kommuner. Det bør man holde sig for øje, når man fortolker undersøgelsens resultater.

I en kommende rapport vil KORA gå et skridt videre og undersøge nogle af de mulige forklaringer på forskellene i kommunernes enhedsudgifter, herunder betydningen af elevernes socioøkonomiske baggrund, skolestrukturen og kommunens inklusionspraksis. Undersøgelsen kan dermed give et bud på, om man som kommune har en højere enhedsudgift, end vi skulle forvente ud fra kommunens elevgrundlag.

Vi har i denne rapport således ikke korrigeret for de forskellige kommunale forhold, der kan påvirke enhedsudgiftens størrelse, som fx elevgrundlaget og skolestrukturen. Betydningen af disse forhold undersøges først i KORAs opfølgende analyse. Vi har dog korrigeret for alderssammensætningen af elever – over tid og mellem kommuner – da det er mere enkelt at gøre på et forholdsvis objektive grundlag (krav om minimumstimetal for forskellige klassetrin) sammenlignet med fx en korrektion for elevernes baggrund.

Ud over alderssammensætningen har vi udelukkende korrigeret for de forskelle, der kan siges at være af teknisk karakter. For eksempel korrigerer vi for, at pension til henholdsvis tjenestemænd og overenskomstansatte skal konteres forskelligt. Derved sikres, at enhedsudgiften ikke påvirkes af, om kommunen har mange eller få tjenestemænd. Der er flere dataudfordringer ved at opgøre sammenlignelige tal for kommunernes enhedsudgifter på skoleområdet. Derfor har vi beregnet enhedsudgifterne med forskellige afgrænsninger af data og undersøgt, hvilken betydning det har for at vurdere resultaternes robusthed over for ændrede opgørelsesmetoder. Vi har udarbejdet et særskilt metodebilag (kapitel 6), hvor vi uddybende beskriver undersøgelsens metode, herunder afgrænsninger og følsomhedsanalyser samt indsamling og bearbejdning af data. Fremgangsmåden er desuden kort beskrevet i rapportens følgende afsnit.

1.2 Læsevejledning

Afsnit 2 gennemgår kort vores datakilder og opgørelsesmetoder.

Afsnit 3 beskriver de beregnede enhedsudgifter for elever i forskellige skoletyper.

Afsnit 4 beskriver de beregnede enhedsudgifter for undervisningstimer.

Afsnit 5 beskriver de beregnede enhedsudgifter for indskrevne børn i SFO.

Afsnit 6 er et metodebilag som uddyber de forskellige data, metodevalg og kontrolberegninger, vi har foretaget.

Afsnit 7 er oversigtstabeller over de forskellige enhedsudgifter på skoleområdet for alle landets kommuner.

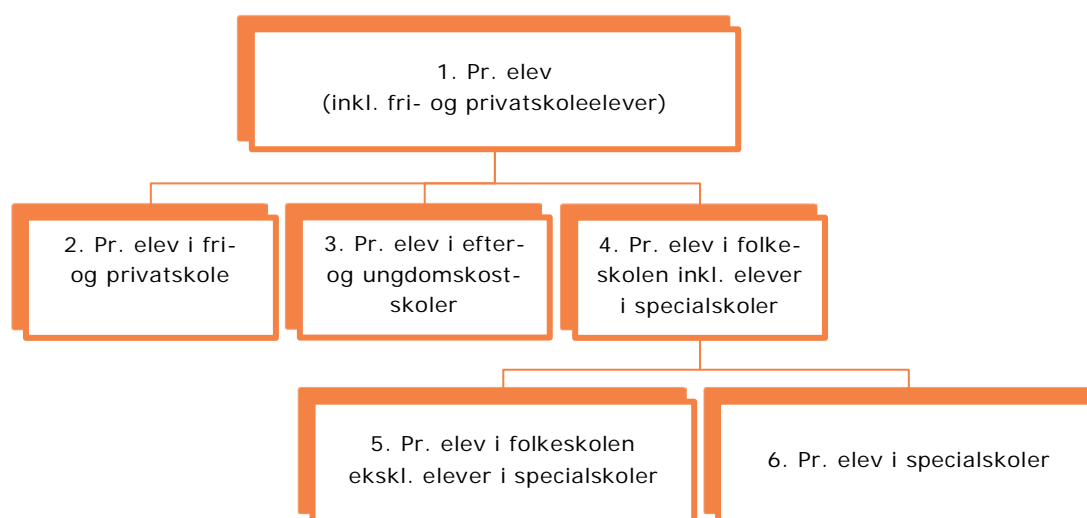
2 Data og metode

Vi opgør enhedsudgifter for tre kategorier af "enheder":

- a) Kroner pr. elev
- b) Kroner pr. planlagt undervisningstime
- c) Kroner pr. indskrevet barn i SFO.

Enhedsudgiften pr. elev opgøres for forskellige elevtyper jf. den struktur, som fremgår af Figur 2.1 nedenfor, hvor en overordnet enhedsudgift pr. elev dekomponeres ned i enhedsudgifter for forskellige skoletyper.

Figur 2.1 Opgjorte enhedsudgifter for kroner pr. elev

Grundlæggende er der to forskellige måder at opgøre kommunernes enhedsudgifter på:

1. For kommunen som **driftsherre**, dvs. enhedsudgiften vedrører de elever, der går på de skoler, som kommunen driver, uanset om eleven bor i eller uden for kommunen.
2. For kommunen som **myndighedsudøver**, dvs. enhedsudgiften vedrører de elever, som kommunen har betalings- og myndighedsforpligtelsen for, uanset hvor de går i skole. De elever, som kommunen har betalings- og myndighedsforpligtelsen for, er typisk de elever, der har bopæl i kommunen. Men kommunen har også betalings- og myndighedsforpligtelsen for børn og unge, som kommunen har anbragt uden for hjemmet, fx i en plejefamilie – her kan bopælskommunen være en anden end myndighedskommunen.

Rapporten vil overvejende fokusere på *driftsherreperspektivet* i opgørelsen af udgiften pr. elev, pr. barn i SFO og pr. modtaget undervisningstime. Udgiften pr. elev i folkeskolen inkl. specialskoler vil dog også blive opgjort for kommunen som *myndighedskommune* for at se, hvilken forskel det gør for enkeltkommunerne.

Tabel 6.1 i metodebilaget giver et overblik over de forskellige enhedsudgifter, vi opgør.

Afgrænsningen af, hvilke elever og hvilke udgifter der medregnes i opgørelsen af enhedsprisen, varierer fra enhedsudgift til enhedsudgift og afhænger også af, om vi betragter

kommunen som myndighedsudøver eller driftsherre. I de følgende afsnit gennemgås kort de data, vi anvender i opgørelsen.

2.1 Opgørelse af udgifter

Data om udgifter hentes fra kommunernes regnskaber. Kommunernes regnskaber opgør de årlige udgifter til området i kalenderår, men da vi opgør elevtallet for skoleår, omregner vi også udgiftstallene til skoleår. Skoleåret 2009/2010 vil således bestå af 5/12 af udgifterne fra 2009 sammenlagt med 7/12 af udgifterne fra 2010.

Det er forskelligt, hvilke udgifter i regnskabet vi medregner, afhængigt af hvilken enhedsudgift vi beregner. Af Tabel 6.2 i metodebilaget fremgår det, hvilke funktioner i regnskabet der medregnes i udgiftsopgørelsen til de forskellige enhedsudgifter.

Tabel 2.1 Funktioner i regnskabet, der indgår i de forskellige enhedsudgifter

Enhedsudgift	Funktioner i regnskabet
Kr. pr. elev – alle elever <i>Inkl. fri- og privatskoleelever, ungdomskostskoleelever og efterskoleelever, elever i kommunale og regionale specialskoler og i behandlingstilbud (fx interne skoler på opholdssteder)</i>	3.22.01 Folkeskoler 3.22.02 Fællesudgifter for kommunens samlede skolevæsen 3.22.03 Syge- og hjemmeundervisning 3.22.04 Psykologisk og pædagogisk rådgivning 3.22.06 Befordring af elever i grundskolen 3.22.07 Specialundervisning i regionale tilbud 3.22.08 Kommunale specialskoler* 3.22.10 Bidrag til statslige og private skoler 3.22.12 Efterskoler og ungdomskostskoler 3.22.18 Idrætsfaciliteter for børn og unge
Kr. pr. elev i fri- og privatskoler	3.22.10 Bidrag til statslige og private skoler
Kr. pr. elev i efterskoler og ungdomskostskoler	3.22.12 Efterskoler og ungdomskostskoler
Kr. pr. elev i folkeskolen inkl. specialskoler <i>Ekskl. elever i fri- og privatskoler, ungdomskostskoleelever og efterskoleelever. Inkl. elever i specialklasser, i kommunale og regionale specialskoler og i behandlingstilbud (fx interne skoler på opholdssteder)</i>	3.22.01 Folkeskoler 3.22.02 Fællesudgifter for kommunens samlede skolevæsen 3.22.06 Befordring af elever i grundskolen 3.22.07 Specialundervisning i regionale tilbud (kun for myndighedskommunen) 3.22.08 Kommunale specialskoler* 3.22.18 Idrætsfaciliteter for børn og unge
Kr. pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler <i>Inkl. elever i specialklasser</i> Kr. pr. skemalagt undervisningstime pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler <i>Inkl. undervisningstimer i specialklasser</i>	3.22.01 Folkeskoler 3.22.02 Fællesudgifter for kommunens samlede skolevæsen 3.22.06 Befordring af elever i grundskolen 3.22.18 Idrætsfaciliteter for børn og unge
Kr. pr. elev i specialskoler	3.22.07 Specialundervisning i regionale tilbud (kun for myndighedskommunen) 3.22.08 Kommunale specialskoler*
Kr. pr. indskrevet barn i SFO	3.22.05 Skolefritidsordninger**

Note: Udgifterne opgøres som driftsudgifter. I enhedsudgifter for myndighedskommunen indgår arterne: 1-9, med undtagelse af art 5.1 tjenestemandspensioner i tilfælde af fejlkontering – se metodebilaget for uddybning heraf. For enhedsudgifter for driftskommunen fraregnes derudover arterne 4.6, 4.7, 4.8 samt 7.6, 7.7, 7.8 og 8.6 – som indeholder betalinger til og fra andre kommuner, regioner og staten samt statstilskud.

* I 2012 og 2013 medregnes ikke følgende grupperinger under 3.22.08 kommunale specialskoler: 004 Fri-tidstilbud til elever med behov for særlig støtte, 092 Forældrebetaling inkl. fripladser og søskendetilskud.

** For funktion 3.22.05 fraregnes grupperingerne i alle årene: 002 Søskendetilskud, 003 Fripladser i skolefritidsordninger, 092 Forældrebetaling inkl. fripladser og søskendetilskud. Indtægter fra forældre (og andre kommuner) indgår dermed ikke.

Det er ikke givet, hvilke funktioner – og dermed udgifter – der skal indregnes i de enkelte enhedsudgifter. Der kan være argumenter både for og imod at medtage udgifter til PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning) og idrætsfaciliteter for børn og unge. Vi har valgt at

afgrænse udgifterne som vist ovenfor, og begrundelserne for de konkrete valg er uddybet i metodebilaget afsnit 6.3. Derudover har vi i beregningen af enhedsudgifterne foretaget følsomhedsberegninger, der undersøger, hvilken betydning det har, hvis vi foretager en anden udgiftsafgrænsning.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at den udgift, vi kan opgøre til elever i fri- og privatskoler samt elever på efterskoler, alene er *kommunens bidrag* til elevudgiften og *ikke den samlede udgift*, idet forældrebetalingen og tilskud fra staten kommer oveni. Man kan derfor ikke sammenligne enhedsudgiften til en elev i folkeskolen med enhedsudgiften til en elev i fri- og privatskole eller en elev i efterskole.

Enhedsudgifterne opgøres alene på kommuneniveau, eftersom det ikke er muligt at opgøre valide enhedsudgifter på skoleniveau, se metodebilag afsnit 6.3.5 for en uddybning heraf. Udgifterne opgøres som driftsudgifter, dvs. anlægsudgifter indgår ikke.

For at kunne sammenligne på tværs af kommunerne har vi tilstræbt at korrigere udgiftsdata for følgende forhold, som alle uddybes i metodebilaget:

- At der er væsentlig forskel på, hvor stor en andel af kommunens ansatte på skoleområdet der er tjenestemandsansatte (se afsnit 6.3.3 for uddybning).
- At nogle kommuner lejer deres skoler via Sælg-Og-Lej-Tilbage-ordninger (SOLT) eller via OPP-modeller (Offentlig Privat Partnerskab) i stedet for at eje (se afsnit 6.3.1 for uddybning).

Derudover er der forskel på, hvilke arter i regnskabet som medtages, afhængigt af om vi betragter kommunen som myndighedsudøver eller driftsherre. Når vi opgør enhedspriser for kommunen som driftsherre, indgår betalinger til og fra staten, regionen og andre kommuner således ikke. Forskellene er opridset i Tabel 6.3 i metodebilaget.

Tilfælde af fejlkontering har vi ikke kunnet korrigere for, hvilket man skal holde sig for øje i læsningen af resultaterne. Vi har dog forsøgt at tage højde herfor i vores beregning af gennemsnitskommunens enhedsudgift ved at frasortere kommuner med stærkt afvigende værdier (såkaldte outliers). Desuden har vi foretaget forskellige følsomhedsberegninger i forhold til at undersøge, hvad det betyder for beregningen af enhedsudgiften for gennemsnitskommunen, om disse outliers udelades af beregningen, og hvornår vi karakteriserer dem som outliers – læs mere herom i afsnit 6.7 i metodebilaget.

Vi har ikke korrigeret for opgaveændringer over tid. Ligeledes har vi ikke korrigeret, at lockouten af lærerne i april 2013 betød færre udgifter i regnskabsåret 2013, hvilket påvirker udgiftsopgørelsen og de dertilhørende beregnede enhedsudgifter for skoleåret 2012/2013. Det skal bemærkes, at lockouten har haft forskellig betydning for kommunerne, idet der er forskel på, hvor stor en andel af lærerne i kommunen, der er tjenestemandsansat, og dermed hvor stor en andel af lærerne der var omfattet af lockouten.

2.2 Opgørelse af elevtal

Data om antal elever

Uni-C har to registre med data om elever: INTE og EGS.

INTE har de mest valide data, mens kun EGS har data for klasstype. Vi har derfor så vidt muligt anvendt data fra INTE, men i opgørelser af antal elever i specialklasser har vi benyttet EGS.

Elevdata i EGS stammer fra den årlige grundskoleindberetning pr. 5. september. Elevdata fra INTE er opgjort pr. 30. september. Da der er tale om en "punkttælling", tager opgørelsen af elever ikke højde for skoleskift i løbet af skoleåret.

Elevtallene vægtes, så elever på et højere klassetrin vægter tungere end elever på lavere klassetrin. Det gør vi, fordi der er krav om, at eleverne på de højere klassetrin modtager flere undervisningstimer end eleverne på de lavere klassetrin. Uden vægtning efter klassetrin vil en kommune automatisk få højere enhedsudgifter pr. elev, hvis den har relativt mange elever på de høje klassetrin sammenlignet med andre kommuner. Hvis vi skal kunne sammenligne enhedspriser på tværs af kommunerne, er vi derfor nødt til at tage højde for, at elevernes alderssammensætning kan variere mellem kommunerne.

Eleverne på de forskellige klassetrin er vægtes efter kravene om minimumstimetal, som de var i skoleåret 2012/2013. I vægtningen har vi dog også gjort brug af de vejledende timetal for skoleåret 2012/2013, idet minimumstimetallet er angivet som et samlet minimumstimetal for flere klassetrin samlet. For at fordele minimumstimetallet ud på de enkelte klassetrin, har vi derfor brugt den fordeling mellem klassetrin, som er indeholdt i de vejledende timetal. Det betyder, at den enkelte skole eller kommune godt kan have en vægtning af timer på de konkrete klassetrin, der afviger en smule fra vores vægtning, da minimumstimetalskravet gælder for flere klassetrin samlet set. Hvis en skole er bagud i forhold til at leve op til timetallet, kan den således planlægge lidt ekstra timer for det sidste klassetrin og behøver således ikke følge den vægtning, der følger af det vejledende timetal.

Eleverne på de forskellige klassetrin vægtes i vores beregning altså efter, hvor mange timer de som minimum må forventes at blive undervist i skoleåret 2012/2013. Det forventede minimumstimetal for hvert klassetrin i 2012/2013 sættes i forhold til det minimumstimetal en landsgennemsnitlig elev ville få i 2012/2013.

Minimumstimetallet for en landsgennemsnitlig elev i 2012/2013 fås ved at gange antallet af elever på hvert klassetrin i 2012/2013 med minimumstimetallet for hvert klassetrin i 2012/2013. Derved fås et samlet timetal, som landets skoler skulle levere i 2012/2013. Dette samlede timetal deles med det samlede elevtal, hvorved vi har et minimumstimetal for en landsgennemsnitlig elev i 2012/2013.

Når vi sætter minimumstimetalskravet for hvert klassetrin i 2012/2013 i forhold til minimumstimetalskravet for en landsgennemsnitlig elev i 2012/2013, får vi følgende vægtning af eleverne på de forskellige klassetrin:

Tabel 2.2 Vægtning af elever ud fra klassetrin

Klassetrin	Omregningsfaktor
0. klasse	0,789
1. klasse	0,886
2. klasse	0,912
3. klasse	1,028
4. klasse	0,975
5. klasse	1,012
6. klasse	1,023
7. klasse	1,031
8. klasse	1,177
9. klasse	1,104
10. klasse*	1,104

Note: *inklusive elever registreret som 11. klasse.

Eksempel på omregning til et vægtet elevtal

Minimumstimetalskravet for en 1. classes elev var 673,8 timer i 2012/2013, mens minimumstimetalskravet for den landsgennemsnitlige elev i 2012/2013 var 760,8 timer. Vi ganger derfor antal elever i 1. klasse i hver kommune med $673,8/760,8 = 0,886$ (jf. omregningstabellen ovenfor). På den måde vejer 1. classes eleverne mindre end eleverne på de større klassetrin, fordi de skal have færre undervisningstimer.

Hvis en kommune har 100 1. classes elever, vil vi derfor omregne det til, at de elever tæller som $100 \cdot 0,886 = 88,6$ gennemsnitselever. Tilsvarende vil 100 elever i 9. klasse blive omregnet til $100 \cdot 1,104 = 110,4$ gennemsnitselever.

Aldersfordelingen mellem elever kan ikke blot variere mellem kommunerne men også over tid. Vi bruger den samme omregningsfaktor i alle årene, og det vægtede elevtal udtrykker derfor, hvad elevtallet ville svare til, hvis eleverne var landsgennemsnitlige 2012/2013-elever. Med udgangspunkt i timetalskravene og aldersfordelingen for skoleåret 2012/2013 omregner vi elevtallet i de andre skoleår til at vise, hvor mange landsgennemsnitlige elever, det ville svare til, hvis aldersfordelingen og timetalskravet på de enkelte klassetrin var som i 2012/2013. Timetalskravene er i øvrigt de samme for alle skoleårene i perioden 2010/2011-2012/2013. Det er således kun for skoleåret 2009/2010, at de faktiske timetalskrav for de enkelte klassetrin er en smule anderledes end dem, vi anvender i beregningen.

Vi har valgt at vægte elevtal for alle institutions- og klassetyper. Selvom elever i specialklasser og specialskoler ikke modtager helt det samme timetal som elever i normalklasser, kan vi se i vores data for planlagte undervisningstimer, at de følger tendensen fra normalklasserne med stigende timetal for stigende klassetrin. Vi vægter også fri- og specialskoleelever. Det gør vi for at kunne sammenholde enhedsudgiften til fri- og privatskoleelever med de øvrige enhedsudgifter og lade dem indgå i den samlede enhedsudgift pr. grundskoleelev – vel vidende at vægtningen af elever ikke afspejles i kommunernes udgifter til fri- og privatskoleelever, idet der her blot er tale om to takster – én for 0.-7. klasse og én for 8.-10. klasse. Elevtallet bliver vægtet efter klassetrin både for myndigheds- og for driftskommunen.

For at teste betydningen af at aldersvægte eleverne, tester vi, hvor meget det ændrer på udviklingen i antal elever og enhedsudgiften, om elevtallet vægtes eller ej.

2.3 Opgørelse af undervisningstimer

Data om planlagte timetal stammer fra skolernes årlige indberetning til Undervisningsministeriet opgjort pr. 5. september. Skolerne indberetter antal planlagte undervisningstimer pr. klassetrin og klasstype.

Vores data viser, at skolerne har indberettet timetal for langt hovedparten af normalklasserne i perioden 2009/2010-2012/2013, om end der i enkelte kommuner også er problemer med timetallet for normalklasserne. For specialklasser er indberetningerne imidlertid betydeligt mere mangelfulde end for normalklasser, og for specialskoler er data endnu mere mangelfulde.

Eftersom data er yderst mangelfulde for specialskoler, vælger vi alene at lave en opgørelse af gennemsnitskommunens enhedsudgift i perioden 2009/2010-2012/2013 for planlagte elevundervisningstimer i folkeskolen eksklusive specialskoler. Vi undlader desuden at lave kommunefordelte tal, idet vi ikke kan adskille udgiften til normal- og specialklasser, og data for specialklasser, som nævnt, er mangelfulde i en stor del af kommunerne.

2.4 Opgørelse af indskrevne i SFO

Antallet af indskrevne børn i skolefritidsordninger (SFO) er trukket fra Danmarks Statistiks statistikbank, tabel PAS11. Danmarks Statistik trækker så vidt muligt tallene fra de kommunale opkrævningssystemer for betaling for børnepasning. Kommunerne indberetter dog selv via blanketter oplysninger om indskrevne børn, hvis de ikke er fyldestgørende i de elektroniske systemer.

Nogle kommuner har børn i førskolealderen indskrevet i SFO. Det kan fx være tilfældet i de kommuner, hvor man har etableret "landsbyordninger" eller "børnebyer", hvor man samler de forskellige pasningstilbud for vuggestue-, børnehave- og SFO-børn. KORA har haft kontakt med nogle af de kommuner, der har (procentvis) flest førskolebørn indskrevet i SFO, og flertallet af disse har udgifterne til disse børn konteret på 3.22.05 Skolefritidsordninger.³ Eftersom udgifterne til førskolebørnene i SFO indgår i vores udgiftsafgrænsning (og ikke kan udskilles), er vi nødt til også at have børnene med i opgørelsen, når vi beregner en enhedspris. Børn i førskolealderen vil dog være dyrere end et skolebarn i SFO, da personalenormeringen til disse børn er højere. For at få så retvisende en enhedsudgift som muligt for et skolebarn indskrevet i SFO, vægter vi derfor førskolebørnene, så de vejer tungere end et skolebarn i SFO. Alle de indskrevne børn i kommunale eller selvejende skolefritidsordninger er derfor omregnet til 7-9-årige. For den konkrete vægtning af børnene, se metodebilaget afsnit 6.6.

Danmarks Statistik skelner ikke mellem børn indskrevet i deltidspladser og børn indskrevet i fuldtidspladser. Der er i beregningen af enhedsudgifterne ikke korrigeret for evt. deltidsindskrevne børn i SFO'erne. Kommuner med (mange) børn i deltidspladser vil derfor automatisk have lavere enhedsudgifter, end kommuner med få eller ingen børn i deltidspladser.

³ Vi ved dog, at det ikke gælder for Assens Kommune, hvorfor den beregnede enhedsudgift for Assens Kommune bliver kunstigt lav.

Når vi sammenholder antal 6-9-årige indskrevne i SFO (eller andre dagtilbud) med antal 6-9-årige i befolkningen (3. kvartal) for hver kommune, er der nogle kommuner, hvor antallet af indskrevne 6-9-årige overstiger antallet af 6-9-årige i befolkningen. Det kan indikere en fejl i optællingen af antal indskrevne, men det kan også være et resultat af, at kommunen har mange børn fra andre kommuner indskrevet i deres SFO'er.

2.5 Beregning af enhedsudgifter

I beregninger af enhedsudgifter er tal for *gennemsnitskommunen*, dvs. uvægtede gennemsnit, beregnet uden Ærø, Samsø, Fanø og Læsø samt kommuner med stærkt afvigende værdier (såkaldte outliers) i den enkelte beregning. De fire ø-kommuners og outlierkommunernes enhedsudgifter pr. barn vil dog stadig blive opgjort og indekseret i forhold til gennemsnitskommunens udgifter men markeret med en stjerne, så man kan se, at de ikke indgår i beregningen af gennemsnitskommunen.

Se metodebilaget afsnit 6.7 for at vide mere om, hvilke kriterier vi har opstillet for at udpege stærkt afvigende værdier (outliers). I de efterfølgende afsnit uddybes også, hvordan vi i beregningerne af enhedsudgifterne har foretaget forskellige følsomhedsberegninger for at afdække betydningen af vores metodiske valg. Det vil sige, vi undersøger, om beregningerne af enhedsudgifterne rykker sig meget, hvis vi fx vælger en anden udgiftsafgrænsning, hvor flere udgifter tages med.

3 Kroner pr. elev

Vi starter med at opgøre kommunernes udgifter pr. elev, hvor vi betragter kommunen som **driftsherre**, dvs. vi ser på kommunens udgifter til de elever, der går på de skoler, kommunen driver.

3.1 Kroner pr. elev i folkeskolen inkl. kommunale specialskoler

Først ser vi på udviklingen i enhedsudgifterne for elever i folkeskolen inkl. kommunale specialskoler for skoleårene 2009/2010-2012/2013 og herefter på de kommunale forskelle i enhedsudgifterne til disse elever.

3.1.1 Udviklingen i enhedsudgifterne 2009/2010-2012/2013 pr. elev i folkeskolen inkl. kommunale specialskoler

De samlede udgifter til elever i folkeskolen inklusive elever i kommunale specialskoler er faldet med 7,7 procent i perioden 2009/2010-2012/2013. Lærerlockouten i april 2013 er en del af forklaringen på det lavere udgiftsniveau i 2013. Der er dog tale om et jævnt fald henover årene i såvel udgifter som elevtal. Antallet af elever er dog blot faldet med 3,1 procent, jf. tabellen nedenfor. Faldet i elevtallet er beregnet ud fra et vægtet elevtal, hvor elever i de ældre klasser vejer tungere end elever i de yngre klasser (da de ældre elever kræver flere undervisningstimer), men billedet er det samme, selvom vi opgør udviklingen i elevtallet uden at vægte det (nemlig et fald på 3 procent).

Tabel 3.1 Udviklingen i udgifterne til og antal elever i folkeskole og kommunale specialskoler 2009/2010-2012/2013 (kommunen som driftsherre)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	Udvikling 2009/2010- 2012/2013
Driftsudgifter i 2013-priser (mio. kr.)	42.879	41.795	40.700	39.582	-7,7 %
Antal elever	586.902	582.217	570.015	568.553	-3,1 %
Antal kommuner	98	98	98	98	98

Note: Elevtallet er vægtet efter klasstrin, så det svarer til en landsgennemsnitlig elev i skoleåret 2012/2013. Bemærk, at lærerlockouten i april 2013 er en del af forklaringen på, at kommunerne har lavere udgifter i skoleåret 2012/2013. Der er ikke taget højde for opgaveændringer henover perioden.

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning).

Når vi beregner enhedsudgiften for gennemsnitskommunen på baggrund af ovenstående tal, anvender vi et uvægtet gennemsnit, hvor hver kommunes enhedsudgift vejer lige tungt uanset indbyggertal. Det betyder, at gennemsnitskommunens enhedsudgift ikke blot deler de samlede udgifter med det samlede elevtal, men at det gøres enkeltvis for hver kommune. Derudover sorterer vi kommuner med stærkt afvigende værdier (såkaldte outliers) fra (læs evt. mere herom i afsnit 6.7 i metodebilaget).

Samlet set betyder det, at enhedsudgiften for gennemsnitskommunen er faldet med 5,5 procent fra godt 73.200 kroner (2013-priser) i skoleåret 2009/2010 til knap 69.200 kroner i skoleåret 2012/2013 jf. tabellen nedenfor.

Tabel 3.2 Udvikling i gennemsnitskommunens enhedsudgift pr. elev i folkeskolen inkl. kommunale specialskoler 2009/2010-2012/2013 (kommunen som driftsherre)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	Udvikling 2009/2010- 2012/2013
Gennemsnitskommunens enhedsudgift i 2013-priser	73.249	71.015	70.515	69.198	-5,5 %
10. percentil	63.655	62.797	62.222	61.061	-4,1 %
90. percentil	87.346	81.399	80.156	80.384	-8,0 %
Antal kommuner	93	89	87	88	

Note: I beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift har vi frasortet de fire ø-kommuner (Læsø, Samsø, Ærø og Fanø) samt andre kommuner med stærkt afvigende værdier. De frasorterede kommuner er markeret med * i bilagstabellerne. Bemærk, at lærerlockouten i april 2013 er en del af forklaringen på, at kommunerne har lavere udgifter i skoleåret 2012/2013. Der er ikke taget højde for opgaveændringer henover perioden.

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning).

Det beløb dækker over væsentlige kommunale forskelle, hvilket også fremgår af percentilerne i tabellen. De 10 procent af kommunerne med de laveste enhedsudgifter har således en enhedsudgift på cirka 61.000 kroner pr. elev eller derunder i 2012/2013, mens de 10 procent af kommunerne med de højeste enhedsudgifter bruger knap 80.400 kroner eller derover pr. elev – opgjort, efter kommuner med stærkt afvigende værdier er frasortet.

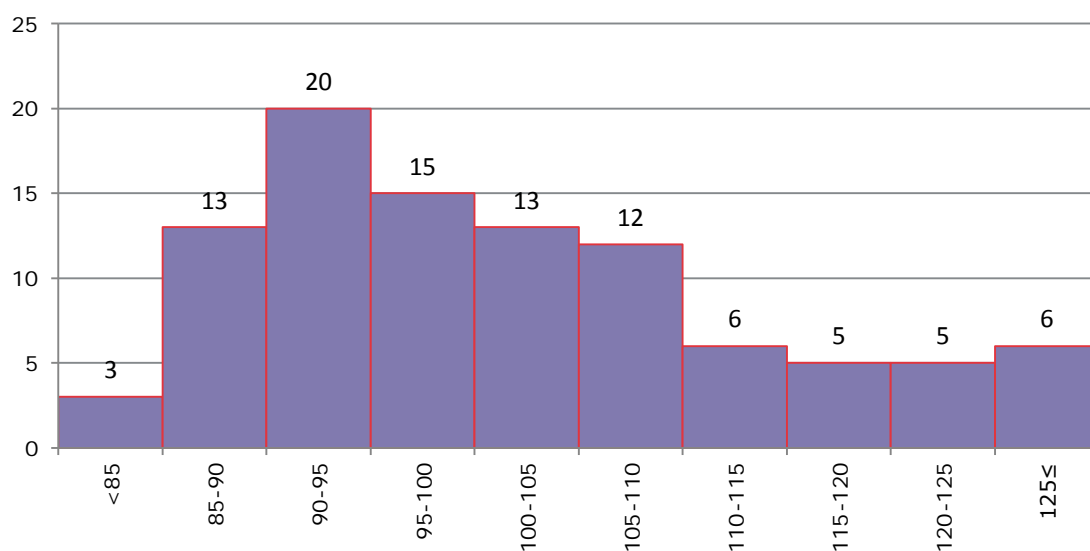
Vi kan desuden se, at kommunerne nærmer sig hinanden i løbet af perioden, eftersom afstanden mellem 10. og 90. percentil er større i skoleåret 2009/2010 end i skoleåret 2012/2013, og at tilnærmelsen især sker fra 2009/2010 til 2010/2011.

I næste afsnit ser vi på spredningen i de kommunale enhedsudgifter for skoleåret 2012/2013.

3.1.2 Kommunale forskelle i enhedsudgifterne pr. elev i folkeskolen inkl. kommunale specialskoler

Selvom kommunerne tilsyneladende har nærmet sig hinanden lidt henover årene, så viser figuren nedenfor, at der stadig er betydelig variation i, hvordan kommunerne fordeler sig med hensyn til enhedsudgiften pr. elev i folkeskolen inklusive kommunale specialskoler. De enkelte kommuners enhedsudgifter er indekseret i forhold til gennemsnitskommunens, dvs. en indekseværdi på 100 betyder, at en kommune har præcis de samme udgifter pr. elev som gennemsnitskommunen, mens en indekseværdi på 90 eller 110 udtrykker, at kommunen har henholdsvis 10 procent lavere og 10 procent højere driftsudgifter end gennemsnitskommunen.

Figur 3.1 Fordeling af kommunale enhedsudgifter for folkeskoler og kommunale specialskoler 2012/2013 (gennemsnitskommunen=indeks 100) (kommunen som driftsherre)

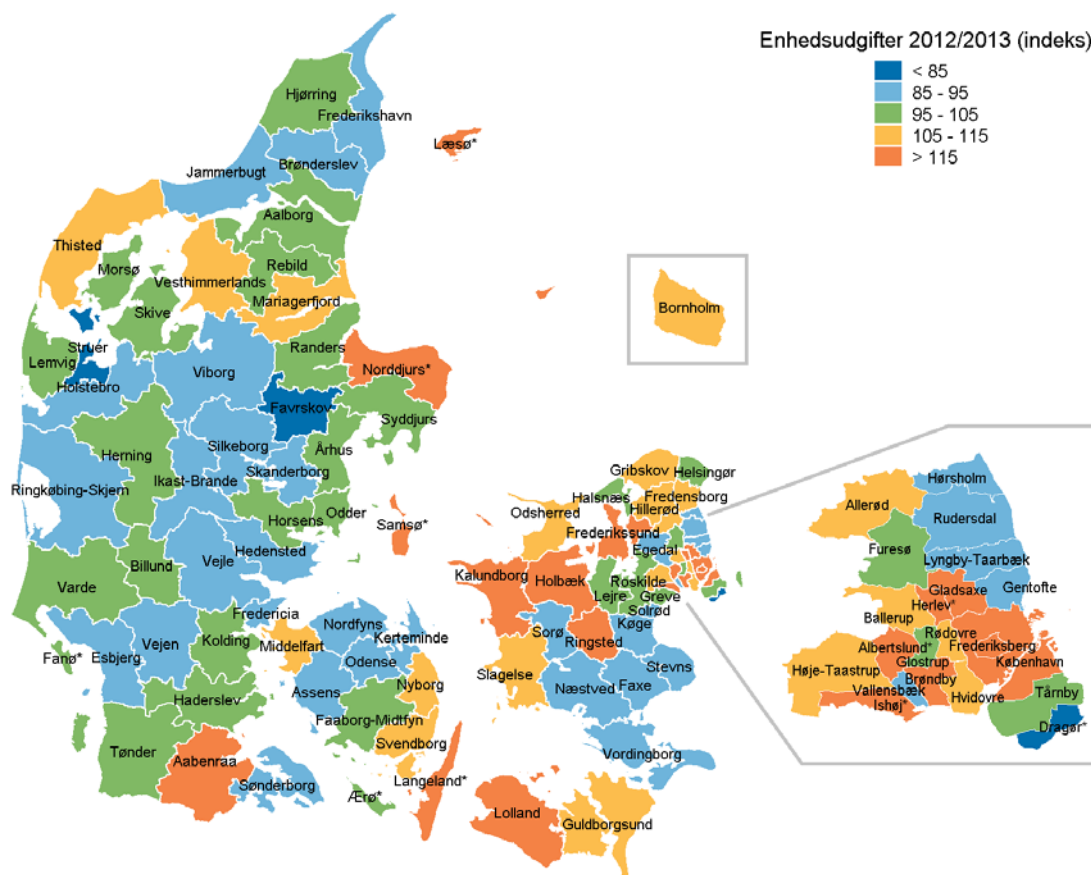

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning).
N= 98.

Som det fremgår af figuren, så ligger de kommuner, hvis enhedsudgifter afviger meget fra gennemsnitskommunen, overvejende i den høje ende af skalaen. Kun 3 kommuner har således enhedsudgifter, der ligger mere end 15 procent *under* gennemsnitskommunens, mens hele 16 kommuner har enhedsudgifter, der ligger mere end 15 procent *over* gennemsnitskommunens.

I næste figur er det vist, hvordan kommunerne med høje og lave enhedsudgifter fordeler sig geografisk på det kommunale danmarkskort.

Figur 3.2 Kommunale enhedsudgifter for elever i folkeskolen inkl. kommunale specialskoler 2012/2013 (kommunen som driftsherre) (gennemsnitskommunen=indeks 100)

Note: Der kan være fejl i grunddata, som betyder, at nogle kommuner optræder med misvisende enhedsudgifter. Kommuner markeret med * indgår ikke i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift pga. meget afvigende værdier. De beregnede enhedsudgifter er påvirket af lockouten af lærerne i april 2013, som betød lavere udgifter i 2013. Lockouten påvirker kommunerne forskelligt afhængigt af andelen af tjenestemænd blandt lærerne.

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning).

Der er ingen systematiske geografiske mønstre i kortet ovenfor, dog er der en tendens til, at de jyske kommuner med nogle få undtagelser ligger med enhedsudgifter på eller under gennemsnitskommunens. På Sjælland er billedet blandet med forholdsvis lave udgifter i de sydsjællandske kommuner og højere udgifter i flere nord- og vestsjællandske kommuner samt nogle af kommunerne omkring hovedstadsområdet. De fynske kommuner spænder bredt med både relativt høje og lave enhedsudgifter repræsenteret, mens Lolland-Falster har enhedsudgifter i den høje ende.

Høje enhedsudgifter i kommunen kan være udtryk for flere forskelle forhold. Det kan udtrykke et højt serviceniveau, fx i form af mange undervisningstimer, eller lav produktivitet, fx som følge af en skolestruktur med mange små skoler med lave klassekvotienter, eller det kan skyldes forskellige rammebetingelser, som fx et relativt ressourcekrævende elevgrundlag. KORAs opfølgende analyse vil netop undersøge, hvilken betydning henholdsvis elevgrundlag, skolestruktur mv. har for omfanget af kommunernes enhedsudgifter.

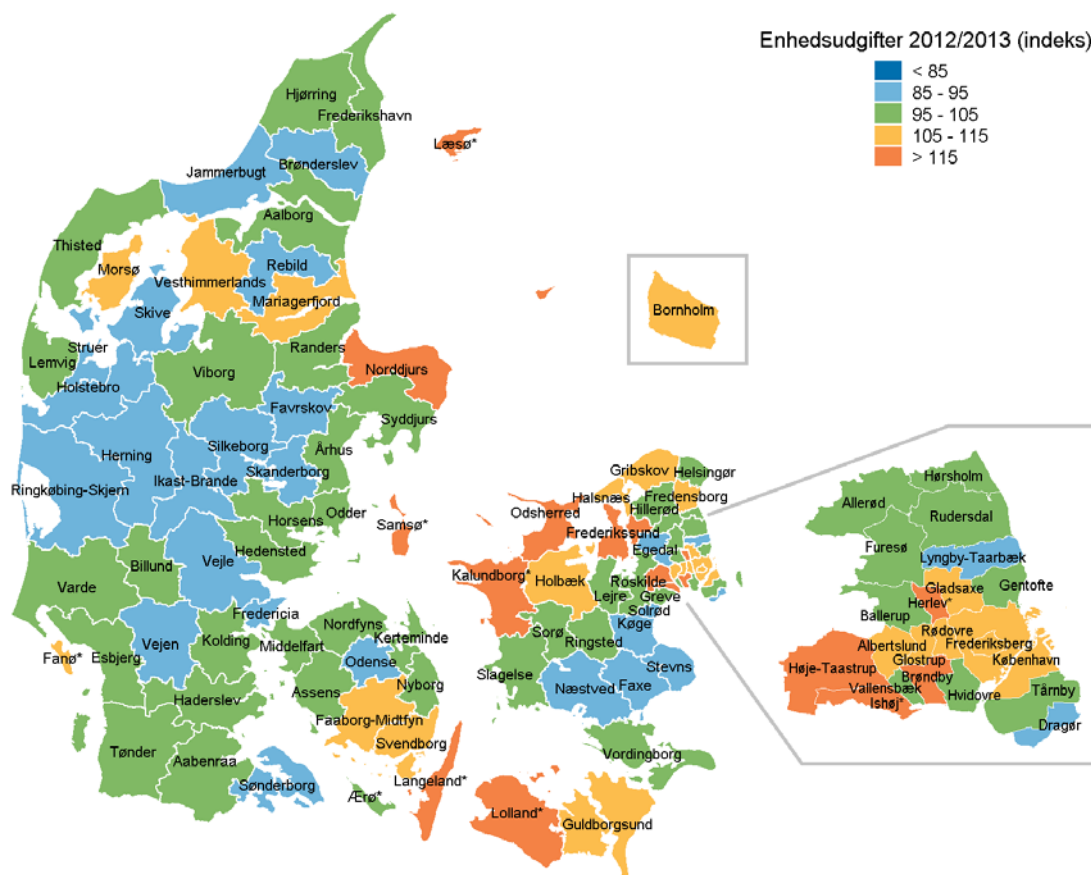
Eftersom vi i ovenstående opgørelser inkluderer elever på kommunale specialskoler og udgifterne hertil, kan en del af forklaringen på de mellemkommunale forskelle være, at der er

forskel på, hvor stor en andel specialskoleeleverne udgør af de elever, der går på kommunens skoler. En kommune, der driver mange specialskoler og fx også har elever fra andre kommuner gående på skolen, vil alt andet lige have en højere enhedsudgift end en kommune, der ikke driver specialskoler. Disse kommuner kan imidlertid sagtens have myndighedsansvaret for elever, der går på specialskoler i andre kommuner eller i regionalt regi. Selvom enhedsudgiften for gennemsnitskommunen er stort set den samme opgjort for henholdsvis driftskommunen (69.198 kroner) og myndighedskommunen (69.387 kroner), så kan der altså for den enkelte kommune være væsentlig forskel.

Vi har derfor også opgjort enhedsudgiften pr. elev i folkeskolen inkl. specialskoler for kommunerne som myndighedsudøvere, dvs. hvor vi ikke længere opgør kroner pr. elev for de elever, der går på kommunens skoler, men i stedet kroner pr. elev for de elever, hvor kommunen har myndigheds- og betalingsansvaret.

Nedenfor viser vi landkortet over kommunernes enhedsudgifter pr. elev i folkeskolen inkl. specialskoler, når vi betragter kommunen som myndighedsudøver. En væsentlig forskel i forhold til den tidligere opgørelse – udover at vi nu ser på kommunen som myndighedsudøver – er, at vi har inkluderet elever i regionale specialskoler og udgifterne til disse i beregningen af enhedsudgiften.

Figur 3.3 Kommunale enhedsudgifter for elever i folkeskolen inkl. kommunale og regionale specialskoler 2012/2013 (kommunen som myndighedsudøver) (gennemsnitskommunen=indeks 100)

Note: Der kan være fejl i grunddata, som betyder, at nogle kommuner optræder med misvisende enhedsudgifter. Kommuner markeret med * indgår ikke i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift pga. meget afvigende værdier. De beregnede enhedsudgifter er påvirket af lockouten af lærerne i april 2013, som betød lavere udgifter i 2013. Lockouten påvirker kommunerne forskelligt afhængigt af andelen af tjenestemænd blandt lærerne.

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning).

Når vi betragter kommunen som myndighed, siger enhedsudgifterne noget om, hvor meget kommunen betaler for undervisningen af en elev i folkeskolen inkl. elever i specialskoler – uanset om kommunen selv underviser dem eller betaler for, at eleven undervises andre steder.

For godt halvdelen af kommunerne betyder skiftet fra driftsherreperspektivet til myndigheds perspektivet ikke nok til, at de flytter sig ud af den kategori, de først blev placeret i med hensyn til, hvordan deres enhedsudgift placerer sig i forhold til landsgennemsnittet, men 41 kommuner skifter dog kategori fra Figur 3.2 til Figur 3.3. I alt er der 32 kommuner, som flytter sig mere end fem indekspoint, når vi ændrer perspektivet fra driftsherre til myndighedsudøver. For Albertslund, Ringsted, og Aabenraa Kommuner gælder, at de flytter sig hele 15, 21 og 15 indekspoint, og Ringsted og Aabenraa flytter derfor to kategorier mellem de to landkort. Opgjort med driftsherreperspektivet placerer både Ringsted og Aabenraa sig i den øverste kategori med enhedsudgifter, der ligger 16 procent over gennemsnitskommunen, men opgjort med myndigheds perspektivet er indekset for enhedsudgiften i stedet henholdsvis 96 og 101, dvs. nærmere gennemsnitskommunen. Det stemmer godt

overens med, at begge kommuner driver specialskoler, hvor en stor del af eleverne kommer fra andre kommuner. For de to kommuner fylder elever på specialskoler altså væsentligt mere, når vi betragter kommunen som driftsherre frem for myndighedskommune.

3.1.3 Følsomhedsberegninger

Vi har foretaget kontrolberegninger af enhedsudgifterne pr. elev i folkeskolen inkl. kommunale specialskoler for at se, om følgende forhold har betydning:

- At vi anvender det faktiske frem for det vægtede elevtal,
- At vi inkluderer PPR i udgiftsberegningen
- At vi ændrer definitionen af outliers, sådan at en kommune, der er outlier i ét år, udelades fra alle år.

Ingen af de tre ændrede opgørelsesmetoder ændrer nævneværdigt ved de enhedsudgifter vi beregner, hverken for enkeltkommunernes enhedsudgift i 2012/2013, for gennemsnitskommunens enhedsudgift i 2012/2013 eller udviklingen heri for perioden 2009/2010-2012/2013. De konkrete resultater af kontrolberegningen fremgår af Tabel 6.9, Tabel 6.10, Tabel 6.11, Tabel 6.14 og Tabel 6.15 i metodebilaget.

3.2 Kroner pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler

I dette afsnit går vi igen tilbage til at betragte kommunen som driftsherre og ser på udviklingen i enhedsudgiften for elever i kommunens egne folkeskoler eksklusiv elever i specialskoler. Elever i specialklasser indgår dog stadig i både de udgifter og det elevantal, vi opgør, da det ikke er muligt at udskille udgifterne til elever i specialklasser fra udgifterne til de øvrige elever. Det samme gælder elever i normalklasser, som modtager specialundervisning. Derfor har kommunens inklusionspraksis også betydning for enhedsudgiften pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler. Hvis kommunen eksempelvis trækker børn hjem fra specialskoler for at indgå i specialklasser (eller normalklasser) i stedet, vil det alt andet lige øge den opgjorte enhedsudgift, som opgøres i dette afsnit.

Eftersom vi bevæger os et niveau længere ned og ser på enhedsudgiften for de forskellige institutionstyper hver for sig, så indebærer det en større risiko for fejlregistrering i data, end det var tilfældet for den ovenfor opgjorte enhedsudgift. For at enhedsudgiften for elever i folkeskolen er retvisende, kræver det ikke blot en korrekt registrering af eleverne i forhold til de forskellige skoletyper, men også en korrekt fordeling af udgifter mellem kommunale specialskoleelever og øvrige folkeskoleelever. Selvom konteringsreglerne er tydelige omkring denne fordeling, er der stadig eksempler i data, som tyder på fejlkontering. Det ses særligt for specialskoleområdet, hvilket vi vender tilbage til i afsnit 3.3 om kroner pr. elev i kommunale specialskoler.

3.2.1 Udviklingen i enhedsudgifterne pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler 2009/2010-2012/2013

Som det fremgår af tabellen nedenfor, så er antallet af elever i folkeskolen faldet med knap 3 procent, mens udgifterne er faldet med næsten 10 procent. Udgifterne er altså faldet procentvist mere for folkeskolen, når specialskolerne ikke medregnes.

Tabel 3.3 Udviklingen i udgifterne til og antal elever i folkeskolen ekskl. specialskoler 2009/2010-2012/2013 (kommunen som driftsherre)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	Udvikling 2009/2010- 2012/2013
Driftsudgifter i 2013-priser (mio. kr.)	37.836	36.529	35.283	34.217	-9,6 %
Antal elever	573.765	569.375	558.042	557.135	-2,9 %
Antal kommuner	98	98	98	98	

Note: Elevtallet er vægtet, så det svarer til en landsgennemsnitlig elev i skoleåret 2012/2013. Bemærk, at der er et mindre databrud fra regnskab 2011 til regnskab 2012, idet der sker en ændring i kontoplanen ift. registrering af udgifterne af befordring, jf. afsnit 6.3.4 i metodebilaget. Bemærk, at lærerlockouten i april 2013 er en del af forklaringen på, at kommunerne har lavere udgifter i skoleåret 2012/2013. Der er ikke taget højde for opgaveændringer henover perioden.

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning).

Eftersom udgifterne falder procentvist mere end elevtallet, betyder det, at vi for gennemsnitskommunen ser et fald i udgiften pr. elev i perioden 2009/2010-2012/2013. I skoleåret 2009/2010 kostede en elev i folkeskolen således knap 66.200 kroner (2013-priser), mens eleven i skoleåret 2012/2013 kostede godt 61.400 kroner, svarende til et fald på 7,2 procent, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 3.4 Udvikling i gennemsnitskommunens enhedsudgift pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler 2009/2010-2012/2013 (kommunen som driftsherre)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	Udvikling 2009/2010- 2012/2013
Gennemsnitskommunens enhedsudgift i 2013-priser	66.182	64.037	63.221	61.418	-7,2 %
10. percentil	59.166	57.363	56.240	54.927	-7,2 %
90. percentil	73.379	70.487	71.616	69.624	-5,1 %
Antal kommuner	93	89	90	89	

Note: Ø-kommunerne Fanø, Læsø, Samsø og Ærø samt andre kommuner med meget afvigende værdier er udeladt af beregningen. Bemærk, at der er et mindre databrud fra regnskab 2011 til regnskab 2012, idet der sker en ændring i kontoplanen ift. registrering af udgifterne af befordring, jf. afsnit 6.3.4 i metodebilaget. Jf. Tabel 6.12 i metodebilaget viser vores kontrolberegning, at en opgørelse uden udgifterne til befordring i giver et lidt mindre fald på 6,4 procent. Bemærk, at lærerlockouten i april 2013 er en del af forklaringen på, at kommunerne har lavere udgifter i skoleåret 2012/2013. Der er ikke taget højde for opgaveændringer henover perioden.

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning).

Som nævnt indgår elever i specialklasser i både de udgifter og det elevantal, vi anvender til at opgøre enhedsudgiften, da det ikke er muligt at udskille udgifterne til eleverne i specialklasserne. Vi kan dog opgøre, hvordan udviklingen i antallet af elever i specialklasser har ændret sig i perioden, og her kan vi se, at andelen af elever i specialklasser for gennemsnitskommunen er faldet med knap 6 procent i perioden 2009/2010-2012/2013 fra en andel på 3,48 procent til en andel på 3,28 procent.⁴

Man kunne formode, at det ville betyde, at lidt flere elever ville modtage specialundervisning i normalklassen, men det har ikke været muligt at finde valide opgørelser af udviklin-

⁴ I beregningen indgår de samme kommuner, som indgår i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift, og gennemsnittet er ligeledes uvægtet.

gen i antal elever, der modtager specialundervisning i normalklasser samt omfanget af denne specialundervisning. De tilgængelige data vurderes ikke tilstrækkeligt solide og forringes yderligere af, at definitionen af specialundervisning har ændret sig i perioden, hvorfor der også er databrud.

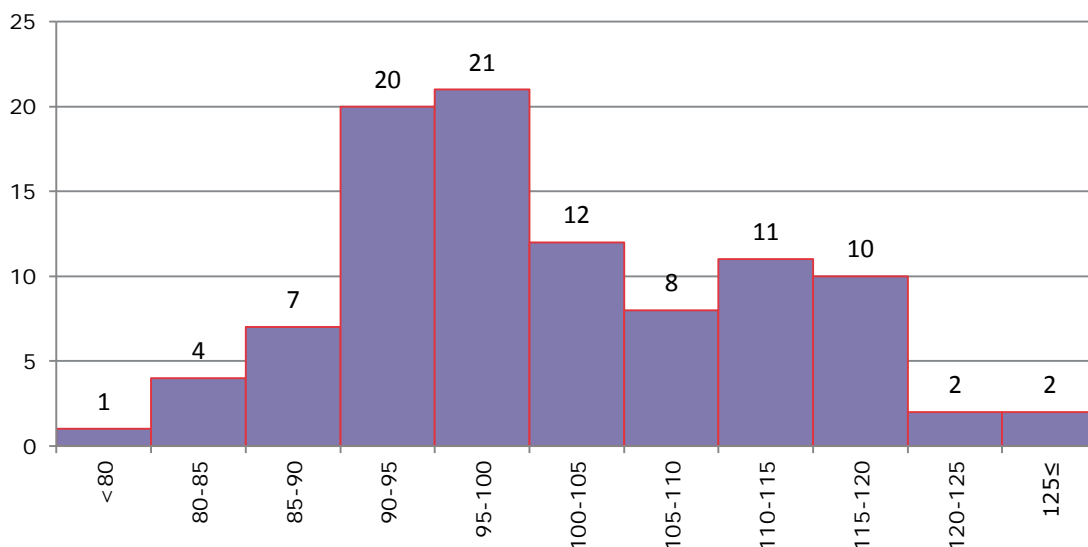
Vi kan derfor ikke sige noget om, hvorvidt udviklingen i specialundervisning i normalklasserne lader til at spille ind på udviklingen enhedsudgiften til elever i folkeskolen.

Som det fremgår af percentilerne i tabellen ovenfor er der en vis variation i enhedsudgiften mellem kommunerne, hvilket vi ser nærmere på i afsnittet nedenfor, som viser fordelingen i kommunernes enhedsudgifter pr. elev i folkeskolen for skoleåret 2012/2013.

3.2.2 Kommunale forskelle i enhedsudgifterne pr. elev i folkeskolen (ekskl. specialskoler)

Figuren nedenfor giver et overblik over spredningen i kommunernes enhedsudgifter. Gennemsnitskommunens enhedsudgift er sat til 100, og hver kommunes enhedsudgift er herefter sat i forhold til gennemsnitskommunens. Det vil sige, en enhedsudgift i indeks 110 er 10 procent højere end gennemsnitskommunens.

Figur 3.4 Fordeling af kommunale enhedsudgifter pr. elev i folkeskolen (ekskl. specialskoler) 2012/2013 (gennemsnitskommunen=indeks 100) (kommunen som driftsherre)

Note: N=98

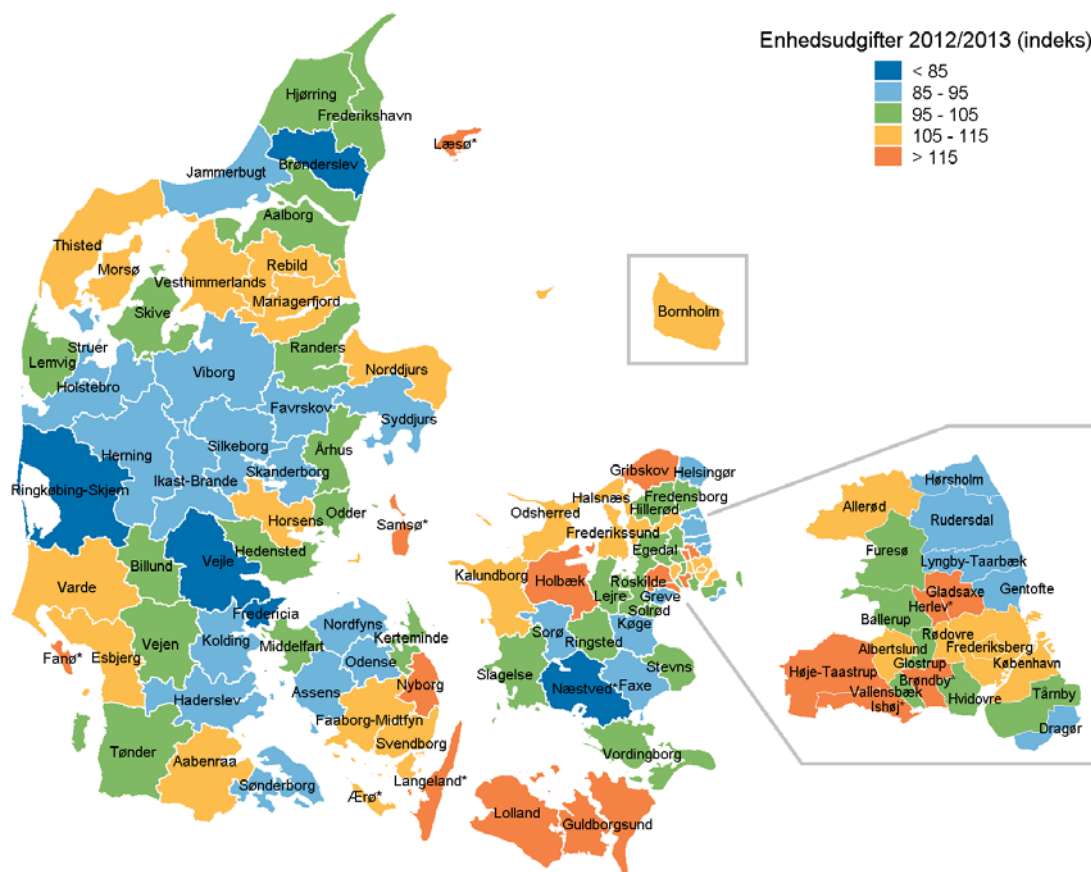
Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning).

Som det fremgår af figuren, så har mere end en tredjedel af kommunerne enhedsudgifter, der svarer til 90-100 procent af gennemsnitskommunens. Blot fem kommuner har enhedsudgifter, der ligger mere end 15 procentpoint under gennemsnitskommunen, og 14 kommuner har enhedsudgifter, der ligger mere end 15 procentpoint over. Der er altså mindre spredning i kommunernes enhedsudgifter pr. elev i folkeskolen, når elever i kommunale specialskoler ikke regnes med, end når de også indgår. Billedet er dog det samme med hensyn til, at de kommuner, der ligger langt fra gennemsnitskommunens enhedsudgift, primært ligger i den høje ende.

Som nævnt kan udgiften pr. elev i folkeskolen blandt andet være påvirket af, om der er forholdsvis mange eller forholdsvis få elever i kommunens almindelige folkeskoler, som modtager specialundervisning (i enten normal- eller specialklasser). Om en kommune har mange elever i den almindelige folkeskole, som modtager specialundervisning, vil både afhænge af elevgrundlaget i kommunens skoler og kommunens praksis med hensyn til at henvise elever til specialskoler frem for at inkludere dem i specialklasser eller normalklasser. Betydningen af disse og andre forhold er noget af det, som KORA vil undersøge i den analyse, der efterfølger denne, hvor vi undersøger forklaringer på kommunale forskelle i enhedsudgifter.

I figuren nedenfor ses, hvilke kommuner der har relativt høje og lave enhedsudgifter set i forhold til gennemsnitskommunen.

Figur 3.5 Kommunale enhedsudgifter for elever i folkeskolen ekskl. specialskoler 2012/2013 (kommunen som driftsherre) (gennemsnitskommunen=indeks 100)

Note: Der kan være fejl i grunddata, som betyder, at nogle kommuner optræder med misvisende enhedsudgifter. Kommuner markeret med * indgår ikke i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift pga. meget afvigende værdier. De beregnede enhedsudgifter er påvirket af lockouten af lærerne i april 2013, som betød lavere udgifter i 2013. Lockouten påvirker kommunerne forskelligt afhængigt af andelen af tjenestemænd blandt lærerne.

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning).

Som det fremgår af landkortet, er der ingen geografisk systematik i, hvilke kommuner der har henholdsvis høje og lave enhedsudgifter. De fleste af de jyske kommuner ligger omkring eller under gennemsnittet, mens Lolland-Falster ligger i den høje ende. For både Fyn og Sjælland er billedet derudover meget blandet.

Som nævnt i forrige afsnit, kan der være forskel på enhedsudgiften for den konkrete kommune afhængigt af, om vi ser på kommunen som driftsherre og opgør kroner pr. elev i kommunens skoler, eller om vi opgør kroner pr. elev, som kommunen har myndigheds- og betalingsansvaret for. Det har dog ikke så stor betydning, som når vi opgør enhedsudgiften pr. elev i folkeskolen *inklusive* elever i specialskoler. For gennemsnitskommunen betyder det stort set ingenting, om vi betragter kommunen som driftsherre eller myndighedsudøver – opgjort som sidstnævnte er gennemsnitskommunens enhedsudgift pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler således 61.168 kroner, hvor driftskommunens er 61.418.

3.2.3 Følsomhedsberegninger

Vi har foretaget kontrolberegninger af enhedsudgifterne pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler for at se, om følgende forhold har betydning:

- At vi anvender det faktiske frem for det vægtede elevtal
- At vi inkluderer PPR i udgiftsberegnings
- At vi udelader udgifter til befordring (pga. ændrede konteringsregler fra 2011 til 2012)
- At vi ændrer definitionen af outliers, således at en kommune, der er outlier i ét år, udelades fra alle år.

Ingen af de fire ændrede opgørelsesmetoder ændrer væsentligt ved de enhedsudgifter, vi beregner, hverken for enkeltkommunernes enhedsudgift i 2012/2013, for gennemsnitskommunens enhedsudgift i 2012/2013 eller udviklingen heri for perioden 2009/2010-2012/2013. Hvis udgifter til PPR inkluderes, er der én kommune, som flytter sig mere end 5 indekspoint, når enhedsudgiften indekseres i forhold til gennemsnitskommunen (Læsø kommune med 5,1 procentpoint). Hvis udgifter til befordring udelades, er der ligeledes én kommune, der flytter sig mere end 5 indekspoint (Stevns Kommune med 5,6 indekspoint). Udviklingen i gennemsnitskommunens enhedsudgift er på -6,4 procent, hvis befordringsudgifterne udelades (i stedet for -7,2 procent). De konkrete resultater af alle kontrolberegninger fremgår af Tabel 6.9, Tabel 6.10, Tabel 6.11, Tabel 6.12, Tabel 6.14 og Tabel 6.15 i metodebilaget.

3.3 Kroner pr. elev i specialskoler

I det følgende afsnit ser vi først på, hvordan enhedsudgiften til elever i kommunens egne specialskoler har udviklet sig over tid i perioden 2009/2010-2012/2013. Kommunen betragtes altså ud fra driftsherreperspektivet, dvs. vi ser på udgiften pr. elev på de specialskoler, kommunen selv driver.

Eftersom der er langt færre elever i kommunale specialskoler end i den øvrige folkeskole, har fejlregistreringer af såvel udgifter som elever endnu større betydning for de enhedsudgifter, vi opgør for specialskoleelever, hvilket også fremgår af de følgende afsnit.

3.3.1 Udviklingen i enhedsudgifterne 2009/2010-2012/2013 – kommunen som driftsherre

De samlede udgifter, der er registreret under kommunale specialskoler, har – modsat de samlede udgifter til den øvrige folkeskole – været stigende i perioden 2009/2010-2012/2013. Mens de samlede udgifter til elever i den øvrige folkeskole jf. forrige afsnit

faldt med næsten 10 procent i perioden 2009/2010-2012/2013, så er de samlede udgifter til kommunale specialskoler steget med over 6 procent.

Ud fra tallene at dømme, så skyldes stigningen i de samlede udgifter ikke, at der har været en tilsvarende stigning i antallet af elever i kommunale specialskoler. Tværtimod. Som tabellen nedenfor viser, er det samlede antal elever, der er registreret i specialskoler, faldet med hele 13 procent i perioden 2009/2010-2012/2013. Det lader dermed ikke til at være en flytning af elever fra fx regionale til kommunale specialskoler, som forårsager stigningen i de samlede udgifter til kommunale specialskoler.

Tablet 3.5 Udviklingen i udgifterne til og antal elever i kommunale specialskoler 2009/2010-2012/2013 (kommunen som driftsherre)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	Udvikling 2009/2010- 2012/2013
Driftsudgifter i 2013-priser (mio. kr.)	5.043	5.266	5.417	5.365	6,4 %
Antal elever	13.137	12.842	11.973	11.417	-13,1 %
Antal kommuner	98	98	98	98	

Note: Elevtallet er vægtet, så det svarer til en landsgennemsnitlig elev i skoleåret 2012/2013. Bemærk, at der er et mindre databrud fra regnskab 2011 til regnskab 2012, idet der sker en ændring i kontoplanen ift. registrering af udgifterne af befordring, jf. afsnit 6.3.4 i metodebilaget. Bemærk, at lærerlockouten i april 2013 er en del af forklaringen på, at kommunerne har lavere udgifter i skoleåret 2012/2013. Der er ikke taget højde for opgaveændringer henover perioden.

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning).

Det skal bemærkes, at en del af udgiftsstigningen formentlig skyldes, at udgifter til befordring af specialskoleelever fra regnskab 2011 til regnskab 2012 flyttes fra funktionen 3.22.06 "Befordring af elever i grundskolen", som *ikke* indgår i udgiftsopgørelsen, til gruppering 005 under funktion 3.22.08 "Kommunale specialskoler", som *indgår* i udgiftsopgørelsen.

Foruden en reel udgiftsstigning kan stigningen derudover også dække over en ændret registreringspraksis. Når vi ser på udgiftsdata, er der således kommuner, som har registreret elever i alle år, men som kun har registreret udgifter til disse elever i de sidste år i perioden. Det gælder for i alt 14 kommuner, at de i et eller flere af årene har registreret elever i deres specialskoler, men at de ikke har registreret udgifter til at drive specialskoler i de(t) pågældende år – eller omvendt, at de har registreret udgifter til specialskoler uden at have registreret elever på specialskoler. Også for kommuner, der har registreret elever og udgifter i alle år, er der klare tegn på fejlregistreringer. Én kommune ligger således med en enhedsudgift på knap 110.000 kroner, mens en anden kommune i et af årene ligger med en enhedsudgift på over 33 mio. kroner

Særligt på specialområdet må der forventes store indholdsmæssige forskelle mellem kommunerne på den ydelse, der leveres, set i sammenligning med den almindelige folkeskoleelev. Det er således forventeligt, at serviceydelsen "undervisning af en elev på specialskole" er meget forskellig fra kommune til kommune – blandt andet pga. forskellig kommunal praksis i forhold til, hvornår man henviser til specialskole, men i lige så høj grad fordi eleverne på de forskellige specialskoler må forventes at have meget forskellige behov.

De kommunale forskelle, vi finder, når vi opgør kommunernes enhedsudgifter pr. elev på specialskoleområdet, er imidlertid så store, at de ikke kan tilskrives indholdsmæssige forskelle alene, men også må tilskrives kvaliteten af grunddata.

De enhedsudgifter for elever i kommunale specialskoler, vi kan opgøre, når fokus er på kommunen som driftsherre, svinger så meget kommunerne imellem, at beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift baseres på blot 45-64 kommuner (varierende fra år til år), fordi 9-11 kommuner (afhængigt af året) ud fra data at dømme ikke driver specialskoler, og fordi en del kommuner frasorteres på baggrund af de kriterier, vi har fastsat for, hvornår en kommune har stærkt afvigende værdier⁵. Ud fra denne beregning har gennemsnitskommunen en enhedsudgift i 2012/2013 på 503.346 kroner pr. elev i kommunal specialskole, og udviklingen i gennemsnitskommunens enhedsudgift bliver et fald i enhedsudgiften på 14,8 procent, dvs. helt modsat af, hvad vi skulle forvente ud fra de overordnede tendenser.

Grundet de klare indikationer på fejlregistrering i data, vælger vi senere i afsnit 3.3.3 at uddybe, hvilke resultater vi får, når vi ændrer på opgørelsesmetoderne, for på den måde at vurdere resultaternes robusthed eller mangel på samme. Inden da opgør vi først enhedsudgifterne for kommunen som myndighedsudøver.

3.3.2 Udviklingen i enhedsudgifterne 2009/2010-2012/2013 – kommunen som myndighedsudøver

Vi ser nu i stedet på, hvordan enhedsudgiften til elever i specialskoler har udviklet sig over tid i perioden 2009/2010-2012/2013, hvis vi betragter kommunen ud fra myndighedspektivet. Det vil sige, at vi ser på udgiften pr. elev i specialskole til de elever, kommunen har myndigheds- og betalingsansvaret for. Det betyder altså, at vi også inkluderer elever i regionale specialskoler og udgifterne hertil.

Tabel 3.6 Udviklingen i udgifterne til og antal elever i kommunale specialskoler 2009/2010-2012/2013 (kommunen som myndighedsudøver)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	Udvikling 2009/2010- 2012/2013
Driftsudgifter i 2013-priser (mio. kr.)	5.591	5.726	5.765	5.664	1,3 %
Antal elever	14.049	13.674	12.697	12.317	-12,3 %
Antal kommuner	98	98	98	98	

Note: Elevtallet er vægтет, så det svarer til en landsgennemsnitlig elev i skoleåret 2012/2013. Bemærk, at der er et mindre databrud fra regnskab 2011 til regnskab 2012, idet der sker en ændring i kontoplanen ift. registrering af udgifterne af befordring, jf. afsnit 6.3.4 i metodebilaget. Bemærk, at Lærerlockouten i april 2013 er en del af forklaringen på, at kommunerne har lavere udgifter i skoleåret 2012/2013. Der er ikke taget højde for op-gaveændringer henover perioden.

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning).

Som det fremgår af tabellen ovenfor, er udgiftsudviklingen stigende om end knap så meget, som når vi opgjorde udgifterne til kommunale specialskoler for kommunerne som driftsherre i forrige afsnit.

⁵ Outliers er defineret ud fra tre kriterier:

1. Ø-kommuner samt kommuner, der ikke har elever/indskrevne i den relevante institutionstype og kommuner, der har en enhedsudgift på 0 eller en negativ værdi eller en enhedsudgift over 10.000.000 kr. pr. enhed, frasorteres.
2. Kommuner, der afviger mere end 2 standardafvigelser fra gennemsnittet af enhedsudgiften for alle kommuner (ekskl. de kommuner, der er frasorteret under pkt. a) i det aktuelle år, frasorteres.
3. Kommuner, der afviger mere end 20 procent fra gennemsnittet af den aktuelle kommunes enhedsudgifter i andre år (ekskl. de år, hvor kommunens enhedsudgift er frasorteret under pkt. a), frasorteres.

Når vi sammenholder antal elever og udgifter for enkeltkommunerne ud fra myndigheds- perspektivet, ser data knap så problematiske ud, som det var tilfældet, når vi opgjorde enhedsudgiften for kommunen som driftsherre. Der er således kun 3 kommuner (modsat 14 kommuner i det forrige afsnit), som har registreret udgifter uden at have registreret elever (eller omvendt), og de er alle tre blandt de fire ø-kommuner, som vi udelukker i alle beregninger af gennemsnitskommunens enhedsudgift. En forklaring på, at udgiftsdata virker mere pålidelige opgjort for myndighedskommunen end for driftskommunen, kan være, at der er fejl i den artsangivelse, som er tilknyttet udgiften i regnskabet. Når vi opgør ud- gifter for myndighedskommunen indgår alle arterne 1-9⁶ således, hvorimod opgørelser for driftsherrekommunen udelader de arter, der involverer betalinger til og fra andre kommu- ner, regioner og staten.

Når de fire ø-kommuner er frasorteret, svinger enhedsudgiften for de øvrige myndigheds- kommuner mellem 52.701 og 2.503.759 kroner pr. elev i specialskole. Der er således sta- dig tale om betydelige udsving på området, som indikerer, at der også her kan være fejlre- gistreringer.

Hvis vi opgør gennemsnitskommunens enhedsudgift pr. specialskoleelev ud fra myndig- hedsperspektivet og benytter de kriterier, vi hidtil har opstillet i frasorteringen af kommu- ner med stærkt afvigende værdier, så har vi 62-83 kommuner tilbage (varierende fra år til år). Gennemsnitskommunen har i denne beregning en enhedsudgift i 2012/2013 på 528.872 kroner pr. elev i specialskole, og udviklingen i gennemsnitskommunens enhedsud- gift er en stigning i enhedsudgiften på 16,8 procent fra 2009/2010-2012/2013.

Selve niveauet for gennemsnitskommunens enhedsudgift pr. elev i specialskole i 2012/2013 er således ikke så forskelligt, når vi sammenholder driftsherre- og myndigheds- perspektivet. Udviklingen i enhedsudgiften pr. specialskoleelev 2009/2010-2012/2013 er derimod helt forskellig, og udviklingen for myndighedskommunen afspejler i højere grad, hvad vi ville forvente ud fra udviklingen i udgifter og elever på landsplan.

For at vurdere robustheden af de beregnede enhedsudgifter gennemgår vi i det følgende afsnit en række kontrolberegninger, hvor vi ændrer opgørelsesmetoden for at se, hvor stor betydning det har for resultatet.

3.3.3 Følsomhedsberegninger

Vi har foretaget kontrolberegninger af enhedsudgifterne pr. elev i specialskoler for at se, hvilken betydning det har:

- at vi anvender det faktiske frem for det vægtede elevtal
- at vi udelader udgifter til befordring (pga. ændrede konteringsregler fra 2011 til 2012)
- at vi ændrer definitionen af outliers til en *mere* restriktiv tilgang, hvor en kommune der er outlier i ét år, udelades fra alle år
- at vi ændrer definitionen af outliers til en *mindre* restriktiv tilgang, hvor kommuner først er outliers, hvis de afviger med mere end tre standardafvigelser fra landsgen- nemsnittet i det pågældende eller med mere end 50 procent fra kommunens eget gennemsnit i de tre øvrige skoleår.

⁶ På nær art 5.1. tjenestemandspensioner, da evt. udgifter registreret her er udtryk for fejlkontering, idet tjenestemandspensioner skal konteres på 6.52.72.

Vi undersøger både betydningen for de enhedsudgifter, vi beregner for enkeltkommunerne, for gennemsnitskommunen 2012/2013 og for udviklingen i gennemsnitskommunens enhedsudgifter 2009/2010-2012/2013.

Enhedsudgifter for enkeltkommuner

De enhedsudgifter, vi beregner for enkeltkommunerne i 2012/2013, påvirkes i stort omfang af opgørelsesmetoden, og det gælder både enhedsudgifter opgjort ud fra driftsherreperspektivet og myndigheds perspektivet. Vi vælger derfor ikke at analysere yderligere på enhedsudgifter for enkeltkommuner. Se Tabel 6.10, Tabel 6.12 og Tabel 6.15 for de konkrete resultater af kontrolberegningerne.

Enhedsudgiften for gennemsnitskommunen 2012/2013

Den enhedsudgift, vi beregner for gennemsnitskommunen i år 2012/2013, bliver selvsagt lavere, når vi udelader udgifter til befordring. Uden vægtning af elevtallet stiger gennemsnitskommunens enhedsudgift ligeledes for både myndigheds- og driftsherrekommunen, idet elevtallet er lavere uvægtet end vægtet.

Det har til gengæld forskellig betydning for niveauet for gennemsnitskommunens enhedsudgift 2012/2013 for henholdsvis driftsherre- og myndighedskommunen, når vi anvender den *mere* og den *mindre* restriktive outlierdefinition.

Når vi anvender den *mere* restriktive definition af outliere, som betyder, at blot 36 kommuner indgår i beregningen for driftskommunen og 56 for myndighedskommunen, så ændres udgiften pr. elev i specialskole fra 503.346 til 440.549 kroner for driftskommunen og fra 528.872 til 495.651 kroner for myndighedskommunen. Når vi anvender den *mindre* restriktive definition af outliere, som betyder, at 73 kommuner indgår i beregningen for driftskommunen og 87 for myndighedskommunen, så ændres udgiften pr. specialskoleelev sig fra 503.346 til 685.583 kroner for driftskommunen og fra 528.872 til 528.779 kroner for myndighedskommunen.

Kontrolberegningerne viser altså, at gennemsnitskommunens enhedsudgift 2012/2013 er forholdsvis robust overfor forskellige valg af opgørelsesmetoder, når vi opgør den ud fra myndigheds perspektivet, men at omfanget af kommuner, der frasorteres, i væsentlig grad påvirker gennemsnitskommunens enhedsudgift 2012/2013 opgjort med driftsperspektivet.

Udviklingen i gennemsnitskommunens enhedsudgift 2009/2010-2012/2013

Den udvikling i enhedsudgiften pr. elev i specialskole i perioden 2009/2010-2012/2013, som vi opgør, ændrer sig ikke markant for hverken driftskommunen eller myndighedskommunen, når vi udelader vægtning af eleverne.

Eftersom reglerne for registrering af udgifter til befordring af elever i specialskoler ændres i perioden (skal først konteres under specialskolerne fra regnskab 2012), så ændres udviklingen i gennemsnitskommunens enhedsudgifter sig, når vi udelader udgifterne til befordring. For kommunen som driftsherre betyder det en ændring fra et fald på 14,8 procent til et fald på 18,2 procent. Opgjort for myndighedskommunen er der stadig tale om en stigning, men den reduceres fra en stigning på 16,8 procent til en stigning på 10,3 procent.

Udviklingen i gennemsnitskommunens enhedsudgift pr. specialskoleelev 2009/2010-2012/2013 er imidlertid allermest påvirket af, hvor mange kommuner vi sorterer fra i beregningen. Hvis vi anvender en *mere* restriktiv definition af outliere, som betyder, at blot 36 kommuner indgår i beregningen for driftskommunen og 56 for myndighedskommunen, så ændrer udviklingen i driftskommunen sig fra et fald på 14,8 procent til et fald på 0,7 procent. For myndighedskommunen reduceres en stigning på 16,8 procent til en stigning på

4,3 procent. Når vi anvender den *mindre* restriktive definition af outliers, som betyder, at 69-79 kommuner indgår i beregningen for driftskommunen og 87-93 for myndighedskommunen, så ændres udviklingen i driftsherrekommunen sig fra et fald på 14,8 procent til en stigning på 22,2 procent, mens myndighedskommunens udvikling ændres fra en stigning på 16,8 procent til en stigning på 9,4 procent.

Samlet set tyder alle de forskellige beregninger på, at:

- enhedsudgifter pr. specialskoleelev for enkeltkommuner ikke er robuste over for forskellige definitioner af, hvornår en kommune er outlier – hverken ud fra driftsherre- eller myndighedsperspektivet. Vi analyserer derfor ikke yderligere på kommunevariationen i disse enhedsudgifter, da den ikke vurderes at være retvisende. De opgjorte enhedsudgifter for kommunerne som myndighedsudøver er opgjort i kommunetabellerne til sidst i rapporten til illustration af dataproblemerne og som information til kommunerne om, hvilke kommuner der kan have problemer med korrekt registrering
- gennemsnitskommunens enhedsudgift pr. specialskoleelev i 2012/2013 er, opgjort for myndighedskommunen, forholdsvis robust overfor forskellige outlierdefinitioner, mens den for driftskommunen påvirkes forholdsvis meget af, hvor mange og dermed hvilke kommuner der inkluderes i opgørelsen. Vi angiver derfor enhedsudgiften som et interval
- udviklingen i enhedsudgiften pr. specialskoleelev 2009/2010-2012/2013 varierer i høj grad også med outlierdefinitionen – mest markant for driftskommunen. Udviklingen i driftskommunen varierer fra et fald på 18,1 procent til en stigning på 22,2 procent, mens udviklingen for myndighedskommunen spænder over en stigning på 16,8 procent til en stigning på 4,3 procent. Samlet set peger kontrolberegningerne i retning af, at den mest sandsynlige udvikling i enhedsudgiften pr. elev i specialskoler i perioden 2009/2010-2012/2013 er en stigning, men omfanget af stigningen kan ikke fastsættes med sikkerhed og afrapporteres derfor ikke i sammenfatningen af undersøgelsens resultater.

3.4 Kroner pr. elev i fri- og privatskoler

I det forrige afsnit opgjorde vi enhedsudgifter for *driftskommunen*, dvs. vi opgjorde udgifter pr. elev for de elever, som går på de specialskoler, kommunen driver. I dette afsnit ser vi på kommunernes udgifter til elever i fri- og privatskoler (målt som deres bidrag pr. elev), og vi bevæger os således væk fra at opgøre udgiften til de elever, der går på kommunens egne skoler og ser i stedet på udgiften pr. elev for de elever, som kommunen har myndigheds- og betalingsansvaret for. Vi kigger med andre ord på kommunen som *myndighedsudøver*.

Kommunernes bidrag til elever i fri- og privatskole fastsættes på de årlige finanslove som en andel af statens gennemsnitlige driftstilskud pr. årselev. Statens gennemsnitlige driftstilskud fastsættes som en andel af udgiften pr. elev i folkeskolen, og kommunens bidrag følger dermed den generelle udgiftsudvikling i folkeskolen for så vidt, at andelen holdes på samme niveau. Både privatskolernes tilskudsandel samt kommunernes bidragsandel af tilskuddet har dog ændret sig lidt i perioden.⁷

⁷ I perioden 2009-2013 har den andel af udgiften pr. elev i folkeskolen, som statens driftstilskud beregnes ud fra, været faldende fra 75 procent i år 2009 og 2010 til 74 procent i 2011, 73 procent i 2012 og 72 procent i 2013. Kommunernes bidragsandel af det statslige tilskud har omvendt været stigende fra 85 procent i 2009 og 2010 til 86 procent i 2011, 87 procent i 2012 og 89 procent i 2013 (kilde: UVM). Den faldende andel af statstilskuddet udlignes af stigningen i kommunens bidragsandel, hvorfor ændringerne i andelen ikke afspejles i udviklingen i kommunernes udgifter pr. elev i fri- og privatskoler.

Foruden det ovennævnte bidrag pr. årselev kan kommunerne også vælge at yde tilskud i form af nedbringelse af forældrebetaling under hensyn til forældrenes indtægtsforhold eller tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand samt tilskud til anlægsudgifter eller lignende investeringsudgifter.

Vi må altså forvente, at kommunernes tilskud pr. elev i fri- eller privatskole er rimeligt ens inden for samme år på nær de ovennævnte frivillige tilskud, hvilket også er tilfældet, og det er således mindre interessant at opgøre variationen mellem kommuner. Det er mere interessant at se på udviklingen i udgifterne, elevtallet og enhedsudgiften, hvilket vi gør i det følgende afsnit.

3.4.1 Udviklingen i enhedsudgifterne 2009/2010-2012/2013 til elever i fri- og privatskoler

Når vi undersøger udgifter til fri- og privatskoleeleverne, er der alene tale om kommunens bidrag til elevudgiften – og ikke den samlede udgift til eleverne (som også inkluderer forældrebetaling samt statstilskud). Udgiften pr. elev i fri- og privatskole kan derfor ikke sammenlignes med udgiften pr. elev i folkeskolen.

Kommunernes udgifter til fri- og privatskoler er støt stigende i perioden 2009/2010-2012/2013, svarende til 5,6 procent. Antallet af elever er steget endnu mere med knap 11 procent i samme periode (opgjort med et uvægtet elevtal er stigningen 11,1 procent). Trods et generelt fald i antallet af elever, oplever fri- og privatskolerne altså en stigende efterspørgsel i perioden.

Tabel 3.7 Udviklingen i udgifterne til og antal elever i fri- og privatskoler 2009/2010-2012/2013 (kommunen som myndighedsudøver)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	Udvikling 2009/2010- 2012/2013
Driftsudgifter i 2013-priser (mio. kr.)	3.560	3.561	3.656	3.759	5,6 %
Antal elever*	95.747	99.184	103.653	106.231	10,9 %
Gennemsnitskommunens enhedsudgift i 2013-priser	36.868	35.851	35.190	35.278	-4,3 %
Antal kommuner	88	91	90	90	

Note: Elevtallet er vægtet, så det svarer til en landsgennemsnitlig elev i skoleåret 2012/2013. Med et uvægtet elevtal er gennemsnitskommunens enhedsudgift i 2012/2013 35.222 kroner pr. elev og udviklingen -4,4 procent. Antal kommuner angiver det antal kommuner, der indgår i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift. Alle kommuner indgår i opgørelsen af udgifter og elever.

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning).

Eftersom stigningen i elever overgår stigningen i udgifter, så er gennemsnitskommunens enhedsudgift pr. fri- og privatskoleelev faldende i perioden, svarende til et fald på 4,3 procent. Det stemmer godt overens med, at kommunens tilskud til fri- og privatskoler fastsættes som en procentdel af den landsgennemsnitlige udgift pr. elev i folkeskolen⁸ – og når den er faldende følger kommunens bidrag med. Fri- og privatskolernes tilskudsandele pr. elev har været faldende i perioden, men kommunernes andel af tilskuddet er steget tilsva-

⁸ Landsgennemsnittet er dog noget andet end gennemsnitskommunens udgift, da landsgennemsnittet er et vægtet gennemsnit for kommunerne, dvs. store kommuner med mange elever vægter tungere end mindre kommuner med få elever. Derudover er der også forskel på, hvilke udgifter der indgår i henholdsvis KORAs og ministeriets beregning.

rende (jf. fodnote 7), hvorfor kommunernes faldende udgift pr. elev i høj grad afspejler det generelle fald i udgifter pr. elev i folkeskolen.

For at kunne sammenholde enhedsudgiften til fri- og privatskoleelever med de øvrige enhedsudgifter og lade dem indgå i den samlede enhedsudgift pr. grundskoleelev, er tallene opgjort med den vægtning af elevtallet, som også anvendes i de øvrige opgørelser – vel vidende at vægtningen ikke afspejles i kommunernes udgifter til fri- og privatskoleelever, idet der her blot er tale om to takster – én for 0.-7. klasse og én for 8.-10. klasse. Som det fremgår af tabelnoten er der dog kun en lille forskel på resultatet, når et uvægtet elevtal anvendes.

3.5 Kroner pr. elev i efterskole og kommunal ungdomsskole

Ligesom med udgifterne til fri- og privatskoleeleverne er der også for elever i efterskoler og ungdomsskoler tale om *kommunens* udgifter pr. elev – og ikke den samlede udgift pr. elev, hvorfor udgiften pr. elev i efterskole og kommunale ungdomsskoler ikke kan sammenlignes.

I opgørelsen af enhedsudgiften til elever i efterskoler og ungdomsskoler opgør vi lige som ovenfor udgiften pr. elev for de elever, som kommunen har myndigheds- og betalingsansvaret for, dvs. vi kigger på kommunen som *myndighedsudøver*.

For private efterskoler gælder ligesom for fri- og privatskoler, at kommunen bidrager med en andel af det driftstilskud, som staten yder pr. helårselev, og at kommunen derudover kan vælge at yde tilskud fx til nedsættelse af en elevs betaling. Udgiften pr. elev i efterskoler og kommunale ungdomsskoler er derfor en blanding af kommunens bidrag til elever på efterskoler samt kommunens udgifter til elever i kommunale ungdomsskoler. Langt hovedparten af de elever, der indgår i opgørelsen, går på private efterskoler, mens kun en lille del går på kommunalt ejede ungdomsskoler.

Som det fremgår af tabellen nedenfor, er kommunernes udgifter til elever i efterskoler og ungdomsskoler samlet set faldende i perioden 2009/2010-2012/2013, med en lille stigning fra 2009/2010 til 2010/2011 og herefter faldende. I samme periode ligger elevtallet relativt stabilt med små udsving frem og tilbage, og samlet set er der blot et lille fald i antallet af elever svarende til 0,1 procent. Efterskolernes elevoptag er altså ikke støt stigende som for fri- og privatskolerne men ligger nogenlunde stabilt over perioden. De opgjorte elevtal er vægtede, men billedet er det samme for det uvægtede elevtal.

Gennemsnitskommunens udgifter til elever på efter- og ungdomsskoler er derfor samlet set faldende i perioden 2009/2010-2012/2013 i lighed med enhedsudgiften til elever i de øvrige skoletyper på nær specialskolerne.

Tabel 3.8 Udviklingen i udgifterne til og antal elever i efterskoler og ungdomskostskoler 2009/2010-2012/2013 (kommunen som myndighedsudøver)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	Udvikling 2009/2010- 2012/2013
Driftsudgifter i 2013-priser (mio. kr.)	964	977	955	928	-3,7 %
Antal elever	35.113	35.129	35.572	35.164	0,1 %
Gennemsnitskommunens enhedsudgift i 2013-priser	28.817	29.096	28.185	27.866	-3,3 %
Antal kommuner	89	87	87	86	

Note: Elevtallet er vægtet, så det svarer til en landsgennemsnitlig elev i skoleåret 2012/2013. Opgjort med et uvægtet elevtal er gennemsnitskommunens enhedsudgift i 2012/2013: 30.877 kroner pr. elev og udviklingen heri -3,3 procent. Antal kommuner angiver det antal kommuner, der indgår i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift. Alle kommuner indgår i opgørelsen af udgifter og elever.

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning).

For at kunne sammenholde enhedsudgiften til elever i efterskoler og ungdomskostskoler med de øvrige enhedsudgifter og lade dem indgå i den samlede enhedsudgift pr. grundskoleelev, er tallene opgjort med den vægtning af elevtallet, som også anvendes i de øvrige opgørelser – vel vidende at vægtningen ikke afspejles i kommunernes udgifter til elever på efterskoler, idet der her blot er én takst for elever i 8.-10. klasse. For efterskoler og ungdomskostskoler er det således relevant at skele til beregningen af enhedsudgiften foretaget med det uvægtede elevtal jf. tabelnoten (og følsomhedsberegningen i Tabel 6.9 i metodebilaget).

3.6 Kroner pr. grundskoleelev

Vi har hidtil set på enhedsudgiften pr. elev for elever i en række forskellige skoletyper. Spørgsmålet er, hvordan udviklingen ser ud samlet set, når vi opgør enhedsudgiften pr. elev i grundskolen – altså de samlede udgifter til elever i alle skoletyper under ét. Det viser vi i det følgende.

Eftersom der i opgørelsen også indgår elever i skoletyper, der ikke er kommunalt ejede, opgør vi enhedsudgiften for kommunen som *myndighedsudøver*, dvs. udgiften til de elever, som kommunen har myndigheds- og betalingsansvaret for.

3.6.1 Udviklingen i enhedsudgifterne pr. grundskoleelev 2009/2010-2012/2013

Som det fremgår af tabellen nedenfor, så er de samlede udgifter faldet med 6,9 procent i perioden 2009/2010-2012/2013. Antallet af elever er derimod kun faldet med 0,7 procent i samme periode. Opgørelsen af elevtallet er vægtet i forhold til elevernes klassetrin, så vi tager højde for, at elever på de ældre klassetrin kræver flere undervisningstimer end elever på de yngre klassetrin. Uden korrektion for elevernes klassetrin er billedet dog stort set det samme, idet der er et fald på 0,5 procent.

Tabel 3.9 Udviklingen i elevtallet og de samlede driftsudgifter på hele grundskoleområdet 2009/2010-2012/2013 (kommunen som myndighedsudøver)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	Udvikling 2009/2010- 2012/2013
Driftsudgifter i 2013-priser (mio. kr.)	49.271	48.110	46.951	45.871	-6,9 %
Antal elever i grundskolen	718.833	717.533	709.844	713.993	-0,7 %
Antal kommuner	98	98	98	98	

Note: Elevtallet er vægtet, så det svarer til en landsgennemsnitlig elev i skoleåret 2012/2013. Bemærk, at lærerlockouten i april 2013 er en del af forklaringen på, at kommunerne har lavere udgifter i skoleåret 2012/2013. Der er ikke taget højde for opgaveændringer henover perioden.

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning).

Ikke overraskende betyder udviklingen i udgifter og elevtal, at gennemsnitskommunens enhedsudgift til en elev i grundskolen er faldet støt i perioden 2009/2010-2012/2013 fra godt 69.500 kroner til godt 64.500 kroner – altså med cirka 5.000 kroner svarende til 7,3 procent, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 3.10 Udvikling i gennemsnitskommunens enhedsudgift pr. elev på grundskoleområdet 2009/2010-2012/2013 (kommunen som myndighedsudøver)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	Udvikling 2009/2010- 2012/2013
Driftsudgifter pr. elev i grundskolen i 2013-priser	69.576	67.472	66.574	64.508	-7,3 %
10. percentil	63.794	61.954	60.542	58.444	-8,4 %
90. percentil	79.887	74.634	74.889	73.145	-8,4 %
Antal kommuner	93	90	91	90	

Note: Ø-kommunerne Fanø, Læsø, Samsø og Ærø samt andre kommuner med meget afvigende værdier er udeladt af beregningen. Bemærk, at lærerlockouten i april 2013 er en del af forklaringen på, at kommunerne har lavere udgifter i skoleåret 2012/2013. Der er ikke taget højde for opgaveændringer henover perioden.

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning).

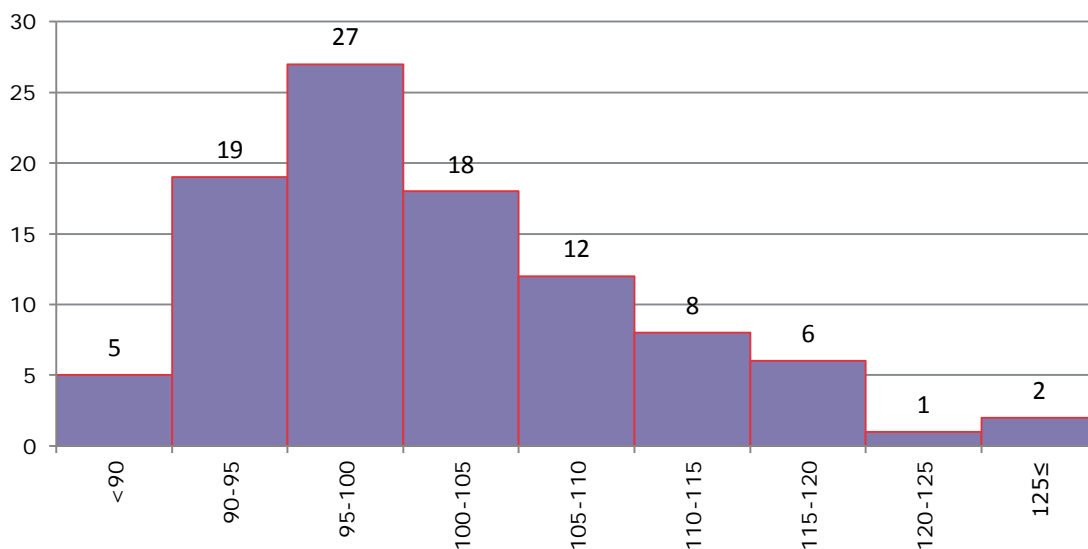
Der er ikke stor forskel på udviklingen i enhedsudgiften for gennemsnitskommunen og udviklingen for de kommuner, som lige akkurat ligger blandt de 10 procent af kommunerne med højeste eller laveste enhedsudgifter (når kommuner med stærkt afvigende værdier er frasorteret), men der er væsentlig forskel på udgiftsniveauet pr. elev i 2012/2013 mellem kommunerne, hvilket vi ser nærmere på i næste afsnit.

3.6.2 Kommunale forskelle i enhedsudgifterne pr. elev i grundskolen

I figuren nedenfor er de enkelte kommuners enhedsudgifter indekseret i forhold til gennemsnitskommunens, dvs. en indekseværdi på 100 betyder, at en kommune har præcis de samme udgifter pr. elev som gennemsnitskommunen, mens en indekseværdi på 90 eller 110 udtrykker, at kommunen har henholdsvis 10 procent lavere og 10 procent højere driftsudgifter, end gennemsnitskommunen.

Figur 3.6 viser, hvordan kommunernes enhedsudgifter fordeler sig omkring gennemsnitskommunens.

Figur 3.6 Fordeling af kommunale enhedsudgifter pr. elev i grundskolen 2012/2013 (gennemsnitskommunen=indeks 100) (kommunen som myndighedsudøver)

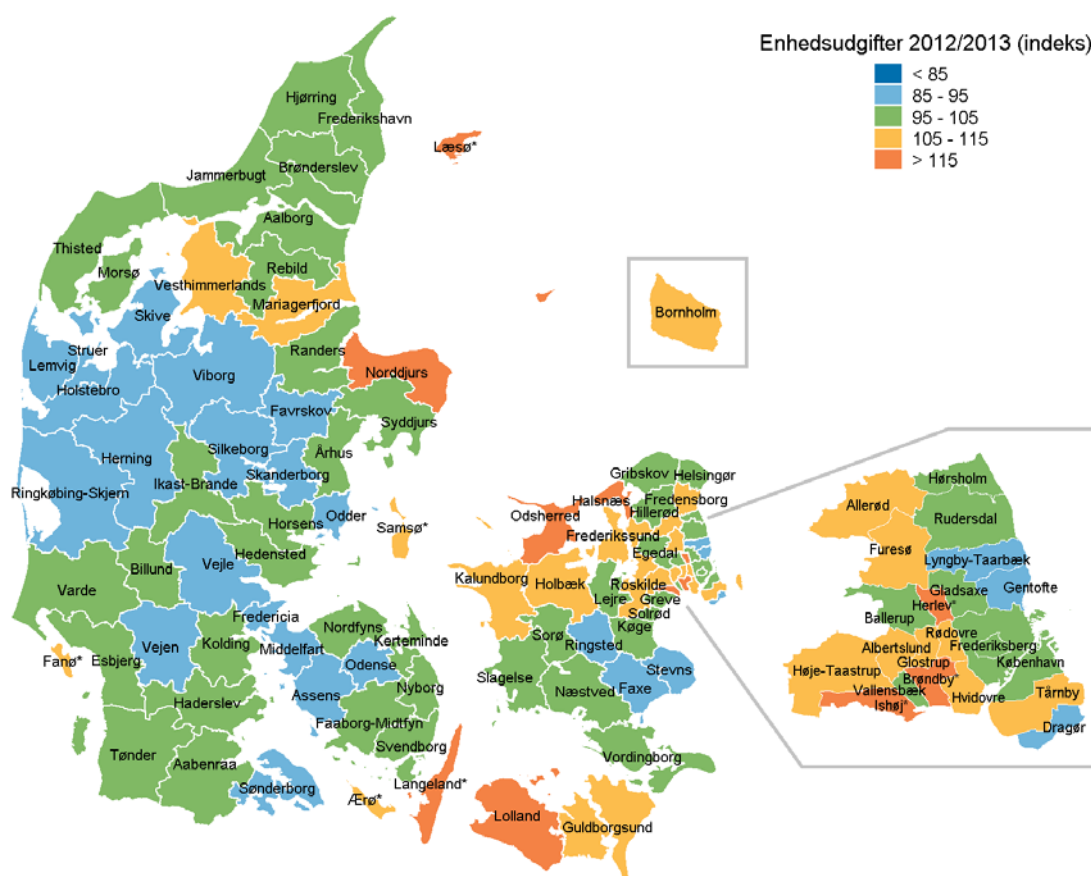

Note: Alle kommuner indgår i histogrammet ovenfor, hvor deres enhedsudgift er indekseret ift. gennemsnitskommunens enhedsudgift (=indeks 100). I beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift er der frasortet outliers jf. Tabel 3.10. N = 98.

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning).

Som det fremgår af figuren er der en pæn spredning mellem kommunernes udgift pr. grundskoleelev, hvilket blandt andet afspejler, hvordan de elever, som kommunen har myndigheds- og betalingsansvaret for, fordeler sig på de forskellige skoletyper. Som de forrige afsnit har vist, er der netop stor forskel på kommunens udgift pr. folkeskoleelev, pr. specialskoleelev eller pr. elev i fri- og privatskole. Men derudover er der, som vist, også kommunale udgiftsforskelle for enhedsudgiften pr. elev i samme skoletype. I figuren nedenfor ses, hvordan kommunerne med de forskellige enhedsudgifter placerer sig på det kommunale danmarkskort.

Figur 3.7 Enhedsudgifter pr. elev i grundskolen 2012/2013 (gennemsnitskommunen=indeks 100) (kommunen som myndighedsudøver)

Note: Der kan være fejl i grunddata, som betyder, at nogle kommuner optræder med misvisende enhedsudgifter. Kommuner markeret med * indgår ikke i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift pga. meget afvigende værdier. De beregnede enhedsudgifter er påvirket af lockouten af lærerne i april 2013, som betød lavere udgifter i 2013. Lockouten påvirker kommunerne forskelligt afhængigt af andelen af tjenestemænd blandt lærerne.

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning).

Som det fremgår af danmarkskortet ovenfor, er der en tendens til, at de jyske og fynske kommuner generelt har lave eller gennemsnitlige enhedsudgifter pr. grundskoleelev. Omvendt ligger øerne, Nordvestsjælland, Lolland-Falster og vestegnskommunerne med enhedsudgifter i den højere ende. Om en kommune har høje eller lave enhedsudgifter pr. grundskoleelev, afhænger, som nævnt, ikke blot af kommunens serviceniveau og produktivitet men også af øvrige rammevilkår og kommunal praksis. Kommunens elevgrundlag og fordelingen af elever i forskellige skoletyper (folkeskole, specialskole, fri- og privatskole mv.) vil således påvirke opgørelsen af kommunens samlede udgift pr. grundskoleelev. I næste afsnit opsummeres enhedsudgifterne pr. elev blandt andet ved at se på, hvordan udgifterne pr. elev fordeler sig på de forskellige skoletyper.

3.6.3 Følsomhedsberegninger

Vi har foretaget kontrolberegninger af enhedsudgifterne pr. elev i grundskolen for at se, om følgende to forhold har betydning:

- at vi anvender det faktiske frem for det vægtede elevtal

- at vi ændrer definitionen af outliers, således at en kommune, der er outlier i ét år, udelades fra alle år.

Ingen af de to ændrede opgørelsesmetoder ændrer nævneværdigt ved de enhedsudgifter, vi beregner, hverken for enkeltkommunernes enhedsudgift i 2012/2013 eller for gennemsnitskommunens enhedsudgift i 2012/2013. Udviklingen i gennemsnitskommunens enhedsudgift ændrer sig fra -7,3 til -6,5 for perioden 2009/2010-2012/2013, når der anvendes en mere restriktiv outlierdefinition. De konkrete resultater af kontrolberegningen fremgår af Tabel 6.9 og Tabel 6.14 i metodebilaget.

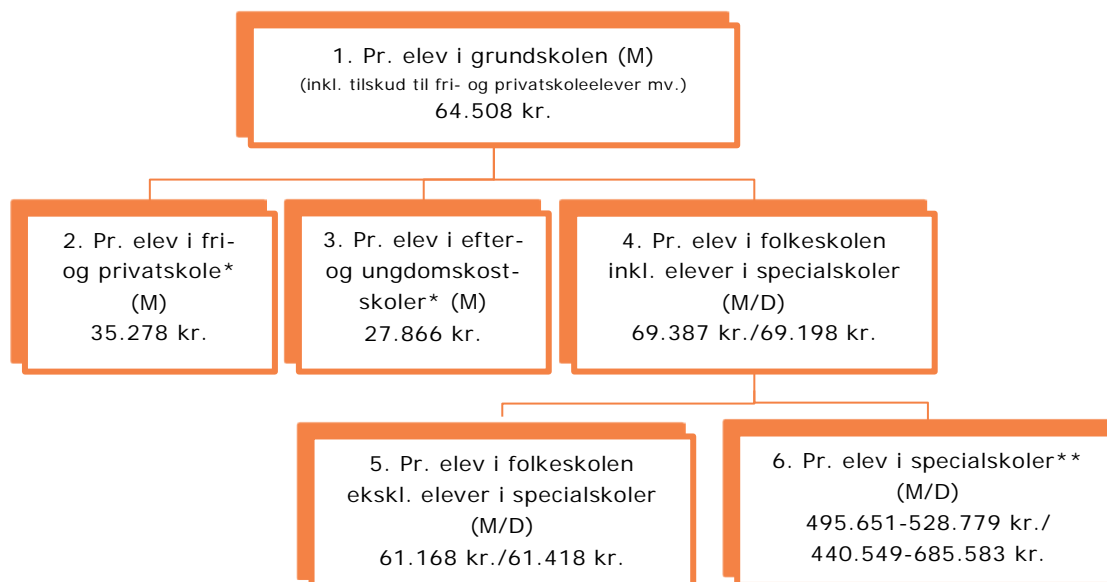
3.7 Samlet opgørelse af enhedsudgifter pr. elev

3.7.1 Enhedsudgifter pr. elev 2012/2013 for de forskellige skoletyper

I figuren nedenfor gives et overblik over gennemsnitskommunens enhedsudgifter pr. elev i forskellige skoletyper for skoleåret 2012/2013. Figuren illustrerer, hvordan den overordnede enhedsudgift pr. elev for den konkrete kommune afhænger meget af, hvordan kommunens elever fordeler sig mellem de forskellige skoletyper. Særligt kommuner med forholdsvis mange elever i specialskoler vil have en høj overordnet enhedsudgift såvel som en høj enhedsudgift pr. elev i folkeskolen, når specialskolen inkluderes heri.

Enhedsudgifterne i figuren nedenfor er opgjort for kommunen som myndighedsudøver (M) og/eller driftsherre (D). Som nævnt kan der for den enkelte kommune være væsentlig forskel på enhedsudgiften pr. elev afhængigt af, om den opgøres for kommunen som myndighedsudøver eller driftsherre, mens det for gennemsnitskommunen gør det mindre forskel.

Figur 3.8 Enhedsudgifter pr. elev for gennemsnitskommunen som myndighedsudøver (M) og/eller driftsherre (D).

Note: *Bemærk, at der her er tale om *kommunens* udgift til disse elever og ikke den samlede udgift til eleverne, idet der ikke indgår forældrebetaling og tilskud fra staten. I beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift er der frasorteret kommuner med stærkt afvigende værdier, se mere herom i afsnit 6.7. **Opgjort som myndighedskommune indgår elever i både kommunale og regionale specialskoler, opgjort som driftskommune indgår kun elever i kommunale specialskoler. Enhedsudgiften er angivet i intervaller, da beregningen er følsom overfor, hvor mange kommuner der indgår.

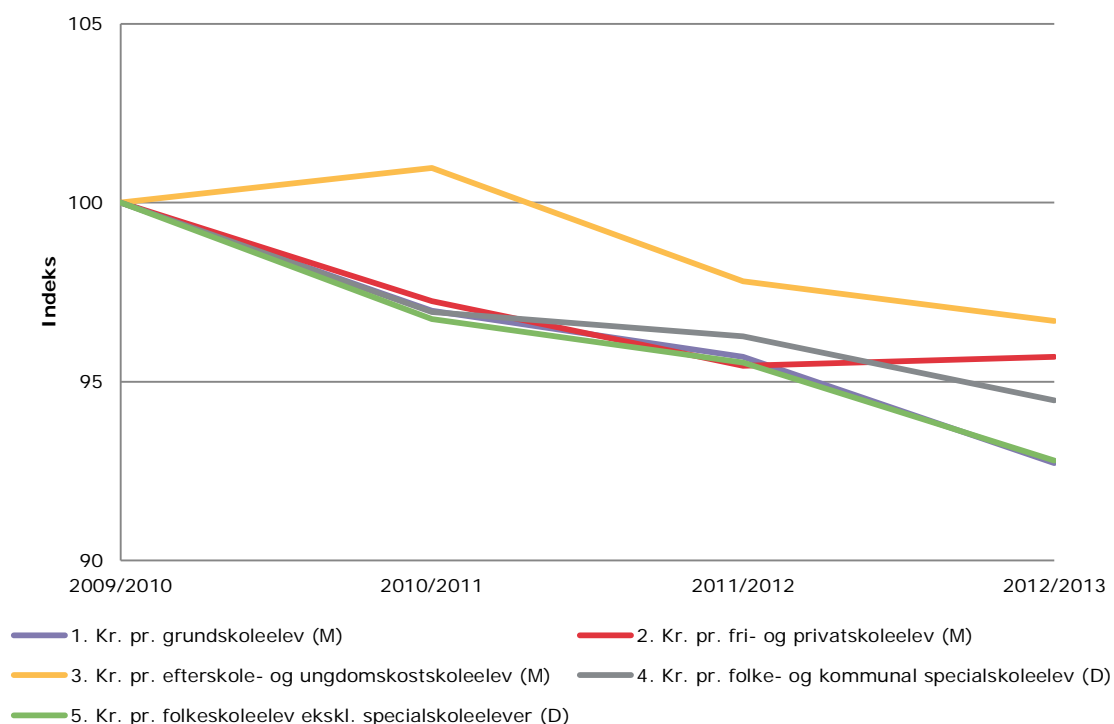
Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning).

For en kommune med gennemsnitlige udgifter til elever i folkeskolen vil det – alt andet lige – betyde en lavere enhedsudgift pr. elev i grundskolen, hvis mange af kommunens børn går i fri- eller privatskole. Samlet set er det dog ikke nødvendigvis en "god forretning" for alle kommuner, hvis mange af kommunens børn går i fri- og privatskole. Det kan eksempelvis gøre det vanskeligt for kommunen at drive effektive skoler i tyndt befolkede områder, hvis elevgrundlaget ikke er stort nok til at opretholde en vis klassekvotient og skolestørrelse. En høj andel elever i fri- og privatskoler kan også betyde noget for sammensætningen af det elevgrundlag, der bliver tilbage i kommunalt regi, idet andelen af elever i specialklasser og specialskoler kan tænkes at stige, hvis privatskolerne formår at tiltrække de mest ressourcestærke elever. Betydningen af andelen af privatskoleelever er et af de forhold, som KORA vil undersøge i den kommende analyse, hvor vi undersøger forklaringer på kommunale forskelle i enhedsudgifter.

3.7.2 Udviklingen i enhedsudgiften pr. elev 2009/2010-2012/2013 for de forskellige skoletyper

I figuren nedenfor har vi vist, hvordan enhedsudgifterne pr. elev har udviklet sig for de forskellige skoletyper. Enhedsudgifterne er indekseret, sådan at enhedsudgiften for hver skoletype i skoleåret 2009/2010 er sat til 100.

Figur 3.9 Udviklingen i gennemsnitskommunens enhedsudgift pr. elev 2009/2010-2012/2013 for de forskellige skoletyper (enhedsudgiften skoleåret 2009/2010=indeks 100).

Note: Udviklingen i kroner pr. grundskoleelev er stort set identisk med udviklingen i kroner pr. folkeskoleelev ekskl. specialskoler, hvorfor den er svær at aflæse i figuren. I beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift er de fire ø-kommuner samt kommuner med stærkt afvigende værdier frasorteret, jf. beskrivelsen i tidligere afsnit. (M)=opgjort for kommunen som myndighedsudøver, (D)=opgjort for kommunen som driftsherre. Bemærk, at kroner pr. fri- og privatskoleelev samt kroner pr. efterskole og ungdomskostskoleelev alene er udtryk for *kommunens* udgift og ikke den fulde udgift pr. elev. Udviklingen er korrigeret for pris- og lønudvikling. Bemærk, at lærerlockouten i april 2013 er en del af forklaringen på, at kommunerne har lavere udgifter i skoleåret 2012/2013. Der er ikke taget højde for opgaveændringer henover perioden.

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning)

For alle de viste enhedsudgifter har gennemsnitskommunen oplevet et fald i perioden 2009/2010-2012/2013. Udviklingen i enhedsudgiften pr. elev i specialskoler er ikke vist her grundet kvaliteten i data. Vores forskellige beregninger peger i retning af, at enhedsudgiften har været stigende i perioden, men omfanget af stigningen varierer meget afhængigt af opgørelsesmetode.

4 Kroner pr. planlagt elevundervisningstime

I dette afsnit opgør vi enhedsprisen pr. planlagt elevundervisningstime, dvs. hvad det koster at undervise én elev i én time. Data om planlagte timetal stammer fra skolernes årlige indberetning til Undervisningsministeriet. Skolerne indberetter antal planlagte undervisningstimer pr. klassetrin og klasstype for skoleåret.

Da vi ønsker at beregne det samlede antal modtagne undervisningstimer for alle elever i kommunen, skal skolernes indberettede timetal for henholdsvis normalklasser og specialklasser på de forskellige klassetrin ganges med antallet af elever i den pågældende klasstype på det relevante klassetrin. Herefter divideres udgifterne med det samlede timetal, og vi får således udgiften for en enkelt modtaget undervisningstime i kommunen.

Ifølge Uni-C får skoler, der ikke overholder minimumstimetallet, mulighed for at korrigere tidligere års indberetninger, hvis årsagen til manglende overholdelse skyldes tidligere fejlindberetninger. I perioden 2009/2010-2011/2012 har der ifølge Uni-C ikke været ændringer i indberetningen.

Mangelfulde data om undervisningstimetal for specialklasser og specialskoler

Vores data viser, at langt de fleste skoler har indberettet timetal for deres normalklasser i perioden 2009/2010-2012/2013. Der er dog skoler, som i mindst ét af skoleårene i perioden 2009/2010-2012/2013 ikke har indberettet timetal for skolens elever i normalklasser på ét eller flere klassetrin, selvom skolen har registreret elever på det pågældende klassetrin, og i enkelte kommuner er det helt op til 21 procent af kommunens elever i normalklasserne, som der i ét af årene ikke er indberettet timetal for.

For specialklasser er indberetningerne betydeligt mere mangelfulde end for normalklasser. Her gælder det for 90 af kommunerne, at der ikke er indberettet timetal for mindst ti procent af kommunens elever specialklasser i mindst ét af skoleårene i perioden 2009/2010-2012/2013, og for 73 af kommunerne, at der ikke er indberettet timetal for mindst 20 procent af eleverne i specialklasser.

Indberetningerne for specialskoler er endnu mere mangelfulde.

Da udgifterne til henholdsvis normal- og specialklasser ikke kan adskilles, og da indberetningerne for særligt specialklasser er mangelfulde for flere skoler, vurderes data ikke at være gode nok til vise et retvisende billede af variationen på kommuneniveau. Vi vælger derfor alene at lave en opgørelse på landsplan over gennemsnitskommunens enhedsudgift i perioden 2009/2010-2012/2013 for modtagne timer i folkeskolen eksklusive specialskoler.

Med udgangspunkt i de data, der trods alt er indberettet, beregner vi et landsgennemsnitligt antal timer for hvert enkelt år, for hver klasstype og hvert klassetrin, som vi herefter tildeler eleverne i de klasser, som der ikke er indberettet timer for. Herefter beregnes et samlet antal modtagne timer for alle elever, som gennemsnitskommunens enhedsudgift pr. modtaget undervisningstime kan beregnes ud fra.

4.1 Kroner pr. planlagt elevundervisningstime i folkeskolen ekskl. specialskoler

4.1.1 Udviklingen i enhedsudgifterne 2009/2010-2012/2013

I tabellen nedenfor har vi – på baggrund af planlagte timetal – opgjort udviklingen i, hvad det har kostet gennemsnitskommunen at undervise én elev folkeskolen i én undervisningstime. Elever i specialskoler indgår ikke i beregningen, men det gør elever i specialklasser samt elever, der modtager specialundervisning i normalklasser.

Som det fremgår af tabellen nedenfor, er udgifterne til folkeskolen faldet med knap 10 procent. Det samlede antal timer modtaget af eleverne i folkeskolen er også faldet, men kun med knap 3 procent. Fordi vi her opgør det timetal, som modtages af elever, afspejler udviklingen i det modtagne timetal også udviklingen i elevtallet.

Eftersom beregningen er baseret på *planlagte* undervisningstimer, tager den ikke højde for, at lockouten af lærerne i april 2013 betød aflysning af mange timer, hvorimod de sparede lærerlønninger slår igennem i udgiftsopgørelsen for 2013. Det reducerer dermed den udgift pr. elevundervisningstime, vi beregner for skoleåret 2012/2013.

Tabel 4.1 Udviklingen i udgifterne til og antal undervisningstimer i folkeskolen (ekskl. specialskoler) 2009/2010-2012/2013 (driftskommunen)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	Udvikling 2009/2010- 2012/2013
Driftsudgifter i 2013-priser (mio. kr.)	37.836	36.529	35.283	34.217	-9,6 %
Antal planlagte undervisningstimer	479.410.503	473.732.145	467.553.773	465.429.054	-2,9 %
Antal kommuner	98	98	98	98	

Note: Bemærk, at lærerlockouten i april 2013 er en del af forklaringen på, at kommunerne har lavere udgifter i skoleåret 2012/2013, men at der i timetallet ikke er taget højde for de aflyste timer som følge heraf.

Kilde: Kommunernes regnskaber (se Tabel 6.2 for den konkrete afgrænsning – samme afgrænsning som for kr. pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler) og data fra Uni-C.

Samlet set betyder det, at hvor det i skoleåret 2009/2010 kostede gennemsnitskommunen 78,5 kroner at undervise én elev i folkeskolen i én lektion, så kostede det i 2012/2013 74 kroner, svarende til et fald på 5,7 procent. Udviklingen ligger altså tæt på udviklingen i enhedsudgiften pr. elev, som i samme periode faldt med 7,2 procent.

Tabel 4.2 Udvikling i gennemsnitskommunens enhedsudgift pr. modtaget undervisningstime 2009/2010-2012/2013 (driftskommunen)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	Udvikling 2009/2010- 2012/2013
Gennemsnitskommunens enhedsudgift i 2013-priser	78,5	76,9	75,6	74,0	-5,7 %
10. percentil	71,6	69,1	67,6	65,1	-9,1 %
90. percentil	86,7	84,5	85,2	83,8	-3,3 %
Antal kommuner	89	89	91	92	

Note: Ø-kommunerne Fanø, Læsø, Samsø og Ærø samt andre kommuner med meget afvigende værdier er udeladt af beregningen. Bemærk, at lærerlockouten i april 2013 er en del af forklaringen på, at kommunerne har lavere udgifter i skoleåret 2012/2013, men at der i timetallet ikke er taget højde for de aflyste timer som følge heraf.

Kilde: Kommunernes regnskaber (se Tabel 6.2 for den konkrete afgrænsning – samme afgrænsning som for kroner pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler) og data fra Uni-C.

Ud fra percentilerne at dømme er der en tendens til, at kommuner, der i forvejen havde lave udgifter pr. modtaget undervisningstime, procentvist har reduceret udgiften endnu mere end gennemsnitskommunen, mens kommuner, der i udgangspunktet lå med høje enhedsudgifter, har reduceret udgifterne i mindre grad end gennemsnitskommunen.

Det skal bemærkes, at den beregnede enhedsudgift ovenfor ikke kan anvendes i en konkret beregning af, hvad det vil koste at øge eller reducere undervisningstimetallet på landsplan. Det kan den ikke, fordi sammenhængen ikke kan forventes at være lineær, forstået på den måde, at den sidste elevundervisningstime ikke er lige så dyr som den første. Der er således meget få udgifter forbundet med at tilføje en ekstra elev i klassen i forhold til at oprette en ny klasse. Derudover er der en masse faste udgifter, som dækker andet end undervisningsopgaven, men som er del af forudsætningen for overhovedet at kunne tilbyde undervisning. Disse omkostninger er inkluderet i beregningen, og jo flere timer disse omkostninger skal deles ud på, jo billigere bliver den enkelte time.

4.1.2 Følsomhedsberegninger

Vi har foretaget kontrolberegninger af enhedsudgifterne pr. elev i grundskolen for at se, om følgende to forhold har betydning:

- at udgifter til befordring udelades af opgørelsen
- at vi ændrer definitionen af outliers, således at en kommune, der er outlier i ét år, udelades fra alle år.

Ingen af de to ændrede opgørelsesmetoder ændrer væsentligt ved de enhedsudgifter vi beregner. Den største forskel finder vi, hvis vi udelader udgifter til befordring – så falder enhedsudgiften med 4,7 procent frem for 5,7 procent, og gennemsnitskommunens enhedsudgift i 2012/2013 er på 72,8 kroner frem for 74 kroner.

De konkrete resultater af kontrolberegningerne fremgår af Tabel 6.12 og Tabel 6.15 i metodebilaget.

5 Kroner pr. indskrevet barn i SFO

5.1.1 Udviklingen i enhedsudgifterne 2009/2010-2012/2013

Som det fremgår af nedenstående tabel, er de samlede driftsudgifter til SFO-området faldet med over 10 procent i perioden 2009-2013. Samtidigt er antallet af indskrevne til gengæld steget med 7,1 procent. Bemærk, at der er tale om kommunernes bruttoudgifter, dvs. indtægter fra forældrebetaling (og andre kommuner) er ikke modregnet.

Tabel 5.1 Udviklingen i udgifterne til og antal indskrevne i SFO 2009-2013 (driftskommunen)

	2009	2010	2011	2012	2013	Udvikling 2009-2013
Driftsudgifter i 2013-priser (mio. kr.)	6.963	6.892	6.695	6.391	6.225	-10,6 %
Antal indskrevne	221.357	222.884	227.522	235.698	237.053	7,1 %
Antal kommuner	98	98	98	98	98	

Note: Antal indskrevne er aldersvægtet, så de er omregnet til antal 7-9-årige. Bemærk, at udgifterne til og med regnskab 2011 også kan inkludere fritidstilbud til elever med behov for særlig støtte – se mere herom i afsnit 6.3.4. Udgifterne hertil flyttes til en anden funktion i regnskabet fra 2012 og frem. Antal indskrevne skelner ikke mellem fuldtids- og deltidsindskrevne.

Kilde: Kommunernes regnskaber (se Tabel 6.2 for den konkrete afgrænsning) og PAS11 fra Danmarks Statistik.

Ikke overraskende giver det sig udslag i, at gennemsnitskommunen oplever faldende enhedsudgifter pr. indskrevet barn i SFO. Faktisk falder enhedsudgiften med over 13 procent fra 2009-2013 fra knap 31.500 kroner til knap 27.300 kroner. Det er dermed den af de opgjorte enhedsudgifter for gennemsnitskommunen, hvor vi oplever det største procentmæssige fald.

Tabel 5.2 Udvikling i gennemsnitskommunens enhedsudgift 2009-2013 (driftskommunen)

	2009	2010	2011	2012	2013	Udvikling 2009-2013
Gennemsnitskommunens enhedsudgift i 2013-priser	31.462	30.531	29.584	27.787	27.297	-13,2 %
10. percentil	22.191	21.127	20.270	20.055	19.712	-11,2 %
90. percentil	42.451	41.865	40.875	38.715	38.599	-9,1 %
Antal kommuner	79	81	88	78	74	

Note: Ø-kommunerne Fanø, Læsø, Samsø og Ærø samt andre kommuner med meget afvigende værdier er udeladt af beregningen. Bemærk, at udgifterne til og med regnskab 2011 også kan inkludere fritidstilbud til elever med behov for særlig støtte. Udgifterne hertil flyttes til en anden funktion i regnskabet fra 2012 og frem – se mere herom i afsnit 6.3.4. I beregningen af enhedsudgift pr. indskreven, er der ikke korrigeret for evt. deltidsindskrevne.

Kilde: Kommunernes regnskaber se Tabel 6.2 for den konkrete afgrænsning) og PAS11 fra Danmarks Statistik.

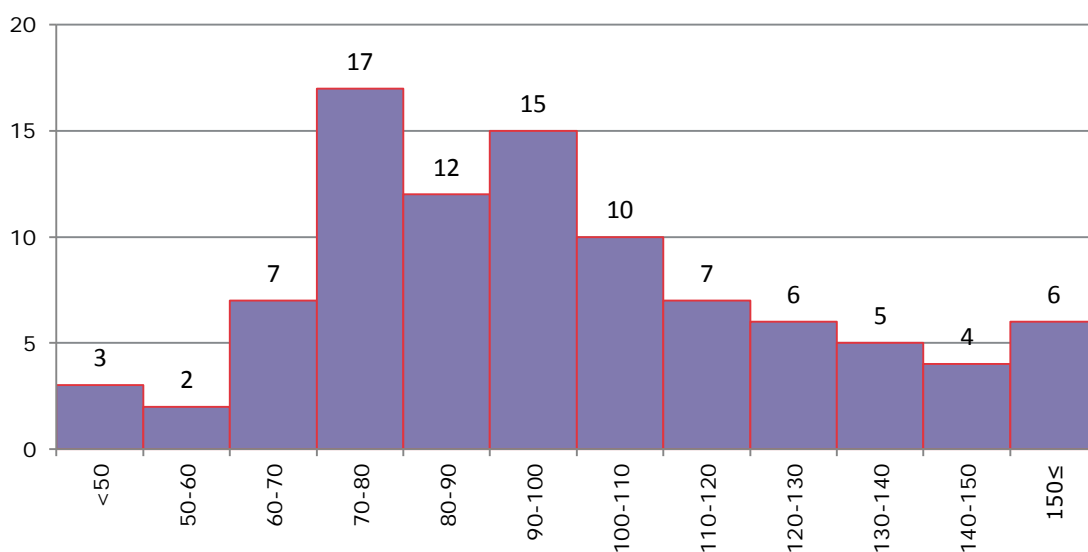
Som det fremgår af percentilerne ovenfor er der tale om en væsentlig spredning i kommunernes enhedsudgifter – den kommune, der akkurat ligger blandt de 10 procent kommuner med laveste enhedsudgifter, bruger næsten halvt så mange penge pr. indskrevet i SFO som den kommune, der akkurat ligger blandt de 10 procent kommuner med de højeste enhedsudgifter (når outliers er sorteret fra). Afsnittet nedenfor viser, hvor stor spredning der er i enhedsudgifterne kommunerne imellem.

5.1.2 Kommunale forskelle i enhedsudgifterne

I figuren nedenfor er de enkelte kommuners enhedsudgifter indekseret i forhold til gennemsnitskommunens, dvs. en indeksværdi på 100 betyder, at en kommune har præcis de samme udgifter pr. elev som gennemsnitskommunen, mens en indeksværdi på 90 eller 110 udtrykker, at kommunen har henholdsvis 10 procent lavere og 10 procent højere driftsudgifter, end gennemsnitskommunen.

Som det fremgår af figuren nedenfor, er der en væsentlig spredning i kommunernes enhedsudgifter til indskrevne børn i SFO – mere end hver fjerde kommune har således enhedsudgifter, der ligger mere end 30 procent over eller under gennemsnitskommunens.

Figur 5.1 Fordeling af kommunale enhedsudgifter for SFO 2013 (driftskommunen) (gennemsnitskommunen=indeks 100)

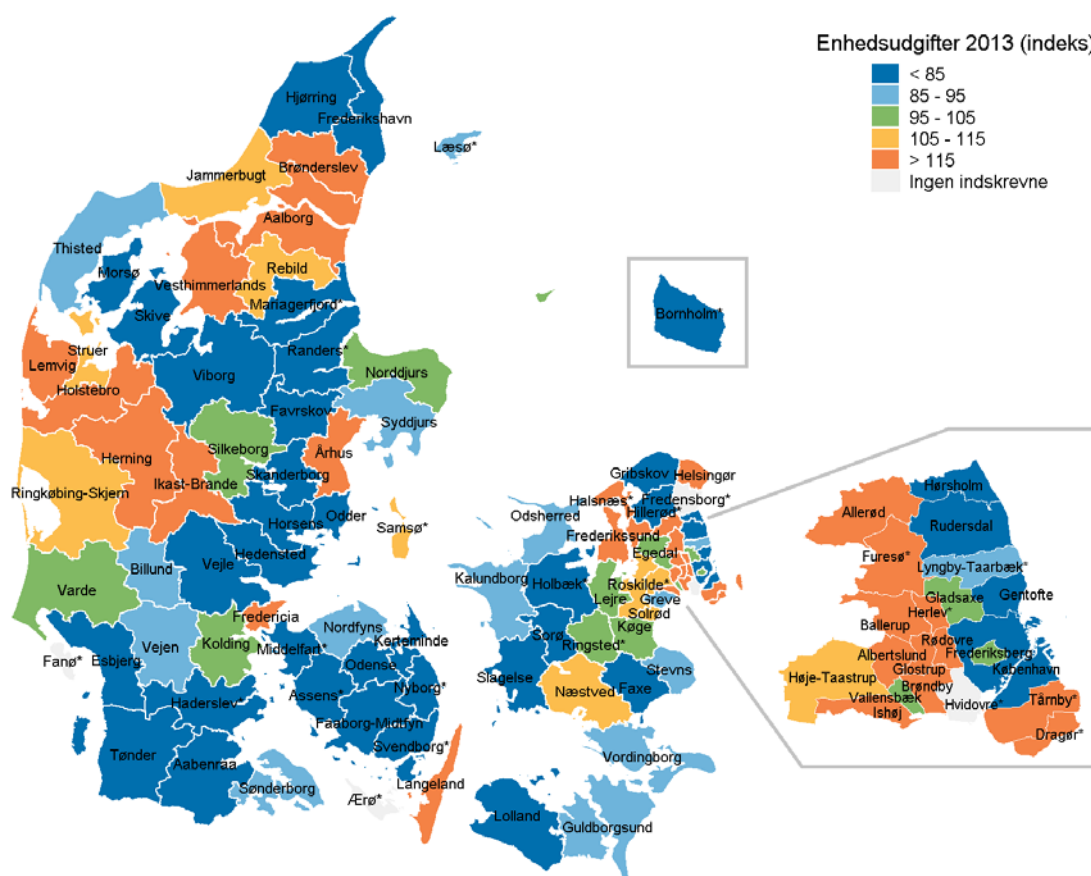

Note: N=94. I beregningen af enhedsudgift pr. indskreven er der ikke korrigeret for evt. deltidsindskrevne.

Kilde: Kommunernes regnskaber se Tabel 6.2 for den konkrete afgrænsning) og PAS11 fra Danmarks Statistik.

Figuren nedenfor viser, hvilke kommuner der har henholdsvis de høje og lave enhedsudgifter.

Figur 5.2 Danmarkskort over kommunale enhedsudgifter for SFO 2013 (driftskommunen) (gennemsnitskommunen=indeks 100)

Note: Der kan være fejl i grunddata, som betyder, at nogle kommuner optræder med misvisende enhedsudgifter. Kommuner markeret med * indgår ikke i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift pga. meget afvigende værdier. I beregningen af enhedsudgift pr. indskrevet er der ikke korrigeret for evt. deltidsindskrevne.

Kilde: Kommunernes regnskaber (se Tabel 6.2 for den konkrete afgrænsning) og PAS11 fra Danmarks Statistik

Der er ikke et entydigt geografisk mønster, når vi ser på kommunernes enhedsudgifter til SFO. Dog er der en tendens til lave enhedsudgifter pr. barn på Fyn og i Sønderjylland, mens Vestjylland, dele af Nordjylland og vestegnskommunerne omkring hovedstaden har højere enhedsudgifter.

Hvis vi sammenligner danmarkskortet med kommunernes enhedsudgifter pr. barn i SFO med danmarkskortet over kommunernes udgifter pr. elev i folkeskolen (ekskl. specialskoler), så fremgår det, at nogle af kommunerne med høje enhedsudgifter i SFO har lave enhedsudgifter i folkeskolen og omvendt. Det kan være udtryk for en konkret udgiftsprioritering mellem områderne, men det kan også indikere, at nogle kommuner i deres kontering af udgifterne har en anden fordeling af udgifterne mellem de to områder end i andre kommuner. Problematikken om, hvordan udgifterne fordeles mellem de to områder – rent konteringsmæssigt – må formodes i højere grad at gælde de kommuner, som har valgt en organisering, hvor de to områder i høj grad deler både personale- og lokaleressourcer. Her vil nogle kommuner måske foretage en detaljeret afvejning af, hvor stor en andel af udgifterne, der skal placeres hvor, mens andre vil kontere udgifterne i klumper med mindre fokus på, om fx personalet løser opgaver for begge områder.

Vi har undersøgt, om der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem kommuner med høje enhedsudgifter til skoleområdet og lave enhedsudgifter til skolefritidsordninger (eller omvendt), men det er ikke tilfældet.⁹

Alligevel kan det ikke udelukkes, at kommunernes organisering af SFO-området og dertilhørende kontering af udgifterne for nogle kommuner kan være en del af forklaringen på den store mellemkommunale variation i enhedsudgifterne på SFO-området.

Når vi sammenholder antal 6-9-årige indskrevne i SFO (eller andre dagtilbud) med antal 6-9-årige i befolkningen (3. kvartal) for hver kommune, er der nogle kommuner, hvor antallet af indskrevne 6-9-årige overstiger antallet af 6-9-årige i befolkningen. Det kan indikere en fejl i optællingen af antal indskrevne, men det kan også være et resultat af, at kommunen har mange børn fra andre kommuner indskrevet i deres SFO'er.

5.1.3 Følsomhedsberegninger

Vi har foretaget kontrolberegninger af enhedsudgifterne pr. indskrevet barn i SFO for at se, om det har betydning:

- at vi ændrer definitionen af outliers, således at en kommune, der er outlier i ét år, udelades fra alle år
- at vi udelader art 7.2 salg af produkter og ydelser i udgiftsopgørelsen (dette for at tjekke for evt. fejlkontering, hvor forældrebetaling er placeret andre steder end gruppering 092, som allerede er udeladt af opgørelsen)

De ændrede opgørelser ændrer ikke nævneværdigt ved de enhedsudgifter, vi beregner, hverken for enkeltkommunernes enhedsudgift i 2012/2013, for gennemsnitskommunens enhedsudgift i 2012/2013 eller udviklingen heri for perioden 2009/2010-2012/2013. De konkrete resultater af kontrolberegningen fremgår af Tabel 6.15 og Tabel 6.13 i metodebilaget.

⁹ Ved bivariat regression fås en $R^2=0,022$ mellem udgifter pr. indskrevet i SFO og udgifter pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler og en p-værdi på 0,139.

6 Metodebilag

6.1 Indledning og læsevejledning

I dette metodebilag redegør vi for fremgangsmåden i KORAs undersøgelse af kommunernes enhedsudgifter på skoleområdet. Vi gennemgår vores afgrænsninger, dataindsamlingen og opgørelsesmetoder, ligesom vi beskriver, hvordan vi har korrigeret og valideret vores data samt foretaget robusthedstest af vores analyseresultater.

6.2 Oversigt over opgjorte enhedsudgifter

Tablet 6.1 Opgjorte enhedsudgifter

	Kommunen som driftsherre	Kommune som myndighedsudøver
Kr. pr. elev	<p>Kr. pr. elev i folkeskolen inkl. kommunale specialskoler</p> <p><i>Ekskl. elever i fri- og privatskoler, ungdomskostskoleelever og efterskoleelever og elever i regionale tilbud. Inkl. elever i specialklasser og elever i kommunale specialskoler</i></p> <p>Kr. pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler</p> <p><i>Inkl. elever i specialklasser</i></p> <p>Kr. pr. elev i kommunale specialskoler</p>	<p>Kr. pr. elev – alle elever</p> <p><i>Inkl. fri- og privatskoleelever, ungdomskostskoleelever og efterskoleelever, elever i kommunale og regionale specialskoler og i behandlingstilbud (fx interne skoler på opholdssteder)</i></p> <p>Kr. pr. elev i fri- og privatskoler</p> <p>Kr. pr. elev i efterskoler og ungdomskostskoler</p> <p>Kr. pr. elev i folkeskolen inkl. specialskoler</p> <p><i>Ekskl. elever i fri- og privatskoler, ungdomskostskoleelever og efterskoleelever. Inkl. elever i specialklasser, i kommunale og regionale specialskoler og i behandlingstilbud (fx interne skoler på opholdssteder)</i></p> <p>Kr. pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler</p> <p><i>Inkl. elever i specialklasser</i></p> <p>Kr. pr. elev i specialskoler</p> <p><i>Både kommunale og regionale specialskoler og inkl. elever i interne skoler på opholdssteder</i></p>
Kr. pr. skemalagt undervisningstime	<p>Kr. pr. skemalagt undervisningstime pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler</p> <p><i>Inkl. undervisningstimer i specialklasser</i></p>	
Kr. pr. indskrevet barn i SFO	<p>Kr. pr. indskrevet barn i SFO</p>	

6.3 Opgørelse af udgifter

Som det fremgik af kapitel 2, har vi i opgørelsen af udgifter udvalgt forskellige funktioner i regnskabet til de forskellige enhedsudgifter, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 6.2 Funktioner i regnskabet, som indgår i de forskellige enhedsudgifter

Enhedsudgift	Funktioner i regnskabet
Kr. pr. elev – alle elever <i>Inkl. fri- og privatskoleelever, ungdomskostskoleelever og efterskoleelever, elever i kommunale og regionale specialskoler og i behandlingstilbud (fx interne skoler på opholdssteder)</i>	3.22.01 Folkeskoler 3.22.02 Fællesudgifter for kommunens samlede skolevæsen 3.22.03 Syge- og hjemmeundervisning 3.22.04 Psykologisk og pædagogisk rådgivning 3.22.06 Befordring af elever i grundskolen 3.22.07 Specialundervisning i regionale tilbud 3.22.08 Kommunale specialskoler* 3.22.10 Bidrag til statslige og private skoler 3.22.12 Efterskoler og ungdomskostskoler 3.22.18 Idrætsfaciliteter for børn og unge
Kr. pr. elev i fri- og privatskoler	3.22.10 Bidrag til statslige og private skoler
Kr. pr. elev i efterskoler og ungdomskostskoler	3.22.12 Efterskoler og ungdomskostskoler
Kr. pr. elev i folkeskolen inkl. specialskoler <i>Ekskl. elever i fri- og privatskoler, ungdomskostskoleelever og efterskoleelever. Inkl. elever i specialklasser, i kommunale og regionale specialskoler og i behandlingstilbud (fx interne skoler på opholdssteder)</i>	3.22.01 Folkeskoler 3.22.02 Fællesudgifter for kommunens samlede skolevæsen 3.22.06 Befordring af elever i grundskolen 3.22.07 Specialundervisning i regionale tilbud (kun for myndighedskommunen) 3.22.08 Kommunale specialskoler* 3.22.18 Idrætsfaciliteter for børn og unge
Kr. pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler <i>Inkl. elever i specialklasser</i> Kr. pr. skemalagt undervisningstime pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler <i>Inkl. undervisningstimer i specialklasser</i>	3.22.01 Folkeskoler 3.22.02 Fællesudgifter for kommunens samlede skolevæsen 3.22.06 Befordring af elever i grundskolen 3.22.18 Idrætsfaciliteter for børn og unge
Kr. pr. elev i specialskoler	3.22.07 Specialundervisning i regionale tilbud (kun for myndighedskommunen) 3.22.08 Kommunale specialskoler*
Kr. pr. indskrevet barn i SFO	3.22.05 Skolefritidsordninger**

Note: Udgifterne opgøres som driftsudgifter. I enhedsudgifter for myndighedskommunen indgår arterne: 1-9, med undtagelse af art 5.1 tjenestemandspensioner, da udgifter på 5.1 vil være fejlkontering – udgifter til tjenestemandspensioner skal konteres på 6.52.72. For enhedsudgifter for driftskommunen fraregnes derudover arterne 4.6, 4.7, 4.8 samt 7.6, 7.7, 7.8 og 8.6 – som indeholder betalinger til og fra andre kommuner, regioner og staten samt statstilskud.

*I 2012 og 2013 medregnes ikke følgende grupperinger under 3.22.08 kommunale specialskoler: 004 Fritids-tilbud til elever med behov for særlig støtte, 092 Forældrebetaling inkl. fripladser og søskendetilskud.

**For funktion 3.22.05 fraregnes grupperingerne i alle årene: 002 Søskendetilskud, 003 Fripladser i skolefritidsordninger, 092 Forældrebetaling inkl. fripladser og søskendetilskud. Indtægter (fra forældre og andre kommuner) medregnes altså ikke.

Det kan diskuteres, hvilken afgrænsning af udgifter der er den mest retvisende, og det vil givetvis variere fra kommune til kommune afhængigt af den konkrete konteringspraksis. I det følgende uddybes de valg, KORA har truffet.

For alle enhedsudgifter, der vedrører elever eller undervisningstimer i folkeskolen har vi valgt også at medtage **3.22.02 Fællesudgifter for kommunens samlede skolevæsen**, fordi det er meget forskelligt fra kommune til kommune i hvilket omfang, at udgifterne konteres på de enkelte skoler (3.22.01) eller som fællesudgifter (3.22.02). I nogle kommuner konteres alle udgifter på de enkelte skoler, mens andre kommuner har 20-25 procent af udgifterne konteret som fællesudgifter (Larsen, Houlberg & Rangvid, 2013:8). For at kunne sammenligne på tværs af kommuner, er det derfor nødvendigt at tage 3.22.02 fællesudgifter med.

Vi har fravalgt at medtage **3.22.04 Pædagogisk psykologisk rådgivning m.v.** i opgørelsen af enhedsudgifterne for folkeskolen, fordi denne opgave ikke kun vedrører elever på de skoler, kommunen selv driver men også gælder elever på fri- og privatskoler i kommunen.

Vi har dog, jf. afsnittet om robusthedstests, afprøvet, hvilken betydning det har for enhedsudgiften, hvis vi inkluderer udgifterne hertil.

Vi har som udgangspunkt valgt at inkludere **3.22.06 Befordring af elever i grundskolen**, selvom udgiften hertil ikke er tæt knyttet til selve undervisningsopgaven. Udgifterne til befordring er imidlertid en del af, hvad det koster, at en elev gennemfører sit skoleforløb, og det er en del af beregningsgrundlaget, når en kommune fx beslutter, om den vil have en skolestruktur med få store skoler frem for flere små skoler.

I forhold til befordring er det vigtigt at være opmærksom på, at for perioden 2009-2011 inkluderer funktionen 3.22.06 udgifterne til befordring af både elever i specialskoler og elever i de almindelige folkeskoler. Først fra regnskabet 2012 opdeles udgifterne til befordring. Enhedsudgifterne for elever/undervisningstimer i folkeskolen ekskl. specialskoler vil derfor være for høje i perioden 2009-2011, mens de i samme periode vil være for lave for elever i specialskoler. Når vi undersøger udviklingen over tid for disse enhedsudgifter, har vi derfor undersøgt, hvilken forskel det gør, hvis vi opgør udviklingen uden befordring, således at vi undgår databruddet fra 2011 til 2012. I opgørelsen af kommunevariationen for skoleåret 2012/2013 opgøres udgifterne kun inkl. befordring, da det for 2012/2013 er muligt at opdele udgifterne.

Vi inkluderer også udgifter på **3.22.18 Idrætsfaciliteter for børn og unge**. Her konteres udgifter til idrætsfaciliteter, som er i direkte tilknytning til én skole samt til faciliteter, der ikke direkte kan kobles til en bestemt skole. Faciliteterne skal primært anvendes til idrætsundervisning i skolen men kan også benyttes uden for skolens åbningstider. Selvom udgifterne til disse faciliteter altså ikke alene knytter sig til elever, så er disse dog de primære brugere, hvorfor vi inkluderer udgifterne i opgørelsen. Princippet om eksterne brugere kan fx også gælde skolens musiklokaler eller andre lokaler, hvis udgifter vi automatisk indregner. Forskellige andre faciliteter på skolen, der heller ikke knytter sig direkte til undervisningen, som fx skolebiblioteker, indgår også i de udgifter, der er konteret på 3.22.01 og 3.22.02. Udgifterne til disse faciliteter er ikke mulige at udskille fra regnskaberne, så for at bevare en indholdsmæssig konsistens vil vi ikke ekskludere udgifterne til de idrætsfaciliteter, der konteres på 3.22.18, alene fordi de har deres egen funktion i kontoplanen.

6.3.1 Arter der indgår i udgiftsopgørelsen

Det varierer, hvilke arter der indgår i udgiftsopgørelsen, afhængigt af om vi betragter kommunen som driftsherre eller myndighedsudøver. Tabellen nedenfor giver et overblik herover.

Tabel 6.3 Hvilke arter indgår i udgiftsopgørelsen for henholdsvis driftsherre og myndighedsudøver

	Kommunen som driftsherre	Kommunen som myndighedsudøver
Opgørelse af elevtal/antal indskrevne i SFO	Det antal elever, som undervises på de skoler, kommunen driver/de børn, der er indskrevet i de SFO'er, kommunen driver. For eksempel medregnes også elever, der bor i nabokommunen, hvis de går i en af kommunens skoler.	Det antal elever, som kommunen har myndigheds- og betalingsansvaret for. For eksempel medregnes også elever, der bor i kommunen, men som går i skole i nabokommunen. Børn, som kommunen har anbragt uden for hjemmet, og bor og går i skole uden for kommunen, medregnes også, fordi kommunen stadig har myndigheds- og betalingsansvaret.
Opgørelse af udgifter	Betalinger til og fra andre kommuner, regioner og staten indgår <i>ikke</i> i udgifterne. Derfor fraregnes arterne 4.6, 4.7, 4.8 samt 7.6, 7.7, 7.8 og 8.6 – som indeholder betalinger til og fra andre kommuner, regioner og staten samt statstilskud. Udgifter på art 5.1 tjenestemandspensioner udelades også, da beløb her vil være fejlkontering – tjenestemandspensioner skal konteres på 6.52.72.	Betalinger til og fra andre kommuner, regioner og staten indregnes i udgifterne. Alle arterne 1-9 indgår, med undtagelse af art 5.1 tjenestemandspensioner. Udgifter på art 5.1 tjenestemandspensioner udelades også, da beløb her vil være fejlkontering - tjenestemandspensioner skal konteres på 6.52.72.

6.3.2 Korrektion for valg af ejerforhold

Vi opgør udgifterne som dranst 1, dvs. driftsudgifter og har dermed ikke anlægsudgifter med. Anlægsudgifter er fravalgt, da det er for vanskeligt at opgøre anlægsudgifter, som meningsfuldt kan sammenlignes på tværs af kommuner.

Ulempen ved alene at medtage driftsudgifter frem for anlægsudgifter er, at de kommuner, der *ikke* ejer deres skoler, men som i stedet betaler husleje, alt andet lige vil fremstå dyrere – alene af den grund, at huslejeudgifter indgår i driftsudgifterne, mens de udgifter, der er forbundet med at eje en skole, ikke gør det (fx afdrag på lån og renter).

Vi har forsøgt at tage højde for denne ulempe ved at korrigere udgiftstallene for de kommuner, som vi ved, benytter sig af Sælg-Og-Lej-Tilbage-ordninger (herefter kaldt SOLT), dvs. hvor kommunen har solgt sin bygning til en anden part og efterfølgende lejer bygningen. KORA har indsamlet oplysninger (til brug i ECO-nøgletal) om omfanget af driftsudgifter, der skyldes SOLT-ordninger, og disse udgifter modregnes derfor på funktion 3.22.01 i beregningen af de forskellige enhedsudgifter. Udgifter til SFO på 3.22.05 er altså ikke korrigeret for evt. brug af SOLT, da vi ikke har oplysninger på det detaljeringsniveau.

Derudover har vi forsøgt at identificere, om der er kommuner – udover dem vi har registreret som brugere af SOLT-ordninger – som i perioden 2009-2013 har meget afvigende udgifter på art 4.9 Øvrige tjenesteydelser mv. for funktionerne 3.22.01 og 3.22.02, hvor vi vil forvente, at huslejeudgifterne ligger. Her skilte kun Langeland Kommune sig for alvor ud. Langeland Kommune har bygget en skole i et offentligt-privat partnerskab (OPP), som indebærer, at kommunen betaler husleje til en privat aktør. Vi har derfor spurgt Langeland Kommune, om størrelsen af huslejen, således at vi – på samme måde som ved SOLT-ordninger – kan korrigere regnskabstallene på funktion 3.22.01 herfor.

Korrektionen for SOLT og OPP er som følger af tabellen nedenfor:

Tabel 6.4 Oversigt over korrektion for huslejudgifter som følge af SOLT og OPP

Kommuner	År
Assens	2009-2013
Egedal	2009-2013
Fredensborg	2009-2011
Guldborgsund	2009-2013
Helsingør	2009-2013
Langeland	2010-2013
Slagelse	2009-2013

Kilde: Kommunernes indberetninger til KORA. Udgifterne er fratrukket på 3.22.01

6.3.3 Korrektion i forbindelse med pension

På skoleområdet finder man både overenskomstansatte og tjenestemandsansatte, og udgifterne til disse to typer ansatte registreres forskelligt i regnskabet: *Lønudgifter* til både overenskomstansatte og tjenestemandsansatte på skoleområdet registreres på hovedkonto 3. Det samme gør de løbende pensionsindbetalinger til overenskomstansatte. Pensionsudgifterne til tjenestemandsansatte på skoleområdet ligger derimod sammen med pensionsudgifterne til kommunens øvrige tjenestemandsansatte på funktion 6.52.72.

Denne forskel i registreringen af pension betyder, at en opgørelse af lønudgifterne på hovedkonto 3 inkluderer pensionsudgifterne til de overenskomstansatte på skoleområdet men ikke de tjenestemandsansatte. Vi har derfor korrigeret udgifterne ved at tilføje en løbende pensionsudgift til de tjenestemandsansatte, som lægges *til* udgifterne i regnskabet.

Med denne korrektion er det også muligt at sammenligne udgifter over tid, uanset at der er sket ændringer i andelen af henholdsvis tjenestemandsansatte og overenskomstansatte.

Til at lave denne korrektion har vi anvendt KRLs¹⁰ beregning af et fiktivt pensionsbidrag for tjenestemænd, som svarer til, hvad pensionsindbetalingen *ville havde været*, hvis de tjenestemandsansatte havde været overenskomstansatte (med samme anciennitet). Denne beregning *lægges til* de øvrige udgifter. KRLs beregning af fiktivt pensionsbidrag for tjenestemænd bygger på data for antal tjenestemænd i hver kommune ned på de enkelte funktioner i kontoplanen. Korrektionen foretages for alle tjenestemandsansatte på de funktioner, der indregnes i de forskellige opgørelser, uanset overenskomst og stillingsbetegnelse.

6.3.4 Dataproblemer grundet forskellig kontering og ændring i konteringsreglerne over tid

Når vi opgør udgifterne til skoleområdet med udgangspunkt i kommunernes regnskaber, indebærer det forskellige risici for fejl. På trods af konteringsvejledningen kan der godt være forskel mellem kommuner med hensyn til, hvor en udgift placeres hos de forskellige kommuner. Når vi sammenligner udgifter mellem kommuner, er der således risiko for, at kommunerne konterer forskelligt, dvs. at nogle kommuner vil placere en given udgift på en af de funktioner, vi har med i vores udgiftsopgørelse, mens andre kommuner vælger at placere samme type udgift et andet sted, som falder uden for vores udgiftsafgrænsning.

¹⁰ Det Kommunale og Regionale Løndatakontor

Derfor har vi også valgt en forholdsvis bred udgiftsafgrænsning, da vi så er mere sikre på, at få de samme udgifter med i forskellige kommuner.

Selve kontoplanen og vejledningen til, hvor de forskellige udgifter skal placeres, ændres over tid, hvilket kan betyde databrud. For eksempel betyder ændringer i dagtilbudsloven, at indtægter og udgifter vedrørende sprogstimulering af tosprogede børn i førskolealderen fra 1. juli 2010 skal flyttes fra skoleområdet (funktion 3.22.09 Sprogstimulering for tosprogede børn i førskolealderen) til dagtilbudsområdet (funktion 5.25.10 gr. 001 Sprogstimulering for tosprogede børn i førskolealderen). Den pågældende funktion indgår ikke i vores opgørelse af udgifter til folkeskoleområdet, men vi kan se, at en række kommuner ikke anvender den nye funktion på dagtilbudsområdet. Kommunernes aggregerede udgifter til "Sprogstimulering for tosprogede børn i førskolealderen" i 2009 og 2010 er således på henholdsvis 85,5 mio. kroner og 80,9 mio. kroner på den gamle funktion (3.22.09) på skoleområdet, men på den nye funktion på dagtilbudsområdet (5.25.10 gr. 001) er udgifterne i 2011 og 2012 kun henholdsvis 11,9 mio. kroner og 61,5 mio. kroner. Det er svært at afgøre, hvor de resterende udgifter til sprogstimulering er "forsvundet hen" i 2011 og 2012, og der er således en risiko for, at udgifterne efter ændringen er havnet inden for den afgrænsning af udgifter, vi har anvendt. Ændringen er et eksempel på, hvordan ændringer i kontoplanen kan påvirke vores udgiftsopgørelse, om end der i dette tilfælde er tale om relativt små beløb i forhold til de samlede udgifter på området, hvorfor ændringen trods alt er af mindre betydning.

Et andet eksempel er som nævnt i afsnit 6.3, at funktionen 3.22.06 Befordring af elever i grundskolen fra 2009-2011 medregner udgifterne til befordring af både elever i specialskoler og elever i de almindelige folkeskoler, mens udgifterne fra regnskab 2012 og frem opdeles, idet der oprettes gruppering 005 Befordring af elever i forbindelse med specialundervisning uden for distriktsskolen under funktion 3.22.08 Kommunale specialskoler.

Et tredje eksempel er, at der fra budget 2012 oprettes en gruppering under 3.22.08 Kommunale specialskoler til fritidstilbud til elever med behov for særlig støtte. Disse udgifter kan tidligere have ligget på 3.22.08 med et andet grupperingsnummer eller på funktionen 3.22.05 Skolefritidsordninger. Det fremgår ikke entydigt af udgifternes fordeling på de forskellige funktioner og grupperinger henover perioden, hvor udgifterne lå indtil 2012.

Det er desværre ikke muligt at rense data for de fejl, der måtte skyldes forskellig kontering mellem kommunerne eller fejlagtig registrering i årene efter ændringer i kontoplanen. Vi har dog ikke identificeret væsentlige problemer med undtagelse af de udgiftsregistreringer, der er foretaget for specialskoleelever.

6.3.5 Udgifter på institutionsniveau

Det kunne have været interessant at opgøre enhedspriser ikke blot på kommuneniveau men helt ned på institutionsniveau. Selvom kommunerne skal registrere udgifter på 3.22.01 Folkeskoler, 3.22.05 Skolefritidsordninger og 3.22.08 Kommunale specialskoler på omkostningssted, så kan det ikke lade sig gøre at opgøre valide enhedsudgifter på institutionsniveau, da konteringen på omkostningssteder ikke er konsistent på tværs af kommuner. Som nævnt er det i nogle kommuner praksis at kontere alle udgifter ud på de enkelte skoler, mens andre kommuner har 20-25 procent af udgifterne konteret som fællesudgifter (Larsen, Houlberg & Rangvid, 2013: 8). Det er derfor ikke muligt at opgøre valide enhedspriser ned på institutionsniveau, da der er for stor forskel på, hvor mange centrale udgifter der er inkluderet.

6.3.6 Pris- og lønfremskrivning

Alle udgifter i rapporten er vist i 2013-priser. Priserne fra 2009-2012 er pris- og lønreguleret efter samme fremgangsmåde, som anvendes af KL. Her fastsættes pris- og lønreguleringen ud fra udviklingen i priserne i de enkelte arter i den kommunale kontoplan. Dog foretages der i denne rapport en anden vægtning af de enkelte arter, da lønandelen på skoleområdet (her afgrænset som hovedfunktion 3.22) udgør 78,6 procent af de samlede udgifter i 2013 og ikke 69,3 procent, sådan som det er tilfældet i KL's pris- og lønregulerings-sats. Tabellen nedenfor viser den årlige pris- og lønudvikling, samt den anvendte deflator.

Tabel 6.5 Årlig pris- og lønudvikling samt deflator (2009-2013)

	2009	2010	2011	2012	2013
Årlig P/L-udvikling	4,6 %	2,9 %	0,8 %	2,2 %	0,7 %
Deflator	1,0669	1,0373	1,0292	1,0066	1,0000

Note: Den årlige p/l-udvikling angiver udviklingen i udgifter fra det viste år til det næstkommende år

Kilde: Danmarks Statistik - KORAs beregninger.

6.3.7 Ingen korrektion for lockout og opgaveændringer

Udgifterne er ikke korrigeret for, at der i april 2013 var lockout af lærerne, som betød, at kommunerne sparede udgifter til lærerlønninger. Bemærk, at lockouten påvirker kommunernes udgifter i forskellig grad afhængigt af, hvor stor en andel af kommunens lærere, der er tjenestemandsansatte, da kun de overenskomstansatte lærere var omfattet af lockouten. Udgifterne er heller ikke korrigeret for opgaveændringer i perioden.

6.4 Opgørelse af antal elever

6.4.1 Data

Data om elever og klasser indsamles af Danmarks Statistik og indarbejdes i Danmarks Statistiks Integrerede Elevregister (INTE). INTE er et forløbsregister som rettes bagud i tid. Det betyder, at de nuværende registrerede data ikke nødvendigvis stemmer fuldstændig overens med tidligere offentliggørelser af elevtal. I INTE er eleverne registreret i forhold til *klassetrin* og *skoletype* (folkeskoler, fri- og privatskoler, specialskoler mv.), men ikke i forhold til *klassetype*. I Uni-C's databank over "Elever i grundskolen" (EGS) findes der elevtal opdelt på klassetyper (fx specialklasser).

Datakvaliteten af elevregisteret INTE er meget høj, hvorfor det først og fremmest er data fra dette register, der anvendes. Dog rummer INTE som nævnt ikke data om klassetyper, og derfor anvendes Uni-C's elevregister EGS i forbindelse med *klassetyper*.

Alle oplysninger om elever og klasser i EGS stammer fra den årlige grundskoleindberetning, hvor skolerne indberetter deres elever pr. 5. september det pågældende skoleår. En indberetning 5. september 2009 dækker således over elevtallet i skoleåret 2009/2010. Elevdata fra INTE er opgjort pr. 30. september. Da der er tale om en "punkttælling", tager opgørelsen af elever ikke højde for skoleskift i løbet af skoleåret.

Som tidligere beskrevet defineres elevtallet for myndighedskommunen som det antal elever, kommunen har myndighedsansvaret for. Som hovedregel vil myndighedsansvaret følge barnets bopæl, og myndighedskommunen vil således være den samme som bopælskommunen, men i de tilfælde, hvor et barn er anbragt uden for hjemmet, eksempelvis på en

institution eller i en plejefamilie, kan barnets bopælskommune afvige fra barnets myndighedskommune.

Data for elevtal fordelt på myndighedskommunen er derfor rekvireret som et særtræk fra Danmarks Statistik, hvor der er taget højde for, at myndighedskommunen kan være en anden end bopælskommunen, for så vidt angår de børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet. Elevtallet er således opgjort for elevernes bopælskommuner, men for anbragte børn er bopælskommunen erstattet med administrationskommunen.

I 2012 er der 1.310 elever, som ikke har en bopæl registreret hos Danmarks Statistik d. 5. september. Hovedparten af eleverne er registreret i folke- eller privatskoler. Godt 15 procent, svarende til 201 af disse elever, undervises på institutioner beliggende i Gentofte Kommune, mens næsten 13 procent undervises i Københavns Kommune og godt 4 procent i Aarhus Kommune. Vi fordeler de 1.310 elever efter beliggenhedskommune og institutions-type for den skole, som eleven er registreret på, og eleverne lægges herefter til elevtallet i de respektive kommuner.

Tabellen nedenfor viser en oversigt over, hvilke elever der medregnes i de forskellige enhedsudgifter. Elevtallene inkluderer elever i følgende institutionstyper fra INTE/EGS:

Tablet 6.6 Oversigt over hvilke institutionstyper, hvis elever medregnes

Enhedsudgift	Institutionstyper hvis elever/indskrevne medregnes
Kr. pr. elev – alle elever <i>Inkl. fri- og privatskoleelever, ungdomskostskoleelever og efterskoleelever, elever i kommunale og regionale specialskoler og i behandlingstilbud (fx interne skoler på opholdssteder).</i>	1010 Efterskoler med samlet særligt tilbud 1011 Efterskoler 1012 Folkeskoler 1013 Friskoler og private grundskoler 1014 Kommunale ungdomsskoler og ungdomskostskoler 1015 Specialskoler for børn 1016 Dagbehandlingstilbud og behandlingshjem
Kr. pr. elev i fri- og privatskoler	1013 Friskoler og private grundskoler
Kr. pr. elev i efterskoler og ungdomskostskoler	1010 Efterskoler med samlet særligt tilbud 1011 Efterskoler 1022 Højskoler (registreret som grundskole) 1023 Husholdnings- og håndarbejdsskoler
Kr. pr. elev i folkeskolen inkl. specialskoler <i>Ekskl. elever i fri- og privatskoler, ungdomskostskoleelever og efterskoleelever. Inkl. elever i specialklasser, i kommunale og regionale specialskoler og i behandlingstilbud (fx interne skoler på opholdssteder).</i>	1012 Folkeskoler 1015 Specialskoler for børn 1016 Dagbehandlingstilbud og behandlingshjem
Kr. pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler <i>Inkl. elever i specialklasser.</i> Kr. pr. skemalagt undervisningstime pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler <i>Inkl. undervisningstimer i specialklasser.</i>	1012 Folkeskoler
Kr. pr. elev i specialskoler	1015 Specialskoler for børn 1016 Dagbehandlingstilbud og behandlingshjem

6.4.2 Vægtet elevtal

Elevtallene vægtes, så elever på et højere klassetrin vægter tungere end elever på lavere klassetrin. Det gør vi, fordi der er krav om, at eleverne på de højere klassetrin modtager flere undervisningstimer end eleverne på de lavere klassetrin. Dermed vil en kommune automatisk få højere enhedsudgifter pr. elev, hvis den har relativt mange elever på de høje

klassetrin sammenlignet med andre kommuner. Hvis vi skal kunne sammenligne enhedspri- ser på tværs af kommunerne, er vi derfor nødt til at tage højde for, at elevernes alders- sammensætning kan variere mellem kommunerne.

Eleverne på de forskellige klassetrin er vægtet efter kravene om minimumstimetal, som de var i skoleåret 2012/2013. I vægtningen har vi dog også gjort brug af de vejledende time- tal for skoleåret 2012/2013, idet minimumstimetallet er angivet som et samlet minimums- timetal for flere klasetrin samlet. For at fordele minimumstimetallet ud på de enkelte klas- setrin, har vi derfor brugt den fordeling mellem klassetrin, som er i de vejledende timetal.

Det betyder, at den enkelte skole eller kommune godt kan have en vægtning af timer på de konkrete klassetrin, der afviger en smule fra vores vægtning, da minimumstimetalskravet gælder for flere klassetrin samlet set. Hvis en skole er bagud i forhold til at leve op til time- tallet, kan den således planlægge lidt ekstra timer for det sidste klassetrin og behøver så- ledes ikke følge den vægtning, der følger af det vejledende timetal.

Eleverne på de forskellige klassetrin vægtes i vores beregning altså efter, hvor mange ti- mer de som minimum må forventes at blive undervist i skoleåret 2012/2013. Det forvente- de minimumstimetal for hvert klassetrin i 2012/2013 sættes i forhold til det minimums- timetal en landsgennemsnitlig elev ville få i 2012/2013. Minimumstimetallet for en lands- gennemsnitlig elev i 2012/2013 fås ved at gange antallet af elever på hvert klassetrin i 2012/2013 med minimumstimetallet for hvert klassetrin i 2012/2013. Derved fås et samlet timetal, som landets skoler skulle levere i 2012/2013. Dette samlede timetal deles med det samlede elevtal, hvorved vi har et minimumstimetal for en landsgennemsnitlig elev i 2012/2013. Når vi sætter minimumstimetalskravet for hvert klassetrin i 2012/2013 i for- hold til minimumstimetalskravet for en landsgennemsnitlig elev i 2012/2013, får vi følgen- de vægtning af eleverne på de forskellige klassetrin:

Tabel 6.7 Vægtning af elever ud fra klassetrin

Klassetrin	Omregningsfaktor
0. Klasse	0,789
1. Klasse	0,886
2. Klasse	0,912
3. Klasse	1,028
4. Klasse	0,975
5. Klasse	1,012
6. Klasse	1,023
7. Klasse	1,031
8. Klasse	1,177
9. Klasse	1,104
10. Klasse*	1,104

Note: *og elever registreret som 11. klasse

Kilde: KORAs beregning pba. minimumstimetal og vejledende timetal for skoleåret 2012/2013

Den matematiske beregning af omregningsfaktorerne er beskrevet i boksen nedenfor.

Den matematiske beregning

MT : minimumstimetal
Lp : landsplan
kom : kommune
kt : klassetrin
E : elevtal
 μ : gennemsnit
 E_v : Vægtet elevtal
 OF_{kt} : Omregningsfaktor
pr. klassetrin

$$MT_{lp}^{2012/2013} = \sum_{kom=1}^{98} (\sum_{kt=0}^{10} (MT_{kt}^{2012/2013} \times E_{kt}^{2012/2013}))$$

$$\mu_{MT}^{2012/2013} = \frac{MT_{lp}^{2012/2013}}{E_{lp}}$$

$$OF_{kt} = \frac{MT_{kt}^{2012/2013}}{\mu_{MT}^{2012/2013}}$$

$$E_v^{kom} = \sum_{kt=0}^{10} (OF_{kt} \times E_{kt}^{kom})$$

Aldersfordelingen mellem elever kan ikke blot variere mellem kommunerne men også over tid. Vi bruger den samme omregningsfaktor i alle årene, og det vægtede elevtal udtrykker derfor, hvad elevtallet ville svare til, hvis eleverne var landsgennemsnitlige 2012/2013-elever. Med udgangspunkt i timetalskravene og aldersfordelingen for skoleåret 2012/2013 omregner vi derfor elevtallet i de andre skoleår til at vise, hvor mange landsgennemsnitlige elever, det ville svare til, hvis aldersfordelingen og timetalskravet var som i 2012/2013. Timetalskravene er i øvrigt de samme for alle skoleårene i perioden 2010/2011-2012/2013. Det er således kun for skoleåret 2009/2010, at det faktiske timetalskrav er anderledes end det, vi anvender i beregningen.

For at teste betydningen af at aldersvægte eleverne, tester vi, hvor meget det ændrer på udviklingen i antal elever og enhedsudgiften, om elevtallet vægtes eller ej, jf. afsnit 6.8.1 om følsomhedsanalyser.

Vi har valgt at vægte elevtal for alle institutions- og klasstyper. Selvom elever i specialklasser og specialskoler ikke modtager helt det samme timetal som elever i normalklasser, kan vi se i vores data for planlagte undervisningstimer, at de følger tendensen fra normalklasserne med stigende timetal for stigende klassetrin. Vi vægter også fri- og specialskoleelever. Det gør vi for at kunne sammenholde enhedsudgiften til fri- og privatskoleelever med de øvrige enhedsudgifter og lade dem indgå i den samlede enhedsudgift pr. grundskoleelev – vel vidende at vægtningen af elever ikke afspejles i kommunernes udgifter til fri- og privatskoleelever, idet der her blot er tale om to takster – én for 0.-7. klasse og én for 8.-10. klasse. Elevtallet bliver vægtet efter klassetrin både for myndigheds- og for driftskommunen.

6.5 Opgørelse af undervisningstimer

Data om planlagte timetal stammer fra skolernes årlige indberetning til Undervisningsministeriet opgjort pr. 5. september. Skolerne indberetter antal planlagte undervisningstimer pr. klassetrin og klasstype.

Ifølge Uni-C får skoler, der ikke overholder minimumstimetallet, mulighed for at korrigere tidligere års indberetninger, hvis årsagen til manglende overholdelse skyldes tidligere fejlindberetninger. I perioden 2009/2010-2011/2012 har der ifølge Uni-C ikke været ændringer i indberetningen.

Vores data viser, at skolerne har indberettet timetal for langt hovedparten af normalklasserne i perioden 2009/2010-2012/2013, om end der er problemer med timetallet for normalklasserne i nogle kommuner. For specialklasser er indberetningerne imidlertid betydeligt mere mangelfulde end for normalklasser, og for specialskoler er data endnu mere mangelfulde. For en uddybning af de mangelfulde data se rapportens afsnit 4.

6.6 Opgørelse af indskrevne i SFO

Antallet af indskrevne børn i skolefritidsordninger (SFO) er trukket fra Danmarks Statistiks statistikbank, tabel PAS11. Optælling af indskrevne sker i oktober hvert år. Danmarks Statistik trækker så vidt muligt tallene fra de kommunale opkrævningssystemer for betaling for børnepasning. Kommunerne indberetter dog selv via blanketter oplysninger om indskrevne børn, hvis de ikke er fyldestgørende i de elektroniske systemer.

Danmarks Statistik skelner ikke mellem børn indskrevet i deltidspladser og børn indskrevet i fuldtidspladser. Der er i beregningen af enhedsudgifterne ikke korrigeret for evt. deltidsindskrevne børn i SFO'erne. Kommuner med (mange) børn i deltidspladser vil derfor alt andet lige have lavere enhedsudgifter, end kommuner med få eller ingen børn i deltidspladser.

Derudover kan et barn optræde enten to gange i samme kommune eller i to forskellige kommuner, hvis barnet skifter SFO i løbet af oktober måned, hvor optællingen til Danmarks Statistik foregår, hvilket også kan gøre, at antallet af indskrevne er lidt højere og enhedsudgiften dermed lavere. En optælling af dubletter hos Danmarks Statistik viser dog, at problemet er meget begrænset¹¹.

Når vi sammenholder antal 6-9-årige indskrevne i SFO (eller andre dagtilbud) med antal 6-9-årige i befolkningen (3. kvartal) for hver kommune, er der nogle kommuner, hvor antallet af indskrevne 6-9-årige overstiger antallet af 6-9-årige i befolkningen. Det kan indikere en fejl i optællingen af antal indskrevne, men det kan også være et resultat af, at kommunen har mange børn fra andre kommuner indskrevet i deres SFO'er.

Nogle kommuner har også børn, der ikke er startet i skole, registreret som indskrevne i SFO. Det kan fx være tilfældet i de kommuner, hvor man har etableret "landsbyordninger" eller "børnebyer", hvor man samler de forskellige pasningstilbud for vuggestue-, børnehave- og SFO-børn. KORA har haft kontakt med nogle af de kommuner, der har (procentvis) flest førskolebørn indskrevet i SFO, og flertallet af disse har udgifterne til disse børn kontrolleret på 3.22.05 Skolefritidsordninger¹². Eftersom udgifterne til førskolebørnene i SFO indgår i vores udgiftsafgrænsning (og ikke kan udskilles), er vi også nødt til at have børnene med i opgørelsen, når vi beregner en enhedspris. Børn i førskolealderen vil være dyrere end et skolebarn i SFO, da normeringen og dermed udgifterne til disse børn er højere (hvilket også afspejles i forældretaksten). For at få så retvisende en enhedsudgift som muligt for et skolebarn indskrevet i SFO, vægter vi derfor førskolebørnene, så de vejer tungere end et skolebarn i SFO. Fremgangsmåden til at korrigere forklares indgående nedenfor.

Til alderskorrektionen af enhedsudgifterne i institutioner har vi brug for nogle fordelingsnøgler, der afspejler forholdet mellem aldersgruppernes udgiftsbehov. Konkret har vi væg-

¹¹ Danmarks Statistiks opgørelse viser, at der i 2013 var 149 børn, der gik i SFO, og hvor der var mere end én observation i den pågældende kommune. I registret indgår 214.585 børn.

¹² Vi ved dog, at det ikke gælder for Assens Kommune, hvorfor den beregnede enhedsudgift for Assens Kommune bliver lavere, end det reelt er tilfældet.

tet alle 6-9-årige indskrevne i SFO med én og vægtet de øvrige aldersgrupper op eller ned, alt efter deres anslåede udgiftsbehov i forhold til en 6-9-årigs. Vægtene for de forskellige aldersgrupper fremgår af Tabel 6.8 længere nede.

Vægtene er beregnet ud fra forholdet mellem de forskellige aldersgruppers udgiftsbehov, hvor udgiftsbehovet estimeres ved kommunernes angivne budgetterede takster for 3-5-årige i heldagspasning i aldersintegreret institution og børnehave, 6-9-årige i integreret institution eller fritidshjem, 10-13-årige i fritidsklub og 14-17-årige i ungdomsklub (korrigeret for forskelle i forældrebetalingssandele). KORA har i en tidligere undersøgelse af dagtilbudsområdet sandsynliggjort gyldigheden af disse vægte (Dalsgaard, Nøhr & Jordan, 2014).

I beregningen af forholdet mellem taksterne for de forskellige aldersgrupper har vi frasortet de fire små ø-kommuner og kommuner med stærkt afvigende værdier. Derefter er der for hvert år beregnet en aldersvægt for gennemsnitskommunen (uvægtet landsgennemsnit). Til sidst er der beregnet én aldersvægt for 2009-2012, som bygger på gennemsnitskommunens aldersvægt i de enkelte år.

I de kommuner, der *ikke* systematisk har førskolebørn indskrevet i SFO'er, har vi antaget, at de 5-årige indskrevne er startet i skole (fordi de fylder 6 år i løbet af oktober, november eller december i det pågældende år), og de har derfor samme vægt som en 6-9-årig. Den antagelse kan vi dog ikke lave for de kommuner, der systematisk *har* førskolebørn indskrevet i SFO. I vores definition har en kommune "systematisk førskolebørn indskrevet i deres SFO'er", hvis mere end 1 procent af det samlede antal indskrevne i SFO'erne udgøres af 0-4-årige. Det er tilfældet for 12 kommuner i 2013.

For de kommuner, der systematisk har førskolebørn indskrevet i SFO, har vi brug for et overslag over, hvor mange af de 5-årige indskrevne i SFO, der går i skole. Til at lave det overslag, har vi set på de 5-årige i de kommuner, der *ikke* systematisk har førskolebørn i deres SFO og undersøgt, hvor stor en andel af disse 5-årige, der er indskrevet i SFO. Det er gennemsnitligt 16,5 procent i 2009-2013.

For kommuner, der systematisk har førskolebørn indskrevet i SFO, antager vi derfor, at 16,5 procent er startet i skole, hvorfor disse børn vægtes med 1, mens 83,5 procent ikke er startet i skole, hvorfor disse børn vægtes med 1,493, så de tæller som en 3-4-årig. I praksis betyder det en vægt på 1,412 for de 5-årige indskrevne i de kommuner, der systematisk *har* førskolebørn indskrevet i deres SFO'er.

Tabel 6.8 Aldersvægte for indskrevne børn i SFO

Aldersgruppe	Vægt	Begrundelse
0-2-årige	2,683	Vægten er sat efter vurdering af udgiftsbehov pba. takster
3-4-årige	1,493	Vægten er sat efter vurdering af udgiftsbehov pba. takster for 3-5-årige i dagtilbud
5-årige i SFO'er i kommuner, der <i>ikke</i> gør systematisk brug af SFO'er til førskolebørn	1,000	Antages at være startet i skole og indgår derfor med vægten 1, ligesom de 6-9-årige
5-årige i SFO'er i kommuner, der gør systematisk brug af SFO'er til førskolebørn	1,412	Vi antager, at 16,5 procent af disse børn er startet i skole (vægt=1) og 83,5 procent ikke er (vægt=1,493)
7-9-årige	1,000	
10-13-årige	0,572	Skolebørn i institutioner, hvor udgiftsbehovet falder i takt med, at alderen stiger
14-18-årige	0,245	

6.7 Frasortering af outliers

I beregningen af gennemsnitskommunens forskellige enhedsudgifter har vi frasorteret kommuner med stærkt afvigende værdier (såkaldte outliers). Outliers er defineret ud fra tre kriterier:

1. Ø-kommuner¹³ samt kommuner, der ikke har elever/indskrevne i den relevante institutionstype, og kommuner, der har en enhedsudgift på 0 eller en negativ værdi eller en enhedsudgift over 10.000.000 kroner pr. enhed, frasorteres.
2. Kommuner, der afviger mere end to standardafvigelser fra gennemsnittet af enhedsudgiften for alle kommuner (ekskl. de kommuner, der er frasorteret under pkt. 1) i det aktuelle år, frasorteres.
3. Kommuner, der afviger mere end 20 procent fra gennemsnittet af den aktuelle kommunes enhedsudgifter i andre år (ekskl. de år, hvor kommunens enhedsudgift er frasorteret under pkt. 1), frasorteres.

6.8 Følsomhedsberegninger

Der er udført en række kontrolberegninger af kommunernes enhedsudgifter. Beregningerne er lavet for at vurdere, hvor følsomme enhedsudgifterne er over for ændringer i de valgte opgørelsesmetoder. Vi har set på, hvordan opgørelsesmetoden påvirker:

- enhedsudgifterne 2012/2013 i de enkelte kommuner
- enhedsudgiften 2012/2013 i gennemsnitskommunen
- udviklingen i gennemsnitskommunens enhedsudgifter 2009/2010-2012/2013.

Beregningerne og deres resultater er beskrevet nærmere i dette afsnit.

6.8.1 Vægtning af elever efter klassetrin

Som tidligere nævnt har vi vægtet eleverne efter klassetrin, eftersom elever på de ældre klassetrin har krav på flere timer end elever på de yngre klassetrin, hvilket vil gøre dem mere udgiftskrævende. Ved at vægte eleverne korrigerer vi dermed for forskelle i enhedsudgifter, som alene skyldes forskelle i alderssammensætningen – både mellem kommunerne og over tid. For at undersøge betydningen af at vægte eleverne, har vi foretaget en kontrolberegning af enhedsudgifterne, hvor vi ikke har vægtet eleverne. Betydningen heraf fremgår af tabellen nedenfor.

¹³ Ø-kommunerne indbefatter: Fanø, Læsø, Samsø og Ærø Kommuner.

Tabel 6.9 Kontrolberegning af enhedsudgifter uden vægtning af elevtallet

Enhedsudgift	Hvilken betydning har vægtning af elever efter klassetrin for...		
	De enkelte kommuner 2012/2013	Gennemsnitskommunen 2012/2013	Udviklingen på landsplan for gennemsnitskommunen 2009/2010-2012/2013
Kr. pr. elev – alle elever (M) <i>Inkl. fri- og privatskoleelever, ungdomskostskoleelever og efterskoleelever, elever i kommunale og regionale specialskoler og i behandlingstilbud (fx interne skoler på opholdssteder)</i>	Myndighed: Ingen kommuner rykker sig med mere end fem indeks-point, og det maksimale antal indeks-point i difference er 1,7	Myndighed: Med vægtet elevtal: 64.508 kr. pr. elev, n=90 Med uvægtet elevtal: 64.576 kr. pr. elev, n=90.	Myndighed: Med vægtet elevtal: -7,3 pct. Med uvægtet elevtal: -7,4 pct.
Kr. pr. elev i fri- og privatskoler (M)	Myndighed: To kommuner rykker sig med mere end fem indeks-point (henholdsvis Fanø med 10 point og Dragør med 5,8 point)	Myndighed: Med vægtet elevtal: 35.278 kr. pr. elev, n=90 Med uvægtet elevtal: 35.222 kr. pr. elev, n=89	Myndighed: Med vægtet elevtal: -4,3 pct. Med uvægtet elevtal: -4,4 pct.
Kr. pr. elev i efterskoler og ungdomskostskoler (M)	Myndighed: Ingen kommuner rykker sig med mere end fem indeks-point, og det maksimale antal indeks-point i difference er 1,0	Myndighed: Med vægtet elevtal: 27.866 kr. pr. elev, n=86 Med uvægtet elevtal: 30.877 kr. pr. elev, n=86	Myndighed: Med vægtet elevtal: -3,3 pct. Med uvægtet elevtal: -3,3 pct.
Kr. pr. elev i folkeskolen inkl. specialskoler (D+M) <i>Ekskl. elever i fri- og privatskoler, ungdomskostskoleelever og efterskoleelever. Inkl. elever i specialklasser, i kommunale og regionale specialskoler og i behandlingstilbud (fx interne skoler på opholdssteder)</i>	Drift: Ingen kommuner rykker sig mere end fem indeks-point, og det maksimale antal indeks-point i difference er 4,0	Drift: Med vægtet elevtal: 69.198 kr. pr. elev, n=88 Med uvægtet elevtal: 68.663 kr. pr. elev, n=89	Drift: Med vægtet elevtal: -5,5 pct. Med uvægtet elevtal: -5,9 pct.
	Myndighed: Ingen kommuner rykker sig mere end fem indeks-point, og det maksimale antal indeks-point i difference er 3,2	Myndighed: Med vægtet elevtal: 69.387 kr. pr. elev, n=89 Med uvægtet elevtal: 69.039 kr. pr. elev, n=89	Myndighed: Med vægtet elevtal: -6,9 pct. Med uvægtet elevtal: -7,0 pct.
Kr. pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskole (D+M) <i>Inkl. elever i specialklasser</i>	Drift: Ingen kommuner rykker sig mere end fem indeks-point, og det maksimale antal indeks-point i difference er 3,1	Drift: Med vægtet elevtal: 61.418 kr. pr. elev, n=89 Med uvægtet elevtal: 61.063 kr. pr. elev, n=89	Drift: Med vægtet elevtal: -7,2 pct. Med uvægtet elevtal: -7,3 pct.
	Myndighed: Ingen kommuner rykker sig mere end fem indeks-point, og det maksimale antal indeks-point i difference er 4,5	Myndighed: Med vægtet elevtal: 61.168 kr. pr. elev, n=90 Med uvægtet elevtal: 60.886 kr. pr. elev, n=90	Myndighed: Med vægtet elevtal: -7,5 pct. Med uvægtet elevtal: -7,6 pct.
Kr. pr. elev i specialskoler (D+M)	Drift: 22 kommuner rykker sig mere end fem indeks-point, og det maksimale antal indeks-point i difference er 358,0	Drift: Med vægtet elevtal: 503.346 kr. pr. elev, n=45 Med uvægtet elevtal: 527.423 kr. pr. elev, n=46	Drift: Med vægtet elevtal: 14,8 pct. Med uvægtet elevtal: -15,9 pct.
	Myndighed: Seks kommuner rykker sig mere end fem indeks-point, og det maksimale antal indeks-point i difference er 36,6	Myndighed: Med vægtet elevtal: 528.872 kr. pr. elev, n=68 Med uvægtet elevtal: 548.613 kr. pr. elev, n=67	Myndighed: Med vægtet elevtal: +16,8 pct. Med uvægtet elevtal: +15,3 pct.

Note: (M) angiver, at enhedsprisen opgøres for kommunen som myndighedsudøver, (D) indikerer, at enhedsudgiften opgøres for kommunen som driftsherre. Felter markeret med lysegrå indikerer, at resultaterne ikke af-rapporteres inde i rapporten (hverken i den oprindelige beregning eller kontrolberegningen)

6.8.2 Ændret udgiftsafgrænsning

Hvis udgifter til PPR tages med i udgiftsafgrænsningen

I udgangspunktet indgår udgifter til PPR kun i vores overordnede opgørelse af enhedsudgifter pr. elev i grundskolen. Nedenfor har vi kontrolleret, hvad det vil betyde, hvis alle udgifter til PPR inkluderes i enhedsudgifterne for henholdsvis elever i folkeskolen *inkl.* elever i specialskoler og elever i folkeskolen *ekskl.* elever i specialskolen.

Tabel 6.10 Kontrolberegning af enhedsudgiften hvis udgifter til PPR medtages

Enhedsudgift	Hvilken betydning har udgifter til PPR for...		
	De enkelte kommuner 2002/2013	Gennemsnitskommunen 2012/2013	Udviklingen på landsplan for gennemsnitskommunen 2009/2010-2012/2013
Kr. pr. elev i folkeskolen inkl. specialskoler (M+D) <i>Ekskl. elever i fri- og privatskoler, ungdomskostskoleelever og efterskoleelever. Inkl. elever i specialklasser, i kommunale og regionale specialskoler og i behandlingstilbud (fx interne skoler på opholdssteder)</i>	Drift: Ingen kommuner rykker sig mere end fem indeks-point, og det maksimale antal indeks-point i difference er 4,3	Drift: Ekskl. PPR: 69.198 kr. pr. elev, n=88 Inkl. PPR.: 71.745 kr. pr. elev, n=89	Drift: Ekskl. PPR: -5,5 pct. Inkl. PPR: -5,1 pct.
	Myndighed: Ingen kommuner rykker sig mere end fem indeks-point, og det maksimale antal indeks-point i difference er 3,9	Myndighed: Ekskl. PPR: 69.387 kr. pr. elev, n=89 Inkl. PPR: 71.857 kr. pr. elev, n=90	Myndighed: Ekskl. PPR: -6,9 pct. Inkl. PPR: -6,5 pct.
Kr. pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler (D+M) <i>Inkl. elever i specialklasser</i>	Drift: Én kommune rykker sig mere end fem indeks-point (Læsø med 5,1 indeks-point)	Drift: Ekskl. PPR: 61.418 kr. pr. elev, n=89 Inkl. PPR.: 63.789 kr. pr. elev, n=89	Drift: Ekskl. PPR: -7,2 pct. Inkl. PPR: -7,0 pct.
	Myndighed: Ingen kommuner rykker sig mere end fem indeks-point, og det maksimale antal indeks-point i difference er 4,3	Myndighed: Ekskl. PPR: 61.168 kr. pr. elev, n=90 Inkl. PPR: 63.541 kr. pr. elev, n=90	Myndighed: Ekskl. PPR: -7,5 pct. Inkl. PPR: -7,3 pct.

Note: (M) angiver, at enhedsprisen opgøres for kommunen som myndighedsudøver, (D) indikerer, at enhedsudgiften opgøres for kommunen som driftsherre. Felter markeret med lysegrå indikerer, at resultaterne ikke af-rapporteres inde i rapporten (hverken i den oprindelige beregning eller kontrolberegningen)

Hvis udgifter til befordring tages ud af udgiftsafgrænsningen

Som tidligere nævnt i afsnit 6.3, så medregner funktionen 3.22.06 Befordring af elever i grundskolen fra 2009-2011 udgifterne til befordring af både elever i specialskoler og elever i de almindelige folkeskoler, mens udgifterne fra regnskab 2012 og frem opdeles, idet der oprettes gruppering 005 Befordring af elever i forbindelse med specialundervisning uden for distriktsskolen under funktion 3.22.08 Kommunale specialskoler. Vi har derfor testet, hvad det betyder for enhedsudgifterne pr. elev og pr. planlagt elevundervisningstime i folkeskolen ekskl. specialskoler, hvis funktionen 3.22.06 ikke indgår i beregningen. Ydermere har vi undersøgt, hvad det betyder for enhedsudgifterne pr. elev i specialskoler, hvis gruppering 005 under funktion 3.22.08 ikke indgår i beregningen. Resultatet af kontrolberegningerne fremgår af tabellen nedenfor.

Table 6.11 Kontrolberegning af enhedsudgiften, hvis udgifter til befordring ikke indgår

Enhedsudgift	Hvilken betydning har udgifter til befordring for...		
	De enkelte kommuner 2002/2013	Gennemsnitskommunen 2012/2013	Udviklingen på landsplan for gennemsnitskommunen 2009/2010-2012/2013
Kr. pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler (M+D) <i>Inkl. elever i specialklasser</i>	Drift: Én kommune rykker sig mere end fem indekspoint (Stevns med 5,6 indekspoint i difference)	Drift: Inkl. befordring: 61.418 kr. pr. elev, n=89 Ekskl. befordring: 60.384 kr. pr. elev, n=89	Drift: Inkl. befordring: -7,2 pct. Ekskl. befordring: -6,4 pct.
	Myndighed: Én kommune rykker sig mere end fem indekspoint (Stevns med 5,4 indekspoint i difference)	Myndighed: Inkl. befordring: 61.168 kr. pr. elev, n=90 Ekskl. befordring: 60.114 kr. pr. elev, n=90	Myndighed: Inkl. befordring: -7,5 pct. Ekskl. befordring: -6,7 pct.
Kr. pr. elev i specialskoler (M+D)	Drift: 52 kommuner rykker sig mere end fem indekspoint, og det maksimale antal indekspoint i difference er 788,2	Drift: Inkl. befordring: 503.346 kr. pr. elev, n=45 Ekskl. befordring: 449.653 kr. pr. elev, n=47	Drift: Inkl. befordring: -14,8 pct. Ekskl. befordring: -18,2 pct.
	Myndighed: 43 kommuner rykker sig mere end fem indekspoint, og det maksimale antal indekspoint i difference er 36,3	Myndighed: Inkl. befordring: 528.872 kr. pr. elev, n=68 Ekskl. befordring: 486.302 kr. pr. elev, n=71	Myndighed: Inkl. befordring: +16,8 pct. Ekskl. befordring: +10,3 pct.
Kr. pr. planlagt elevundervisningstime i folkeskolen ekskl. specialskoler (D) <i>Inkl. undervisningstimer i specialklasser</i>	Drift: Én kommune rykker sig med mere end fem indekspoint (Stevns med 5,8 indekspoint i difference)	Drift: Inkl. befordring: 74,0 kr. pr. time Ekskl. befordring: 72,8 kr. pr. time	Drift: Inkl. befordring: -5,7 pct. Ekskl. befordring: -4,7 pct.

Note: (M) angiver, at enhedsprisen opgøres for kommunen som myndighedsudøver, (D) indikerer, at enhedsudgiften opgøres for kommunen som driftsherre. Felter markeret med lysegrå indikerer, at resultaterne ikke rapporteres inde i rapporten (hverken i den oprindelige beregning eller kontrolberegningen). n=angiver, hvor mange kommuner, der indgår i beregningen.

Hvis indtægter på art 7.2 udtages af udgiftsafgrænsningen

For at vise bruttoudgifter har vi i opgørelsen af udgifter til SFO ikke modregnet forældrebetaling, dvs. vi udelader gruppering 092 Forældrebetaling inkl. Fripladser og søskendetilskud. Hvis nogle kommuner ved en fejl skulle have konteret forældrebetalingen uden for gruppering 092, bør betalingen stadig være konteret med art 7.2. Salg af produkter og ydelser. Vi laver derfor en kontrolberegning, hvor alle indtægter på art 7.2 under funktion 3.22.05 udelades fra opgørelsen. Hvis ikke kommuner har fejlkonteret forældrebetalingen uden for gruppering 092, vil der kun være indtægter i begrænset omfang fra fx salg af møbler eller udlejning af lokaler el. lign.

Tabel 6.12 Kontrolberegning af enhedsudgiften, hvis indtægter på art 7.2 ikke indgår

Enhedsudgift	Hvilken betydning har udeladelse af art 7.2 for...		
	De enkelte kommuner 2002/2013	Gennemsnitskommunen 2012/2013	Udviklingen på landsplan for gennemsnitskommunen 2012/2013
Kr. pr. indskrevet barn i SFO (D)	Drift: Ingen kommuner rykker sig mere end fem indekspoint, og det maksimale antal indekspoint i difference er 3,9	Drift: Med valgt udgiftsafgrænsning: 27.297 kr. pr. indskrevet barn Med udeladelse af art 7.2: 27.353 kr. pr. indskrevet barn	Drift: Med valgt udgiftsafgrænsning: -13,2 pct. Med udeladelse af art 7.2: -13,5 pct.

Note: (D) indikerer at enhedsudgiften opgøres for kommunen som driftsherre

6.8.3 Ændret definition af outliers

Som tidligere beskrevet, har vi i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgifter sorteret stærkt afvigende observationer fra i de enkelte år. For at teste betydningen af den konkrete metode til korrektion for outliers, har vi kontrolberegnet gennemsnitskommunens enhedsudgift og udviklingen heri ud fra en mere restriktiv tilgang, hvor kommuner, der er outliere i blot ét af årene i perioden 2009/2010-2012/2013, helt udgår af beregningerne i alle år, dvs. at det er de samme kommuner, der indgår i samtlige år.

Tabel 6.13 Kontrolberegning af betydningen af en mere restriktiv outlierdefinition

Enhedsudgift	Hvilken betydning har ændret outlierdefinition for...		
	De enkelte kommuner 2002/2013	Gennemsnitskommunen 2012/2013	Udviklingen på landsplan for gennemsnitskommunen 2012/2013
Kr. pr. elev i specialskoler (D+M)	Drift: 83 kommuner rykker sig mere end fem indekspoint, og det maksimale antal indekspoint i difference er 945,0.	Drift: Med valgt outlierdefinition: 503.346 kr. pr. elev, n=45 Med restriktiv outlierdefinition: 440.549 kr. pr. elev, n=36	Drift: Med valgt outlierdefinition: -14,8 pct. Med restriktiv outlierdefinition: -0,7 pct.
	Myndighed: 67 kommuner rykker sig mere end fem indekspoint, og det maksimale antal indekspoint i difference er 27,8.	Myndighed: Med valgt outlierdefinition: 528.872 kr. pr. elev, n=68 Med restriktiv outlierdefinition: 495.651 kr. pr. elev, n=56	Myndighed: Med valgt outlierdefinition: 16,8 pct. Med restriktiv outlierdefinition: 4,3 pct.
Kr. pr. planlagt elevundervisningstime i folkeskolen ekskl. specialskoler (D) <i>Inkl. undervisningstimer i specialklasser.</i>	Drift: Ingen kommuner rykker sig mere end fem indekspoint, og det maksimale antal indekspoint i difference er 1,2.	Drift: Med valgt outlierdefinition: 74,0 kr. pr. time Med restriktiv outlierdefinition: 73,4 kr. pr. time	Drift: Med valgt outlierdefinition: -5,7 pct. Med restriktiv outlierdefinition: -6,5 pct.
Kr. pr. indskrevet barn i SFO (D)	Drift: Ingen kommuner rykker sig mere end fem indekspoint, og det maksimale antal indekspoint i difference er 1,9.	Drift: Med valgt outlierdefinition: 27.297 kr. pr. indskrevet barn Med restriktiv outlierdefinition: 26.987 kr. pr. indskrevet barn	Drift: Med valgt outlierdefinition: -13,2 pct. Med restriktiv outlierdefinition: -11,9 pct.

Enhedsudgift	Hvilken betydning har ændret outlierdefinition for...		
	De enkelte kommuner 2002/2013	Gennemsnitskommunen 2012/2013	Udviklingen på landsplan for gennemsnitskommunen 2012/2013
Kr. pr. elev – alle elever (M) <i>Inkl. fri- og privatskoleelever, ungdomskostskoleelever og efterskoleelever, elever i kommunale og regionale specialskoler og i behandlingstilbud (fx interne skoler på opholdssteder)</i>	Myndighed: Ingen kommuner rykker sig mere end fem indekspoint, og det maksimale antal indekspoint i difference er 0,2.	Myndighed: Med valgt outlierdefinition: 64.508 kr. pr. elev, n=90 Med restriktiv outlierdefinition: 64.401 kr. pr. elev, n=89	Myndighed: Med valgt outlierdefinition: -7,3 pct. Med restriktiv outlierdefinition: -6,5 pct.
Kr. pr. elev i fri- og privatskoler (M)	Myndighed: Ingen kommuner rykker sig mere end fem indekspoint, og det maksimale antal indekspoint i difference er 0,1.	Myndighed: Med valgt outlierdefinition: 35.278 kr. pr. elev, n=90 Med restriktiv outlierdefinition: 35.295 kr. pr. elev, n=84	Myndighed: Med valgt outlierdefinition: -4,3 pct. Med restriktiv outlierdefinition: -4,3 pct.
Kr. pr. elev i efterskoler og ungdomskostskoler (M)	Myndighed: Ingen kommuner rykker sig mere end fem indekspoint, og det maksimale antal indekspoint i difference er 1,4.	Myndighed: Med valgt outlierdefinition: 27.866 kr. pr. elev, n=86 Med restriktiv outlierdefinition: 28.149 kr. pr. elev, n=79	Myndighed: Med valgt outlierdefinition: -3,3 pct. Med restriktiv outlierdefinition: -2,8 pct.
Kr. pr. elev i folkeskolen inkl. specialskoler (M+D) <i>Ekskl. elever i fri- og privatskoler, ungdomskostskoleelever og efterskoleelever. Inkl. elever i specialklasser, i kommunale og regionale specialskoler og i behandlingstilbud (fx interne skoler på opholdssteder)</i>	Drift: Ingen kommuner rykker sig mere end fem indekspoint, og det maksimale antal indekspoint i difference er 0,8.	Drift: Med valgt outlierdefinition: 69.198 kr. pr. elev, n=88 Med restriktiv outlierdefinition: 68.832 kr. pr. elev, n=86	Drift: Med valgt outlierdefinition: -5,5 pct. Med restriktiv outlierdefinition: -4,4 pct.
	Myndighed: Ingen kommuner rykker sig mere end fem indekspoint, og det maksimale antal indekspoint i difference er 0,3.	Myndighed: Med valgt outlierdefinition: 69.387 kr. pr. elev, n=89 Med restriktiv outlierdefinition: 69.222 kr. pr. elev, n=88	Myndighed: Med valgt outlierdefinition: -6,9 pct. Med restriktiv outlierdefinition: -5,9 pct.
Kr. pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler (D+M) <i>Inkl. elever i specialklasser</i>	Drift: Ingen kommuner rykker sig mere end fem indekspoint, og det maksimale antal indekspoint i difference er 0,2.	Drift: Med valgt outlierdefinition: 61.418 kr. pr. elev, n=89 Med restriktiv outlierdefinition: 61.323 kr. pr. elev, n=88	Drift: Med valgt outlierdefinition: -7,2 pct. Med restriktiv outlierdefinition: -6,6 pct.
	Myndighed: Ingen kommuner rykker sig mere end fem indekspoint, og det maksimale antal indekspoint i difference er 0,8.	Myndighed: Med valgt outlierdefinition: 61.168 kr. pr. elev, n=9 Med restriktiv outlierdefinition: 60.796 kr. pr. elev, n=87	Myndighed: Med valgt outlierdefinition: -7,5 pct. Med restriktiv outlierdefinition: -7,0 pct.

Note: Felter markeret med lysegrå indikerer, at resultaterne ikke afrapporteres inde i rapporten (hverken i den oprindelige beregning eller kontrolberegningen). n=angiver, hvor mange kommuner, der indgår i beregningen.

7 Kommunetabeller

Tabel 7.1 Kommunernes enhedsudgifter pr. elev i folkeskolen inkl. specialskoler samt indekssværdi i parentes ift. gennemsnitskommunen=100

Kommune	Driftsperspektiv	Myndighedsperspektiv
Albertslund	87.929 kr. (127)*	77.521 kr. (112)
Allerød	74.019 kr. (107)	71.264 kr. (103)
Assens	65.713 kr. (95)	66.131 kr. (95)
Ballerup	74.572 kr. (108)	67.808 kr. (98)
Billund	66.374 kr. (96)	66.195 kr. (95)
Bornholm	75.260 kr. (109)	75.361 kr. (109)
Brøndby	83.709 kr. (121)	82.795 kr. (119)
Brønderslev	61.087 kr. (88)	64.199 kr. (93)
Dragør	53.692 kr. (78)*	60.304 kr. (87)
Egedal	59.472 kr. (86)	63.402 kr. (91)
Esbjerg	65.645 kr. (95)	67.050 kr. (97)
Fanø	72.094 kr. (104)*	76.696 kr. (111)*
Favrskov	58.056 kr. (84)	60.354 kr. (87)
Faxe	61.873 kr. (89)	64.397 kr. (93)
Fredensborg	73.464 kr. (106)	75.296 kr. (109)
Fredericia	60.442 kr. (87)	60.695 kr. (87)
Frederiksberg	63.975 kr. (92)	67.357 kr. (97)
Frederikshavn	64.595 kr. (93)	66.255 kr. (95)
Frederikssund	81.771 kr. (118)	80.689 kr. (116)
Furesø	67.054 kr. (97)	71.372 kr. (103)
Faaborg-Midtfyn	72.614 kr. (105)	75.979 kr. (110)
Gentofte	60.809 kr. (88)	66.828 kr. (96)
Gladsaxe	84.038 kr. (121)	74.355 kr. (107)
Glostrup	69.646 kr. (101)	75.385 kr. (109)
Greve	68.151 kr. (98)	67.663 kr. (98)
Gribskov	75.261 kr. (109)	78.874 kr. (114)
Guldborgsund	78.495 kr. (113)	76.106 kr. (110)
Haderslev	66.479 kr. (96)	67.245 kr. (97)
Halsnæs	72.629 kr. (105)	78.199 kr. (113)
Hedensted	65.644 kr. (95)	69.395 kr. (100)
Helsingør	66.918 kr. (97)	68.840 kr. (99)
Herlev	89.110 kr. (129)*	92.121 kr. (133)*
Herning	65.909 kr. (95)	62.728 kr. (90)
Hillerød	74.465 kr. (108)	72.637 kr. (105)
Hjørring	68.992 kr. (100)	69.365 kr. (100)
Holbæk	81.648 kr. (118)	79.090 kr. (114)

Note: *angiver, at kommunen er frasorteret i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning)

Tabel 7.1 Kommunernes enhedsudgifter pr. elev i folkeskolen inkl. specialskoler samt indeksværdi i parentes ift. gennemsnitskommunen=100

Kommune	Driftsperspektiv	Myndighedsperspektiv
Holstebro	63.581 kr. (92)	60.447 kr. (87)
Horsens	70.081 kr. (101)	68.972 kr. (99)
Hvidovre	75.094 kr. (109)	70.602 kr. (102)
Høje-Taastrup	79.067 kr. (114)	83.883 kr. (121)
Hørsholm	60.811 kr. (88)	68.746 kr. (99)
Ikast-Brande	60.089 kr. (87)	64.835 kr. (93)
Ishøj	92.283 kr. (133)*	89.000 kr. (128)*
Jammerbugt	62.969 kr. (91)	64.611 kr. (93)
Kalundborg	83.737 kr. (121)	84.414 kr. (122)*
Kerteminde	65.186 kr. (94)	69.797 kr. (101)
Kolding	66.656 kr. (96)	68.095 kr. (98)
København	80.685 kr. (117)	79.669 kr. (115)
Køge	61.825 kr. (89)	63.710 kr. (92)
Langeland	87.227 kr. (126)*	83.606 kr. (120)*
Lejre	70.407 kr. (102)	68.815 kr. (99)
Lemvig	67.197 kr. (97)	66.338 kr. (96)
Lolland	85.892 kr. (124)	87.121 kr. (126)*
Lyngby-Taarbæk	62.662 kr. (91)	63.717 kr. (92)
Læsø	84.323 kr. (122)*	83.007 kr. (120)*
Mariagerfjord	73.292 kr. (106)	73.681 kr. (106)
Middelfart	76.926 kr. (111)	67.322 kr. (97)
Morsø	70.491 kr. (102)	74.159 kr. (107)
Norrdjurs	87.916 kr. (127)*	80.756 kr. (116)
Nordfyns	63.217 kr. (91)	69.948 kr. (101)
Nyborg	74.603 kr. (108)	72.781 kr. (105)
Næstved	63.705 kr. (92)	65.063 kr. (94)
Odder	71.922 kr. (104)	72.326 kr. (104)
Odense	64.218 kr. (93)	63.354 kr. (91)
Odsherred	79.204 kr. (114)	83.007 kr. (120)
Randers	68.816 kr. (99)	67.648 kr. (97)
Rebild	69.848 kr. (101)	65.597 kr. (95)
Ringkøbing-Skjern	61.931 kr. (89)	63.025 kr. (91)
Ringsted	80.374 kr. (116)	66.335 kr. (96)
Roskilde	70.759 kr. (102)	71.938 kr. (104)
Rudersdal	65.697 kr. (95)	67.104 kr. (97)
Rødovre	75.641 kr. (109)	72.964 kr. (105)
Samsø	98.867 kr. (143)*	91.420 kr. (132)*
Silkeborg	63.525 kr. (92)	61.769 kr. (89)
Skanderborg	62.839 kr. (91)	64.071 kr. (92)

Note: *angiver, at kommunen er frasorteret i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning)

Tabel 7.1 Kommunernes enhedsudgifter pr. elev i folkeskolen inkl. specialskoler samt indeksværdi i parentes ift. gennemsnitskommunen=100

Kommune	Driftsperspektiv	Myndighedsperspektiv
Skive	67.741 kr. (98)	63.723 kr. (92)
Slagelse	73.451 kr. (106)	71.265 kr. (103)
Solrød	63.014 kr. (91)	64.791 kr. (93)
Sorø	63.908 kr. (92)	67.859 kr. (98)
Stevns	62.009 kr. (90)	64.052 kr. (92)
Struer	57.820 kr. (84)	60.688 kr. (87)
Svendborg	77.798 kr. (112)	75.427 kr. (109)
Syddjurs	66.080 kr. (95)	71.350 kr. (103)
Sønderborg	61.901 kr. (89)	62.885 kr. (91)
Thisted	73.307 kr. (106)	72.285 kr. (104)
Tønder	66.921 kr. (97)	70.908 kr. (102)
Tårnby	71.177 kr. (103)	72.192 kr. (104)
Vallensbæk	60.827 kr. (88)	67.347 kr. (97)
Varde	69.654 kr. (101)	70.819 kr. (102)
Vejen	63.626 kr. (92)	63.453 kr. (91)
Vejle	61.821 kr. (89)	61.896 kr. (89)
Vesthimmerlands	78.030 kr. (113)	76.647 kr. (110)
Viborg	65.263 kr. (94)	66.889 kr. (96)
Vordingborg	65.035 kr. (94)	66.478 kr. (96)
Ærø	68.290 kr. (99)*	71.215 kr. (103)*
Aabenraa	80.482 kr. (116)	70.064 kr. (101)
Aalborg	70.542 kr. (102)	70.603 kr. (102)
Aarhus	67.340 kr. (97)	67.608 kr. (97)

Note: *angiver, at kommunen er frasorteret i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning)

Tabel 7.2 Kommunernes enhedsudgifter pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler (Drift) samt indekxværdi i parentes ift. gennemsnitskommunen=100

Kommune	Driftsperspektiv
Albertslund	69.779 kr. (114)
Allerød	66.351 kr. (108)
Assens	58.336 kr. (95)
Ballerup	58.478 kr. (95)
Billund	60.587 kr. (99)
Bornholm	66.610 kr. (108)
Brøndby	77.014 kr. (125)*
Brønderslev	50.976 kr. (83)
Dragør	53.684 kr. (87)
Egedal	58.490 kr. (95)
Esbjerg	65.645 kr. (107)
Fanø	72.094 kr. (117)*
Favrskov	55.621 kr. (91)
Faxe	54.075 kr. (88)
Fredensborg	62.705 kr. (102)
Fredericia	51.188 kr. (83)
Frederiksberg	55.529 kr. (90)
Frederikshavn	60.573 kr. (99)
Frederikssund	65.816 kr. (107)
Furesø	60.525 kr. (99)
Faaborg-Midtfyn	67.087 kr. (109)
Gentofte	58.050 kr. (95)
Gladsaxe	72.993 kr. (119)
Glostrup	62.907 kr. (102)
Greve	56.764 kr. (92)
Gribskov	73.844 kr. (120)
Guldborgsund	71.363 kr. (116)
Haderslev	57.874 kr. (94)
Halsnæs	68.488 kr. (112)
Hedensted	63.467 kr. (103)
Helsingør	57.139 kr. (93)
Herlev	83.105 kr. (135)*
Herning	55.567 kr. (90)
Hillerød	61.087 kr. (99)
Hjørring	59.186 kr. (96)
Holbæk	70.988 kr. (116)
Holstebro	58.069 kr. (95)
Horsens	66.672 kr. (109)
Hvidovre	63.026 kr. (103)

Note: *angiver, at kommunen er frasortet i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning)

Tabel 7.2 Kommunernes enhedsudgifter pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler (Drift) samt indekxværdi i parentes ift. gennemsnitskommunen=100

Kommune	Driftsperspektiv
Høje-Taastrup	72.674 kr. (118)
Hørsholm	55.542 kr. (90)
Ikast-Brande	57.024 kr. (93)
Ishøj	79.133 kr. (129)*
Jammerbugt	55.039 kr. (90)
Kalundborg	69.532 kr. (113)
Kerteminde	61.627 kr. (100)
Kolding	55.254 kr. (90)
København	69.589 kr. (113)
Køge	55.394 kr. (90)
Langeland	73.765 kr. (120)*
Lejre	61.990 kr. (101)
Lemvig	60.977 kr. (99)
Lolland	71.363 kr. (116)
Lyngby-Taarbæk	55.084 kr. (90)
Læsø	84.323 kr. (137)*
Mariagerfjord	69.624 kr. (113)
Middelfart	61.290 kr. (100)
Morsø	68.967 kr. (112)
Norddjurs	67.120 kr. (109)
Nordfyns	57.177 kr. (93)
Nyborg	71.281 kr. (116)
Næstved	47.617 kr. (78)*
Odder	60.587 kr. (99)
Odense	54.927 kr. (89)
Odsherred	64.740 kr. (105)
Randers	61.412 kr. (100)
Rebild	66.121 kr. (108)
Ringkøbing-Skjern	51.838 kr. (84)
Ringsted	59.103 kr. (96)
Roskilde	58.835 kr. (96)
Rudersdal	58.119 kr. (95)
Rødovre	66.925 kr. (109)
Samsø	77.912 kr. (127)*
Silkeborg	58.074 kr. (95)
Skanderborg	56.994 kr. (93)
Skive	59.493 kr. (97)
Slagelse	59.801 kr. (97)
Solrød	58.580 kr. (95)

Note: *angiver, at kommunen er frasorteret i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning)

Tabel 7.2 Kommunernes enhedsudgifter pr. elev i folkeskolen ekskl. specialskoler (Drift) samt indekseværdi i parentes ift. gennemsnitskommunen=100

Kommune	Driftsperspektiv
Sorø	53.691 kr. (87)
Stevns	60.622 kr. (99)
Struer	54.721 kr. (89)
Svendborg	66.421 kr. (108)
Syddjurs	57.439 kr. (94)
Sønderborg	56.928 kr. (93)
Thisted	65.731 kr. (107)
Tønder	60.686 kr. (99)
Tårnby	63.676 kr. (104)
Vallensbæk	59.096 kr. (96)
Varde	69.188 kr. (113)
Vejen	59.676 kr. (97)
Vejle	50.762 kr. (83)
Vesthimmerlands	66.741 kr. (109)
Viborg	57.153 kr. (93)
Vordingborg	59.085 kr. (96)
Ærø	68.290 kr. (111)*
Aabenraa	66.654 kr. (109)
Aalborg	64.012 kr. (104)
Aarhus	62.304 kr. (101)

Note: *angiver, at kommunen er frasorteret i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning)

Tabel 7.3 Kommunernes enhedsudgifter pr. elev i kommunale og regionale specialskoler (Myndighed) samt indeksværdi i parentes ift. gennemsnitskommunen=100. **Be-**
mærk: Disse data er behæftet med meget stor usikkerhed.

Kommune	Myndighedsperspektiv
Albertslund	394.920 kr. (75)
Allerød	244.894 kr. (46)
Assens	383.545 kr. (73)
Ballerup	392.955 kr. (74)
Billund	1.772.289 kr. (335)*
Bornholm	305.341 kr. (58)
Brøndby	361.062 kr. (68)
Brønderslev	907.957 kr. (172)
Dragør	453.217 kr. (86)
Egedal	444.177 kr. (84)
Esbjerg	52.701 kr. (10)*
Fanø	1.439.551 kr. (272)*
Favrskov	433.525 kr. (82)
Faxe	649.899 kr. (123)
Fredensborg	917.416 kr. (173)
Fredericia	854.367 kr. (162)
Frederiksberg	431.230 kr. (82)*
Frederikshavn	556.781 kr. (105)
Frederikssund	404.899 kr. (77)
Furesø	660.060 kr. (125)
Faaborg-Midtfyn	378.179 kr. (72)*
Gentofte	398.571 kr. (75)
Gladsaxe	492.749 kr. (93)
Glostrup	632.947 kr. (120)
Greve	692.595 kr. (131)*
Gribskov	672.501 kr. (127)
Guldborgsund	1.042.223 kr. (197)
Haderslev	273.606 kr. (52)
Halsnæs	310.748 kr. (59)
Hedensted	623.706 kr. (118)
Helsingør	1.113.990 kr. (211)
Herlev	264.121 kr. (50)
Herning	622.057 kr. (118)
Hillerød	466.783 kr. (88)
Hjørring	1.548.027 kr. (293)*
Holbæk	309.399 kr. (59)*
Holstebro	302.847 kr. (57)*
Horsens	239.330 kr. (45)*

Note: *angiver, at kommunen er frasorteret i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning)

Tabel 7.3 Kommunernes enhedsudgifter pr. elev i kommunale og regionale specialskoler (Myndighed) samt indeksværdi i parentes ift. gennemsnitskommunen=100. **Be-**
mærk: Disse data er behæftet med meget stor usikkerhed.

Kommune	Myndighedspektiv
Hvidovre	859.806 kr. (163)
Høje-Taastrup	622.748 kr. (118)*
Hørsholm	988.995 kr. (187)
Ikast-Brande	922.757 kr. (174)
Ishøj	475.445 kr. (90)
Jammerbugt	1.516.034 kr. (287)*
Kalundborg	300.679 kr. (57)
Kerteminde	561.701 kr. (106)
Kolding	460.405 kr. (87)
København	330.010 kr. (62)*
Køge	373.353 kr. (71)
Langeland	467.585 kr. (88)*
Lejre	370.737 kr. (70)
Lemvig	666.816 kr. (126)
Lolland	572.327 kr. (108)
Lyngby-Taarbæk	371.526 kr. (70)
Læsø	68.352 kr. (13)*
Mariagerfjord	469.559 kr. (89)*
Middelfart	329.223 kr. (62)
Morsø	226.489 kr. (43)
Norrdjurs	557.800 kr. (105)
Nordfyns	618.226 kr. (117)*
Nyborg	132.389 kr. (25)*
Næstved	1.475.497 kr. (279)*
Odder	860.745 kr. (163)
Odense	545.837 kr. (103)
Odsherred	416.070 kr. (79)
Randers	340.496 kr. (64)
Rebild	590.587 kr. (112)
Ringkøbing-Skjern	488.120 kr. (92)
Ringsted	214.210 kr. (41)*
Roskilde	555.708 kr. (105)
Rudersdal	522.767 kr. (99)
Rødovre	185.844 kr. (35)*
Samsø	2.193.273 kr. (415)*
Silkeborg	496.169 kr. (94)
Skanderborg	552.983 kr. (105)
Skive	340.698 kr. (64)

Note: *angiver, at kommunen er frasorteret i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning)

Tabel 7.3 Kommunernes enhedsudgifter pr. elev i kommunale og regionale specialskoler (Myndighed) samt indekssværdi i parentes ift. gennemsnitskommunen=100. **Be-mærk: Disse data er behæftet med meget stor usikkerhed.**

Kommune	Myndighedsperspektiv
Slagelse	418.612 kr. (79)
Solrød	529.995 kr. (100)*
Sorø	531.836 kr. (101)
Stevns	438.213 kr. (83)*
Struer	475.296 kr. (90)
Svendborg	321.506 kr. (61)
Syddjurs	481.163 kr. (91)
Sønderborg	268.385 kr. (51)
Thisted	1.758.328 kr. (332)*
Tønder	851.756 kr. (161)*
Tårnby	411.558 kr. (78)
Vallensbæk	734.151 kr. (139)
Varde	567.120 kr. (107)
Vejen	578.068 kr. (109)*
Vejle	944.330 kr. (179)*
Vesthimmerlands	666.271 kr. (126)
Viborg	575.683 kr. (109)
Vordingborg	505.034 kr. (95)*
Ærø	19.899 kr. (4)*
Aabenraa	393.768 kr. (74)
Aalborg	731.745 kr. (138)
Aarhus	358.923 kr. (68)

Note: *angiver, at kommunen er frasorteret i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning)

Tabel 7.4 Kommunernes enhedsudgifter pr. elev i grundskolen (Myndighed) samt indekssværdi i parentes ift. gennemsnitskommunen=100

Kommune	Myndighedsperspektiv
Albertslund	74.044 kr. (115)
Allerød	70.058 kr. (109)
Assens	60.523 kr. (94)
Ballerup	65.773 kr. (102)
Billund	62.878 kr. (97)
Bornholm	68.204 kr. (106)
Brøndby	77.298 kr. (120)*
Brønderslev	63.247 kr. (98)
Dragør	60.340 kr. (94)
Egedal	61.898 kr. (96)
Esbjerg	63.063 kr. (98)
Fanø	73.271 kr. (114)*
Favrskov	58.388 kr. (91)
Faxe	60.334 kr. (94)
Fredensborg	68.765 kr. (107)
Fredericia	58.125 kr. (90)
Frederiksberg	62.375 kr. (97)
Frederikshavn	62.063 kr. (96)
Frederikssund	74.167 kr. (115)
Furesø	67.890 kr. (105)
Faaborg-Midtfyn	63.836 kr. (99)
Gentofte	58.118 kr. (90)
Gladsaxe	66.704 kr. (103)
Glostrup	73.668 kr. (114)
Greve	64.780 kr. (100)
Gribskov	66.027 kr. (102)
Guldborgsund	69.835 kr. (108)
Haderslev	61.319 kr. (95)
Halsnæs	76.443 kr. (119)
Hedensted	65.033 kr. (101)
Helsingør	65.591 kr. (102)
Herlev	84.247 kr. (131)*
Herning	57.975 kr. (90)
Hillerød	66.512 kr. (103)
Hjørring	64.790 kr. (100)
Holbæk	68.199 kr. (106)
Holstebro	56.244 kr. (87)
Horsens	63.831 kr. (99)
Hvidovre	68.495 kr. (106)

Note: *angiver, at kommunen er frasorteret i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning)

Tabel 7.4 Kommunernes enhedsudgifter pr. elev i grundskolen (Myndighed) samt indekssværdi i parentes ift. gennemsnitskommunen=100

Kommune	Myndighedsperspektiv
Høje-Taastrup	73.228 kr. (114)
Hørsholm	63.156 kr. (98)
Ikast-Brande	61.531 kr. (95)
Ishøj	81.637 kr. (127)*
Jammerbugt	62.986 kr. (98)
Kalundborg	74.049 kr. (115)
Kerteminde	63.619 kr. (99)
Kolding	62.308 kr. (97)
København	67.443 kr. (105)
Køge	61.552 kr. (95)
Langeland	76.979 kr. (119)*
Lejre	64.487 kr. (100)
Lemvig	60.723 kr. (94)
Lolland	75.338 kr. (117)
Lyngby-Taarbæk	59.753 kr. (93)
Læsø	79.724 kr. (124)*
Mariagerfjord	68.672 kr. (106)
Middelfart	61.163 kr. (95)
Morsø	64.278 kr. (100)
Norddjurs	75.015 kr. (116)
Nordfyns	66.578 kr. (103)
Nyborg	61.297 kr. (95)
Næstved	62.342 kr. (97)
Odder	60.929 kr. (94)
Odense	57.864 kr. (90)
Odsherred	75.064 kr. (116)
Randers	61.949 kr. (96)
Rebild	63.527 kr. (98)
Ringkøbing-Skjern	58.376 kr. (90)
Ringsted	60.592 kr. (94)
Roskilde	67.874 kr. (105)
Rudersdal	64.136 kr. (99)
Rødovre	70.758 kr. (110)
Samsø	73.442 kr. (114)*
Silkeborg	56.594 kr. (88)
Skanderborg	59.446 kr. (92)
Skive	60.984 kr. (95)
Slagelse	65.435 kr. (101)
Solrød	61.560 kr. (95)

Note: *angiver, at kommunen er frasorteret i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning)

Tabel 7.4 Kommunernes enhedsudgifter pr. elev i grundskolen (Myndighed) samt indekssværdi i parentes ift. gennemsnitskommunen=100

Kommune	Myndighedsperspektiv
Sorø	63.108 kr. (98)
Stevns	59.237 kr. (92)
Struer	60.353 kr. (94)
Svendborg	66.783 kr. (104)
Syddjurs	64.774 kr. (100)
Sønderborg	58.941 kr. (91)
Thisted	67.392 kr. (104)
Tønder	61.997 kr. (96)
Tårnby	68.707 kr. (107)
Vallensbæk	66.397 kr. (103)
Varde	67.115 kr. (104)
Vejen	60.384 kr. (94)
Vejle	57.519 kr. (89)
Vesthimmerlands	72.406 kr. (112)
Viborg	60.937 kr. (94)
Vordingborg	62.531 kr. (97)
Ærø	68.988 kr. (107)*
Aabenraa	64.557 kr. (100)
Aalborg	65.842 kr. (102)
Aarhus	62.609 kr. (97)

Note: *angiver, at kommunen er frasorteret i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift

Kilde: Kommunernes regnskaber og elevregisteret INTE (se Tabel 6.2 og Tabel 6.6 for den konkrete afgrænsning)

Tabel 7.5 Kommunernes enhedsudgifter pr. indskrevet 7-9-årig i SFO (Drift) samt indeksværdi i parentes ift. gennemsnitskommunen=100

Kommune	Driftsperspektiv
Albertslund	41.540 kr. (152)
Allerød	39.635 kr. (145)
Assens	13.535 kr. (50)*
Ballerup	40.074 kr. (147)
Billund	23.729 kr. (87)
Bornholm	21.503 kr. (79)*
Brøndby	40.355 kr. (148)
Brønderslev	34.930 kr. (128)
Dragør	45.404 kr. (166)*
Egedal	27.089 kr. (99)
Esbjerg	22.741 kr. (83)
Fanø	-
Favrskov	21.111 kr. (77)
Faxe	21.462 kr. (79)
Fredensborg	-
Fredericia	36.227 kr. (133)
Frederiksberg	26.237 kr. (96)
Frederikshavn	22.740 kr. (83)
Frederikssund	36.779 kr. (135)
Furesø	31.490 kr. (115)*
Faaborg-Midtfyn	17.579 kr. (64)
Gentofte	20.669 kr. (76)
Gladsaxe	27.734 kr. (102)
Glostrup	41.400 kr. (152)
Greve	25.166 kr. (92)
Gribskov	20.413 kr. (75)
Guldborgsund	25.226 kr. (92)
Haderslev	16.066 kr. (59)*
Halsnæs	43.429 kr. (159)*
Hedensted	22.975 kr. (84)
Helsingør	34.712 kr. (127)
Herlev	43.548 kr. (160)*
Herning	34.544 kr. (127)
Hillerød	20.735 kr. (76)*
Hjørring	21.380 kr. (78)
Holbæk	17.490 kr. (64)*
Holstebro	34.103 kr. (125)
Horsens	21.034 kr. (77)
Hvidovre	-

Note: *angiver, at kommunen er frasorteret i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift

Kilde: Kommunernes regnskaber (se Tabel 6.2 for den konkrete afgrænsning) og PAS11 fra Danmarks Statistik

Tabel 7.5 Kommunernes enhedsudgifter pr. indskrevet 7-9-årig i SFO (Drift) samt indeks-værdi i parentes ift. gennemsnitskommunen=100

Kommune	Driftsperspektiv
Høje-Taastrup	29.380 kr. (108)
Hørsholm	21.620 kr. (79)
Ikast-Brande	36.194 kr. (133)
Ishøj	41.859 kr. (153)
Jammerbugt	31.162 kr. (114)
Kalundborg	25.232 kr. (92)
Kerteminde	21.959 kr. (80)
Kolding	28.190 kr. (103)
København	19.609 kr. (72)
Køge	27.382 kr. (100)
Langeland	36.547 kr. (134)
Lejre	27.754 kr. (102)
Lemvig	33.027 kr. (121)
Lolland	21.932 kr. (80)
Lyngby-Taarbæk	24.840 kr. (91)*
Læsø	25.510 kr. (93)*
Mariagerfjord	14.498 kr. (53)*
Middelfart	20.723 kr. (76)*
Morsø	19.899 kr. (73)
Norddjurs	26.474 kr. (97)
Nordfyns	25.442 kr. (93)
Nyborg	13.544 kr. (50)*
Næstved	29.852 kr. (109)
Odder	19.083 kr. (70)
Odense	17.772 kr. (65)
Odsherred	25.705 kr. (94)
Randers	17.925 kr. (66)*
Rebild	28.808 kr. (106)
Ringkøbing-Skjern	28.868 kr. (106)
Ringsted	26.074 kr. (96)*
Roskilde	30.676 kr. (112)*
Rudersdal	21.568 kr. (79)
Rødovre	39.235 kr. (144)
Samsø	30.700 kr. (112)*
Silkeborg	26.598 kr. (97)
Skanderborg	22.936 kr. (84)
Skive	21.817 kr. (80)

Note: *angiver at kommunen er frasortet i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift.

Kilde: Kommunernes regnskaber (se Tabel 6.2 for den konkrete afgrænsning) og PAS 11 fra Danmarks Statistik.**Vi ved at Assens kommune har førskolebørn registreret i SFO, men ikke udgifterne til disse, hvorfor deres enhedsudgift pr. indskrevet i SFO er for lav.

Tabel 7.5 Kommunernes enhedsudgifter pr. indskrevet 7-9-årig i SFO (Drift) samt indeksværdi i parentes ift. gennemsnitskommunen=100

Kommune	Driftsperspektiv
Slagelse	22.903 kr. (84)
Solrød	28.857 kr. (106)
Sorø	19.815 kr. (73)
Stevns	23.526 kr. (86)
Struer	30.561 kr. (112)
Svendborg	12.763 kr. (47)*
Syddjurs	24.752 kr. (91)
Sønderborg	24.244 kr. (89)
Thisted	25.628 kr. (94)
Tønder	19.195 kr. (70)
Tårnby	31.840 kr. (117)*
Vallensbæk	27.871 kr. (102)
Varde	26.675 kr. (98)
Vejen	23.234 kr. (85)
Vejle	18.863 kr. (69)
Vesthimmerlands	31.534 kr. (116)
Viborg	18.655 kr. (68)
Vordingborg	23.529 kr. (86)
Ærø	-
Aabenraa	21.568 kr. (79)
Aalborg	33.127 kr. (121)
Aarhus	37.962 kr. (139)

Note: *angiver, at kommunen er frasorteret i beregningen af gennemsnitskommunens enhedsudgift

Kilde: Kommunernes regnskaber (se Tabel 6.2 for den konkrete afgrænsning) og PAS11 fra Danmarks Statistik

Litteratur

Larsen, Britt Østergaard; Houlberg, Kurt & Rangvid, Beatrice Schindler, 2013: Metodenotat om udgiftsanalyser på folkeskoleområdet på skoleniveau, KORA, Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning.

Dalsgaard, Camilla; Nøhr, Katrine & Jordan, Anne Line Tenney, 2014: Personale og børn i kommunernes dagtilbud – En undersøgelse af perioden 2007-2012, KORA, Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning.

**Det Nationale Institut
for Kommuner og Regioners
Analyse og Forskning**

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00